

STRATEŠKI RAZVOJNI PROGRAM

OPĆINE SVETI MARTIN NA MURI

DO 2020.

Destinacija aktivnog i kvalitetnog življenja

Sveti Martin na Muri, listopad 2016.

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

**Strateški razvojni program
Općine Sveti Martin na Muri do 2020.**

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. - 2020.

Udio sufinanciranja: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

UVODNO

Strateški razvojni program Općine Sveti Martin na Muri do 2020. (u daljnjem tekstu: **Strategija**) je strateški odnosno temeljni dokument za upravljanje razvojem Općine Sveti Martin na Muri (u daljnjem tekstu: Općina) u narednom razdoblju planirano do 2020. godine. Pojam razvoja obuhvaća sveukupni razvoj Općine kao jedinice lokalne samouprave i obuhvaća sve sektore djelovanja i življenja Općine. Planirano razdoblje do 2020. godine je plansko razdoblje programsko-razvojnih aktivnosti Europske unije i nižih upravnih jedinica tj. Međimurske županije kao jedinice regionalne samouprave i Općine Sveti Martin na Muri kao jedinice lokalne samouprave.

Planiranje strateškog razvoja i izrada dokumenta Strategije, odvijalo se po metodologiji sukladnoj Pravilniku o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija, propisanim od Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva (NN 53/10), prema Vodiču za pripremu, praćenje i evaluaciju strategija lokalnog razvoja za programsko razdoblje 2014.-2020. od Ministarstva poljoprivrede te sukladno metodologiji koja se primjenjuje pri sadašnjoj izradi Razvojne strategije Međimurske županije do 2020.

Strateško planiranje izvodila je definirana Radna skupina kao predstavnik Zajednice Općine, a čine je predstavnici svih segmenata življenja i djelovanja Općine Sveti Martin na Muri. Proces strateškog planiranja vodila je konzultantska tvrtka *Bercon d.o.o.*, a koordinaciju planiranja vodio je Odbor za praćenje i nadzor procesa strateškog planiranja i izrade Strateškog razvojnog programa Općine (u daljnjem tekstu: Odbor za praćenje)

Strateški razvojni program Općine Sveti Martin na Muri za razdoblje do 2020. je temeljni dokument Općine, kojim se definiraju željena buduća društveno gospodarska stanja Općine i programske aktivnosti kojima se dolazi do tog stanja.

Ovaj dokument je kao radni materijal - nacrt bio u postupku javne rasprave, koja je trajala od 14.- 28. listopada 2016. godine. Proces javne rasprave provodio se elektronskim putem (web stranice Općine) te putem javne tribine, koja se održala 27. listopada 2016. godine za sve zainteresirane dionike.

Nakon završetka postupka javne rasprave nacrt Strategije dopunjen je sa prijedlozima, komentarima i primjedbama, kao rezultat stavova i mišljenja najšire javnosti Općine.

Temeljem prethodno navedenog, dokument Strategije kao konačni materijal upućuje će se nadležnim tijelima Općine Sveti Martin na Muri na usvajanje.

SADRŽAJ

1. SAŽETAK	1
2. METODOLOŠKI PRISTUP IZRADE STRATEŠKOG RAZVOJNOG PROGRAMA	3
2.1. Primijenjena terminologija	3
2.2. Primijenjena metodologija	4
2.3. Načela strateškog planiranja	5
3. OPĆE ZNAČAJKE PODRUČJA	7
3.1. Zemljopisni položaj - prostorno lokacijska obilježja	7
3.2. Prirodne karakteristike	7
3.2.1. <i>Prirodna baština</i>	7
3.3. Kulturna baština.....	8
4. OSNOVNA ANALIZA STANJA NA PODRUČJU OPĆINE SVETI MARTIN NA MURI	9
4.1. Gospodarstvo - poduzetništvo, obrtništvo, turizam i poljoprivreda.....	9
4.1.1. <i>Turizam</i>	12
4.1.2. <i>Poljoprivreda</i>	14
4.2. Osnovna infrastruktura.....	15
4.3. Društvene djelatnosti i društvena infrastruktura	17
4.3.1. <i>Civilno društvo</i>	17
4.3.2. <i>Stanje nezaposlenosti</i>	18
4.4. Upravljanje razvojem i kvaliteta života	19
5. RAZVOJNI PROBLEMI I RAZVOJNE POTREBE	21
6. SWOT ANALIZA	26
6.1. SWOT analiza - gospodarstvo i poljoprivreda	27
6.2. SWOT analiza - turizam.....	28
6.3. SWOT analiza - osnovna infrastruktura	29
6.4. SWOT analiza - društvene djelatnosti i društvena infrastruktura	30
6.5. SWOT analiza - upravljanje razvojem i kvaliteta života	31
7. STRATEŠKE ODREDNICE	32
7.1. Vizija.....	33

7.2.	Strateški ciljevi	34
7.2.1.	Strateški cilj 1 - Proaktivna poslovna sredina utemeljena na znanju i poduzetništvu...	35
7.2.2.	Strateški cilj 2 - Odgovoran i usmjeren razvoj kontinentalnog turizma	41
7.2.3.	Strateški cilj 3 - Unaprjeđena mreža infrastrukturnih resursa	45
7.2.4.	Strateški cilj 4 - Obrazovno unaprjeđena, kulturno i društveno razvijena zajednica.....	49
7.2.5.	Strateški cilj 5 - Kompetitivna i održiva zajednica zasnovana na očuvanom okruženju	53
8.	STRATEŠKI PROJEKTI I PROJEKTNE INICIJATIVE	57
8.1.	Popis strateških projekata	57
8.2.	Popis projektnih inicijativa	58
9.	PROCES PROVEDBE, PRAĆENJA, INFORMIRANJA, AŽURIRANJA I VREDNOVANJA STRATEGIJE	60
9.1.	Institucionalni okvir	60
9.2.	Provedbeni okvir	61
9.3.	Vrednovanje učinaka Strategije	63
9.3.1.	Uvodno o indikatorima/pokazateljima.....	63
9.3.2.	Primjena indikatora u praksi	63
9.3.3.	Indikatori u Strategiji razvoja Općine Sveti Martin na Muri	63
10.	USKLAĐENOST S NADREĐENIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA.....	65
11.	ČLANOVI RADNE SKUPINE	69
12.	PRILOZI	70
12.1.	Rekapitulacija definiranih strateških ciljeva i prioriteta	70
12.2.	Pokazatelji učinka	72
12.3.	Akcijski plan	73
12.4.	Financijski plan.....	86
12.5.	Komunikacijska strategija	87
12.6.	Mišljene o provedenom postupku ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš	90

1. SAŽETAK

Općina Sveti Martin na Muri kao jedinica lokalne samouprave (JLS) provela je proces strateškog planiranja tj. izradila je Strateški razvojni program za naredno razdoblje do 2020. godine. Strateški razvojni program predstavlja temeljeni razvojni dokument sa strateškim smjernicama za upravljanje razvojem odnosno za donošenje odluka u tekućem razdoblju, a koje će utjecati na željenu budućnost Općine. Za prevladavanje vremenskog jaza između željene budućnosti i postojećeg stanja kreirani su procesi u vidu aktivnosti, koje predstavljaju konkretne radnje za ostvarivanje definirane vizije, a koje se ostvaruju provođenjem projektnih prijedloga i detaljno su navedene u akcijskom planu za trogodišnje razdoblje.

Proces strateškog planiranja započeo je analizom postojećeg stanja svih sektora i područja življenja Općine, zatim analizom razvojnih problema i razvojnih potreba, prikazom ključnih riječi za formiranje vizije i razvojnih ciljeva definiranih od strane Radne skupine i provedbom SWOT¹ analize postojećeg cjelokupnog stanja Općine kao jedinice lokalne samouprave.

Radna skupina kroz procese strateškog planiranja, a koja se sastojala od triju radionica, formirala je viziju, strateške ciljeve, prioritete, provedbene mjere i aktivnosti kojima se nastoje ostvariti željeno buduće stanje. Struktura strateških odrednica sastoji se od ukupno definiranih strateških odrednica:

- 5 strateških ciljeva,
- 16 prioriteta,
- 35 provedbenih mjera,
- 102 aktivnosti.

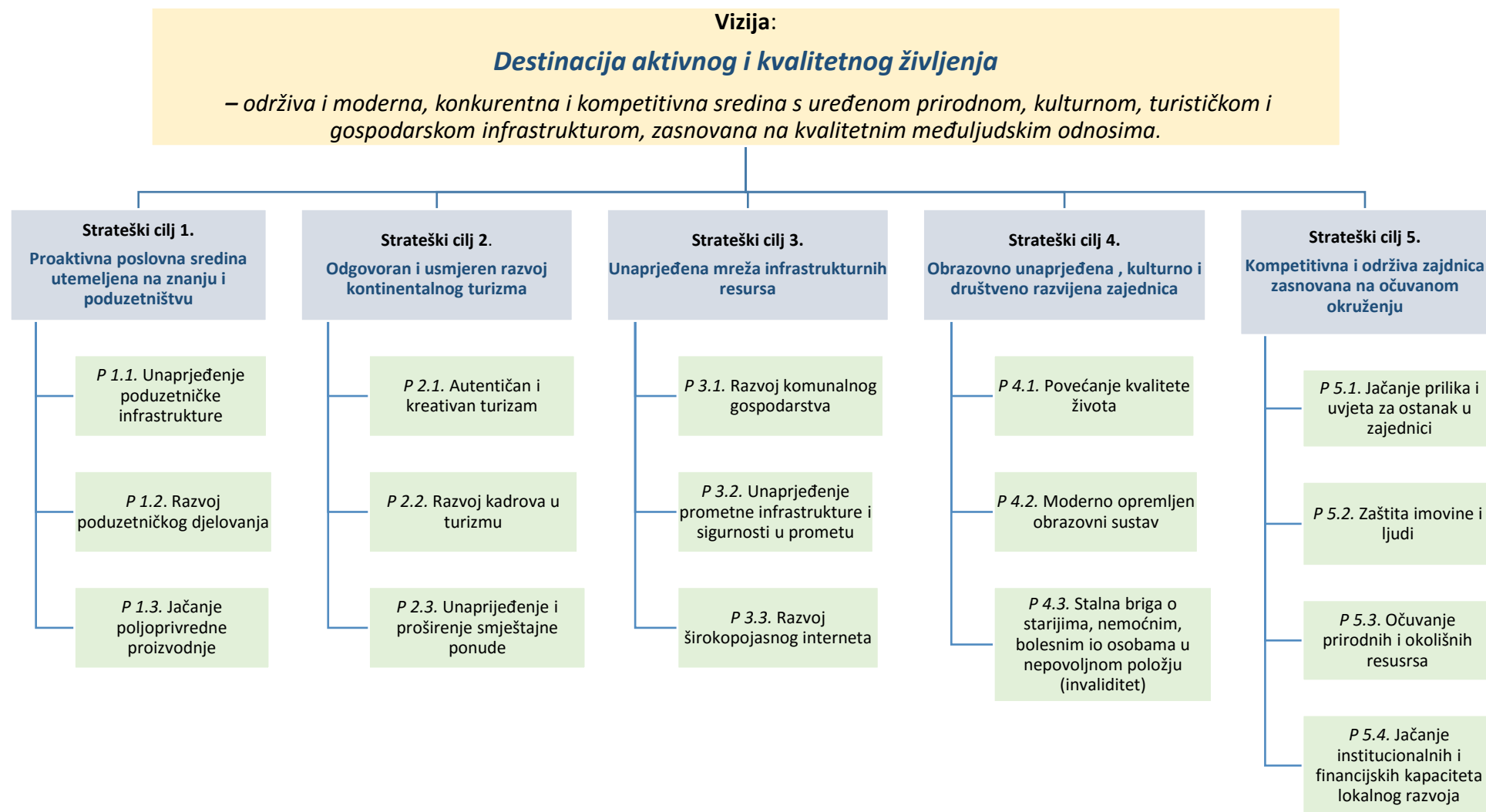
Definiranim aktivnostima nastoje se obuhvatiti projektne ideje, projektne inicijative i konkretni projektni prijedlozi, koji će pridonijeti ostvarivanju definirane vizije. Podnositelji projekata, čiji projekti doprinose definiranim aktivnostima, a time i ostalim strateškim odrednicama (provedbenim mjerama, prioritetima, strateškim ciljevima i viziji), moraju se sagledavati s izrazitom važnošću u procesima provedbe Strategije.

Definirani strateški ciljevi u skladu su s kohezijskom politikom Europske unije u programskom razdoblju 2014.-2020., koja je postavila 11 tematskih ciljeva pomoću kojih države članice definiraju svoje investicijske prioritete i specifične ciljeve koji će se sufinancirati iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondovi). Definirani Strateški ciljevi prate i usklađeni su s definiranim strateškim dokumentima Republike Hrvatske 2014.-2020., a ključni dokumenti o kojima se vodilo računa o usklađenosti s definiranim strateškim odrednicama su:

- Strategija razvoja poduzetništva u RH 2013.-2020.,
- Industrijska strategija RH 2014.-2020.,
- Strategija pametne specijalizacije RH za razdoblje od 2016. do 2020.,
- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.,
- Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.,
- Strategija razvoja turizma RH do 2020.
- Program ruralnog razvoja RH 2014.-2020.

¹ Naziv SWOT dolazi od inačice iz engleskog jezika koja označava Strengths (snage), Weaknesses (slabosti), Opportunities (prilike), Threats (prijetnje).

Rekapitulacija definiranih strateških odrednica: Vizija, strateški ciljevi i prioriteti (P)

2. METODOLOŠKI PRISTUP IZRADE STRATEŠKOG RAZVOJNOG PROGRAMA

Kao što je u predgovoru spomenuto metodologija kojom se koristila Radna skupina u procesu strateškog planiranja istovjetna je metodologiji koja se primjenjuje pri izradi Razvojne strategije Međimurske županije do 2020., s time da se vodilo računa i o smjernicama koje proizlaze iz 11 tematskih ciljeva Strategije „EUROPA 2020“, a posebice smjernice iz Vodiča za pripremu, praćenje i evaluaciju strategija lokalnog razvoja za programsko razdoblje 2014.-2020. od Ministarstva poljoprivrede.

2.1. Primijenjena terminologija

Buduća stanja i strategije za postizanje tih budućih stanja u Strategiji oblikuju se sljedećim sadržajima, terminima i odrednicama:

(odrednice su zajednički naziv za viziju, strateške ciljeve, prioritete i aktivnosti)

- *Vizija*
 - Vizija je sažeti tekst u formi izjave o željenom budućem stanju Općine Sveti Martin na Muri. Vizijom se projicira buduće stanje koje treba ostvariti u narednom programskom razdoblju.
- *Strateški ciljevi*
 - Strateški ciljevi su šira razrada vizije koji proizlaze iz teksta vizije i utvrđeni su prilikom formiranja teksta vizije. To su smjernice razvojnih opredjeljenja. U formiranju vizije i strateških ciljeva nužno je interaktivno sagledavanje i u procesu planiranja iz razvojnih problema, SWOT analize i drugih polaznih osnova u pravilu se iščitavaju potrebni ciljevi, a sublimacija tih ciljeva dovodi do vizije iz koje se povratno definiraju konačni sadržaji strateških ciljeva.
 - U gramatičkom smislu definirani su pridjevom uz imenicu (kao i kod vizije, definira buduće željeno stanje određenog područja (makropodručja/sektora) odnosno promjenu koja se želi ostvariti).
- *Strateški prioriteti (skraćeno „prioriteti“)*
 - Za svaki strateški cilj utvrđuju se strateški prioriteti kao segmentni ili specifični ciljevi ili kao strateški pravci djelovanja (strategija djelovanja) koji osiguravaju provedbu pojedinog strateškog cilja.
 - U gramatičkom smislu definirani su imenicom ili glagolskom imenicom (opisuje kako nešto postići tj. ostvariti).
- *Provedbene mjere (skraćeno „mjere“)*
 - Za svaki strateški prioritet utvrđuju se provedbene mjere koje osiguravaju ostvarivanje strateškog prioriteta. Provedbene mjere ostvaruju se planskim aktivnostima koje se u implementaciji oblikuju kao projekti.
 - Može se smatrati da je mjera skup povezanih aktivnosti i odluka kojima se postiže parcijalni cilj, troše se resursi i vrijeme, a značajne su za krajnjeg korisnika, podnositelja projekta i ostalih dionika.

- U gramatičkom smislu definirana je imenicom ili glagolskom imenicom (detaljnije/preciznije opisuje kako i na koji način nešto postići tj. ostvariti).
- Provedbena mjera se u pravilu definira na nivou programa.

Pod pojmom „program“ u ekonomskom i strateškom smislu podrazumijevamo skup razvojnih inicijativa i projektnih prijedloga, politika, procedura, pravila, resursa i ostalih elemenata koji su potrebni u provođenju aktivnosti te predstavlja okvir za planiranje aktivnosti unutar određenog sektora ili područja. Program zahtijeva koordinaciju više dionika i njihovo vremensko usklađivanje. Program, u ovom smislu ne uključuje primarno izradu određenog dokumenta, već se sagledava u širem smislu, iako može predstavljati samo inicijaciju ili izradu određenog razvojnog dokumenta.

- Aktivnosti

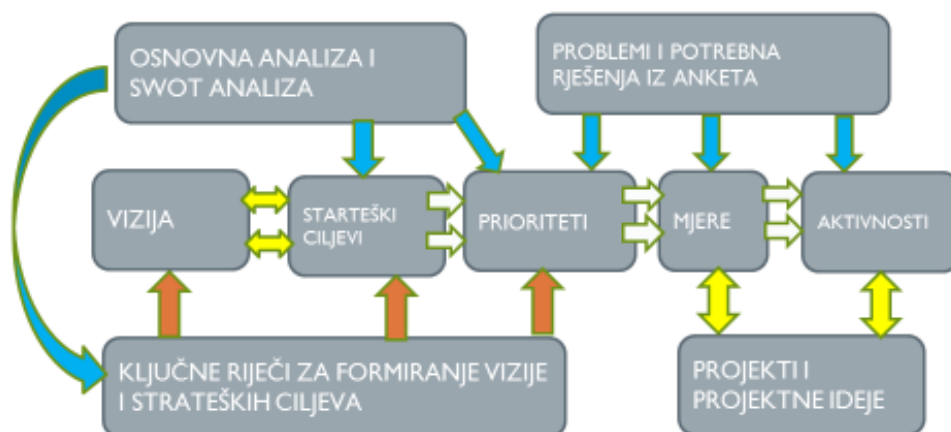
- Aktivnost je svaka radnja usmjerena na izvršenje nekog zadatka (projekta, ideje, razvojne inicijative) koja doprinosi svrsi provedbene mjere.
- U gramatičkom smislu definirane su glagolom u infinitivu (što i kako treba učiniti)
- Aktivnost se u pravilu definira na nivou projekta.
- Projektne inicijative tj. projektni prijedlozi u svojem općem cilju, specifičnim ciljevima, svrsi i rezultatima, moraju upućivati na definirane aktivnosti u Strategiji ukoliko projektni prijedlozi žele pronaći uporište u tom dokumentu tj. Strategiji.

2.2. Primijenjena metodologija

Vizija i strateški ciljevi formirani su kao sažeci ključnih riječi koje je istaknula Radna skupina sagledavajući željenu budućnost. Razrada strateških prioriteta i provedbenih mjera bazira se s jedne strane na viziji i strateškim ciljevima i s druge strane na ključnim riječima strateških, odnosno problemskih pitanja i problemskih razvojnih sadržaja i njihovih mogućih rješenja te činjenica iz SWOT analize.

Izvedbeni projekt koji se formira u smislu aktivnost i/ili intervencija iz provedbene mjere, kao dio određenog prioriteta u strateškom cilju svojom provedbom ostvaruje u određenom stupnju rezultate projekta kao doprinos provedbenoj mjeri, svrhu projekta kao doprinos prioritetu i opći cilj projekta kao doprinos strateškom cilju.

Sa ciljem vizualizacije generiranja vizije, strateških ciljeva, prioriteta, provedbenih mjera i aktivnosti u nastavku je prikazana shema prema kojoj je vođen proces strateškog planiranja Općine Sveti Martin na Muri.

Slika 1.: Shema modela generiranja vizije, strateških ciljeva, prioriteta, provedbenih mjera i aktivnosti

2.3. Načela strateškog planiranja

Pri izradi Strategije poštivala su se **temeljna načela** planiranja razvoja jedinice lokalne samouprave. Načela planiranja jednakovrijedno se trebaju primjenjivati pri provedbi, praćenju i ažuriranju Strategije. S obzirom da se ova načela primjenjuju horizontalno u svim strateškim odrednicama čija je struktura raspoređena vertikalno, ova načela se nazivaju i **horizontalnim načelima**.

Kao prvo, **Strategija se temelji na Zajednici** što znači da je ona rezultat interesa najšire javnosti Općine Sveti Martin na Muri. Planiranje izvodi Radna skupina koja je strukturirana tako da je obuhvatila predstavnike svih sfera javnog, civilnog i gospodarskog života Općine.

Jednako važno kao načelo Zajednice, poštivano je **načelo struke**. S ciljem definiranja i ostvarivanja željenog budućeg stanja Općine, Radna skupina kao predstavnik Zajednice, utvrdila je viziju, strateške ciljeve i prioritete, kao razvojne odrednice. Pri formiranju Radne skupine vodilo se računa da su članovi Radne skupine stručni u određenom području Zajednice, a paralelno sa radom Radne skupine u razradi strateških odrednica uključivao se Odbor za praćenje kao pomoćno stručno tijelo Radne skupine.

Prilikom formiranja Radne skupine vodilo se računa da su jednako brojno zastupljeni predstavnici javnog, civilnog i gospodarskog sektora čime je poštivano **načelo partnerstva**, kao načelo suradnje i dijaloga navedenih sektora.

Strategijom se u svim njenim strateškim odrednicama i njihovim provedbenim procesima potiče i promovira **načelo svih oblika jednakosti**.

Nadalje, pri planiranju se strogo vodilo računa o tome da Strategija **predstavlja održivi sveukupni razvoj**, što znači svima na korist, a nikome na štetu, uz uvjet da se uvažava društvena stvarnost i zadovoljstvo građana, da uvažava **očuvanje okoline i ekološku sredenost** i da strateške programske aktivnosti budu usklađene s optimalnim uređenjem prostora Općine Sveti Martin na Muri.

U procesu planiranja i utvrđivanja provedbenih mjera utvrđene su programske aktivnosti, čija provedba će doprinijeti ostvarivanju strateških prioriteta i ciljeva, a paralelno s time prikupljene su razvojne inicijative, u formi projektnih ideja, prijedloga i projekata kojima se predlaže rješavanje razvojnih problema i potreba. Provedbom programskih aktivnostima i razvojnih inicijativa u formi projekata primjenjuje se **načelo konkretne provedbe Strategije**.

Projektne ideje, projektni prijedlozi i projekti generirani su i prikupljeni tokom strateškog planiranja, a nastaviti će se prikupljati i prilikom provedbe Strategije i uključivati će se u bazu projektnih prijedloga. Projekti iz baze, koji su u određenom vremenskom razdoblju pripremljeni za provedbu, čine osnovu za Akcijski plan projekata za provedbu, a planovi se formiraju na godišnjoj razini u skladu s proračunom promatrane godine i predstavljaju konkretne provedbene razvojne investicijske aktivnosti.

3. OPĆE ZNAČAJKE PODRUČJA

3.1. Zemljopisni položaj - prostorno lokacijska obilježja

Općina Sv. Martin na Muri nalazi se u sjevernom dijelu Županije te je u naselju Žabnik i najsjevernija točka Republike Hrvatske (Žabnik, koordinate: 46°32' 16°23'E). Općina graniči sa susjednim općinama Štrigova, Selnica i Gradom Mursko Središće, dok se na sjeveru 9 km granica Općine poklapa s državnom granicom prema Republici Sloveniji i na tom graničnom prostoru nalazi se međudržavni granični prijelaz Sv. Martin na Muri.

Površina Općine iznosi 25, 25 km², a raspoređenih je na 14 naselja: Brezovec, Čestijanec, Gornji Koncovčak, Gradišćak, Grkavešćak, Jurovčak, Jurovec, Kapelšćak, Lapšina, Marof, Sveti Martin na Muri, Toplice Sveti Martin, Vrhovljan, Žabnik.

Prema indeksu razvijenosti koji iznosi 75,25% prosjeka RH, Općina se svrstava u III. skupinu razvijenosti. U III. skupinu svrstavaju se jedinice lokalne samouprave s indeksom razvijenosti od 75%- 100%.

3.2. Prirodne karakteristike

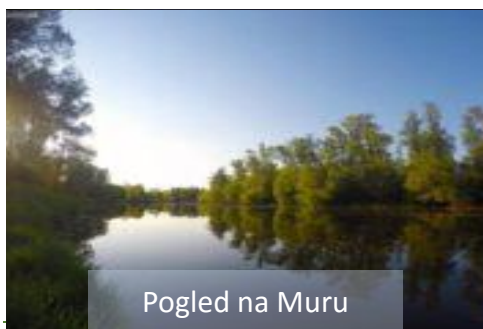
Područje Općine karakterizira umjereno svježa kontinentalna klima, sa relativno vrućim ljetima, hladnim zimama, brzi prijelaz iz toplog u hladni dio godine, te relativno visoka razina padalina.

Biljni pokrov nizinskog dijela Općine karakterističan je za riječne doline u kojima je veći dio zemljišta pod livadama, pašnjacima i šumama (topola, joha, vrba) ili pod oranicama manje agrarne vrijednosti. Brežuljci južnog dijela Općine prošarani su na sjevernim i zapadnim padinama šumarcima (bagrem, bukva, grab), a na istočnim i južnim padinama vinogradima i voćnjacima.

3.2.1. Prirodna baština

Na području općine Sveti Martin na Muri djelomično se proteže Regionalni park Mura-Drava. Vlada Republike Hrvatske je dana 10. veljače 2011. donijela Uredbu o proglašenju Regionalnog parka Mura – Drava. U regionalnom parku dopuštene su gospodarske i druge djelatnosti i zahvati kojima se ne ugrožavaju njegova bitna obilježja i uloga. Regionalni park Mura-Drava prvi je regionalni park u Republici Hrvatskoj.

Ekološka mreža Republike Hrvatske, proglašena Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/2013), predstavlja područja ekološke mreže Europske unije Natura 2000. Ekološku mrežu

RH (mrežu Natura 2000) prema članku 6. Uredbe o ekološkoj mreži (NN 124/2013) čine područja očuvanja značajna za ptice - POP (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti) i

područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju).

Ekološka mreža Republike Hrvatske obuhvaća 36,67% kopnenog teritorija i 16,39% obalnog mora, a sastoji se od 571 poligonskog Područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove (POVS), 171 točkastih Područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove (najvećim dijelom špiljski objekti) (POVS) te 38 poligonskih Područja očuvanja značajnih za ptice (POP).

Na području Općine proteže se i Prekogranični rezervat biosfere Mura-Drava-Dunav između Hrvatske i Mađarske. Kao drugi rezervat biosfere na području RH proglasio ga je UNESCO u srpnju 2012. godine. Površina rezervata na području RH iznosi 395.860,7 ha i proteže se kroz 6 sjevernih hrvatskih županija. Rezervat obilježava veliko bogatstvo i raznolikost vodenih i močvarnih staništa te biljnih i životinjskih vrsta, posebice ptica i riba.

U naselju Toplice Sveti Martin nalazi se izvor termalne vode na temelju kojeg su i izgrađene istoimene toplice danas poznate kao Terme Sveti Martin.

3.3. Kulturna baština

Općinu Sveti Martin na Muri karakterizira bogato kulturno nasljeđe koje je evidentirano u Registru kulturnih dobara pri Ministarstvu kulture RH:

- Arheološka zona Sveti Martin- Halicanum u Svetom Martinu na Muri registrirana kao nepokretno kulturno dobro- kulturno- povijesna cjelina
- Crkva sv. Martina- registrirana kao pojedinačno nepokretno kulturno dobro
- Crkva sv. Margarete u Kapelšćaku- registrirana kao pojedinačno nepokretno kulturno dobro
- Inventar sakralnih predmeta u crkvi sv. Margarete- registriran kao pokretno kulturno dobro- zbirka

Na području Općine registrirana je privatna etnološka zbirka – Etno zbirka Trstenjak. U fazi pripreme i formiranja je i Zavičajna zbirka Ekomuzeja Mura – Centra za posjetitelje Sveti Martin na Muri koja će biti smještena kao dio multimedijalnog postava „Jedan dan u životi mlinara“.

Dio toga registra bit će i originalan mehanizam za mljevenje žitarica iz 1902. godine koji je smješten na rekonstruirani ploveći mlin na Muri. Kulturnoj baštini pripada i skela preko rijeke Mure smještena u Žabniku.

Od nematerijalnih dobara kulturne baštine potrebno je istaknuti tradicionalnu manifestaciju- Povorka starih zanata i Dječja međimurska popevka.

Pored registriranih te samim time i valoriziranih kulturnih dobara na području Općine razmješteni su i brojni pilovi, raspela, podrumske zemunice i preše koji također predstavljaju kulturnu baštinu Općine.

4. OSNOVNA ANALIZA STANJA NA PODRUČJU OPĆINE SVETI MARTIN NA MURI

4.1. Gospodarstvo - poduzetništvo, obrtništvo, turizam i poljoprivreda

Općina Sveti Martin na Muri 2000. godine osnovala je Gospodarsku zonu Sveti Martin na Muri, a čija uloga je stvaranje preduvjeta za rast i razvoj gospodarstva na području Općine te privlačenje novih investicija. Zona se razvijala u tri faze i trenutno se prostire na površini od oko 30,80 ha. U zoni trenutno posluje 16 poduzetničkih tvrtki s ukupno 500 zaposlenih. Djelatnost koja prevladava u zoni odnosi se prerađivačku djelatnost i to metalne i PVC obrade i proizvodnje.

Gospodarska zona Sveti Martin na Muri;
pogled iz zraka

Prema podacima iz Obrtnog registra u 2014. godini na području Općine poslovalo je 119 gospodarskih subjekata čija struktura je prikazana u Tablici 1. u nastavku:

Tablica 1. Struktura gospodarskih subjekata na području Općine u 2014. godini

Općina	Broj obrta	Broj d.d.	Broj d.o.o.	Broj j.d.o.o.	Broj ustanov a	Broj zadruga	Ukupno gosp. subjekata
Sveti Martin na Muri	29	1	76	10	2	1	119

Izvor: Izrada autora prema podacima iz Obrtnog registra i Registra poslovnih subjekata pri HGK

Iz prikazane strukture vidljivo je da 64,0% subjekata čine društva sa ograničenom odgovornošću (d.o.o.), 24,0% obrti, 8,4% jednostavna društva s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.), 2,0% ustanove, 0,8% dionička društva (d.d.) i 0,8% zadruge.

Od ukupno 119 gospodarskih subjekata koji posluju na području Općine Sveti Martin na Muri njih 70 djeluje u sustavu poreza na dobit. Sukladno tome oni su obveznici predaje Godišnjeg financijskog izvještaja (GFI- pod) i njihovi podaci javno su dostupni. Prema statističkoj obradi FINA- e od ukupnog broja poduzetnika njih najviše (22,9%) posluje u sektoru prerađivačke industrije, nakon toga slijedi sektor građevinarstva (21,4%), sa 18,6% slijedi sektor trgovine dok je sektor pružanja usluga smještaja i pripreme i usluživanja zastupljen sa 7,1%, a sektor poljoprivrede sa 5,7%.

Tablica 2. Djelatnosti gospodarskih subjekata na području Općine u 2014. godini

Djelatnosti/Sveti Martin na Muri	Broj poduzetnika
Prerađivačka industrija	16
Građevinarstvo	15
Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila	13
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	5
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	4
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	4
Ostale uslužne djelatnosti	4
Prijevoz i skladištenje	3
Obrazovanje	3
Poslovanje nekretninama	1
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1
Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	1
Ukupno	70

Izvor: Izrada autora prema FINA- Registar godišnjih financijskih izvještaja za 2014. godinu

Pregledom osnovnih financijskih rezultata poslovanja u 2014. godini ukupno 70 poduzetnika zapošljavalo je 715 osoba. Poduzetnici su ostvarili ukupne prihode od 259 mil. kuna, a rashode u iznosu od 272,7 mil. kuna, dok dobit nakon oporezivanja iznosi 6,8 mil. kuna. Ostvaren je ukupan izvoz od 122,6 mil. kn, a uvoz 69,5 mil. kuna, što ukazuje na pozitivan trgovinski saldo od 53,1 mil. kuna.

Prosječna mjesečna neto plaća u 2014. godini iznosi 3.842 kune što je 98% od prosječne mjesečne neto plaće na razini Međimurske županije.

Tablica 3. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika za 2013. i 2014. godinu

- u tis. kuna

Naziv	2013.		Udio u MŽ 2013.	2014.		Udio u MŽ 2014.
	Sveti Martin na Muri	MŽ		Sveti Martin na Muri	MŽ	
Broj poduzetnika				70	2583	2,71%
Broj dobिताša				50	1891	2,64%
Broj gubिताša				20	692	2,89%
Broj zaposlenih	649	23.789	2,73%	715	24.957	2,86%
Ukupni prihodi	256.882	10.807.887	2,38%	259.000	11.218.758	2,31%
Ukupni rashodi	272.955	10.394.170	2,63%	272.719	10.742.160	2,54%
Dobit prije oporezivanja	8.900	599.443	1,48%	7.355	673.649	1,09%
Gubitak prije oporezivanja	24.973	185.726	13,45%	21.074	197.052	10,69%
Porez na dobit	588	59.049	1,00%	561	59.929	0,94%
Dobit razdoblja	8.314	540.394	1,54%	6.793	614.060	1,11%
Gubitak razdoblja	24.975	185.726	13,45%	21.074	197.391	10,68%
Dobit razdoblja ili gubitak	-16.661	354.668	-4,70%	-14.281	416.668	-3,43%
Izvoz	132.023	3.060.511	4,31%	122.608	3.509.314	3,49%
Uvoz	78.936	1.732.327	4,56%	69.479	1.828.802	3,80%
Trgovinski saldo	53.087	1.328.185	4,00%	53.129	1.680.512	3,16%
Investicije u dugotrajnu imovinu	13.209	591.275	2,23%	30.047	575.434	5,22%
Prosječne mjesečne neto plaće	3.742	3.846	97,30%	3.842	3.922	97,96%
Broj stanovnika				2.605	113.804	2,29%

Izvor: Izrada autora prema FINA- Registar godišnjih financijskih izvještaja za 2014. godinu

4.1.1. Turizam

Razvoj turizma u posljednjem desetljeću bilježi značajan pomak u smislu razvoja turističke ponude i definiranju Općine Sveti Martin na Muri kao turističke destinacije. Općina je dio projekta Hrvatska 365 kao turistička destinacija aktivna tokom cijele godine sa svojim atrakcijama i sadržajima: rekonstrukcija starog mlina na Muri, Ekomuzej Mura - Centar za posjetitelje Sveti Martin na Muri, Regionalni park Mura, Vinska cesta, brojne manifestacije, pješačko-biciklističke staze, vinorodni brežuljci, mnoge i raznovrsne manifestacije). Kao turistička destinacija dobitnik je prestižnih nagrada: Europska destinacija izvrsnosti – EDEN 2007. (kao najbolja destinacija ruralnog razvoja) i 2015. godine (enogastronomska ponuda Gornjeg Međimurja) koju dodjeljuje Europska komisija te Zlatni cvijet Europe 2010. za kvalitetu života u manjih sredinama. Nastavak sustavnog i kontinuiranog rada na obogaćivanju turističkih sadržaja i ponude prepoznat je 2016. godine kandidaturom i natjecanjem za nagradu Zlatni cvijet svijeta (Communities in Bloom). Franjo Makovec dobitnik je 2015. godine nagrade „Antun Štifanić“ za osobite zasluge i doprinos u razvoju turizma, a najprestižnije je priznaje za pojedinca na području turizma koju dodjeljuje Hrvatska turistička zajednica.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku za 2014. godinu na području Općine evidentirano je 826 postelja (607 stalnih i 219 pomoćnih postelja) što je čak 54% smještajnih kapaciteta Županije. Od ukupnog kapaciteta 58% kapaciteta smješteno je u tip smještaja hotel, a ostatak kapaciteta u apartmanski tip smještaja.

Tablica 4. Dolasci i noćenja gostiju na području Općine Sveti Martin na Muri i MŽ

Naziv	Domaći	Strani	Ukupno
Međimurska županija 2013.			
Broj dolazaka gostiju	30.748	14.431	45.179
Broj noćenja	66.909	32.273	99.182
Sveti Martin na Muri 2013.			
Broj dolazaka gostiju	23.371	6.322	29.693
Broj noćenja	50.549	16.888	67.437
Međimurska županija 2014.			
Broj dolazaka gostiju	28.955	19.317	48.272
Broj noćenja	60.650	50.567	111.217
Sveti Martin na Muri 2014.			
Broj dolazaka gostiju	22.113	10.208	32.321
Broj noćenja	46.767	30.524	77.291
Međimurska županija 2015.			
Broj dolazaka gostiju	30.573	25.869	56.442
Broj noćenja	65.109	62.081	127.190
Sveti Martin na Muri 2015.			
Broj dolazaka gostiju	23.116	14.717	37.833
Broj noćenja	49.057	40.249	89.306

Izvor: Državni zavod za statistiku, 04/2016.

Prema podacima o dolascima i noćenjima zabilježen je stalan porast dolazaka i noćenja. U odnosu na Međimursku županiju u 2015. godini na području Općine ostvarilo se 67% dolazaka i 70% noćenja. Prosječno trajanje boravka gosta na području Općine je 2,36 dana.

Okosnicu razvoja turizma pored povoljnog geografskog položaja, prirodne i kulturne baštine čine i ostale atrakcije na području Općine:

- ✓ Centar za posjetitelje Sveti Martin na Muri Ekomuzeja Mura- Mlinarska hiža u sklopu Mlinarskog grunta
- ✓ Mlin na Muri, Žabnik
- ✓ Mlinarov poučni put
- ✓ Etno zbirka Trstenjak, Marof
- ✓ Krajolik rijeke Mure
- ✓ Brod (skela) na Muri, Žabnik
- ✓ Crkva sv. Martina
- ✓ Terme Sveti Martin, Toplice Sv. Martin
- ✓ Šetnice
- ✓ Biciklističke staze
- ✓ Vinska cesta
- ✓ Manifestacije
- ✓ Turistički vlakić

Na području Općine kroz cijelu godinu organiziraju se i brojne manifestacije s nacionalnim i međunarodnim karakterom:

- ✓ Vincekovo- siječanj
- ✓ Križni put, Dan žena- ožujak/ travanj
- ✓ Tour of Croatia-travanj
- ✓ Dječja međimurska popevka
- ✓ Spust murskih ladji, Trash'n'burn festival- lipanj
- ✓ Panonski maraton triju država- srpanj
- ✓ Dani turizma, Murakon-festival suvremene poezije- kolovoz
- ✓ Halicanum Trophy- rujan
- ✓ Martinje- studeni
- ✓ Krampuslauf, Advent- prosinac

4.1.2. Poljoprivreda

Prema statistici Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju za 2015. godinu na području Općine registrirano je 104 poljoprivrednih gospodarstava (PG). Od ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava njih 102 registrirano je kao obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG), jedno kao obrt i jedno kao društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.)

Tablica 5. Obradive površine prema sjedištu PG- a i prema području Općine Sveti Martin na Muri u 2015. godini

Naselje	Broj PG- a	Ukupno obradive površine PG- a		Obradive površine na području Općine	
		Broj ARKOD parcela	Površina u ha	Broj ARKOD parcela	Površina u ha
Brezovec	8	130	96,77	84	79,39
Čestijanec	5	129	95,27	33	18,32
Gornji Koncovčak	5	42	17,08	68	29,72
Gradišćak	7	75	44,73	91	43,32
Grkaveščak	3	10	3,42	25	12,95
Jurovčak	10	41	32,34	55	30,04
Jurovec	7	98	42,65	123	58,55
Kapelščak	6	34	16,04	59	29,60
Lapšina	4	9	5,72	26	26,29
Marof	1	4	1,10	34	31,72
Sveti Martin na Muri	12	332	331,24	37	18,93
Toplice Sveti Martin	–	–	–	–	–
Vrhovljan	9	27	13,67	75	60,18
Žabnik	3	36	26,89	37	29,02
UKUPNO	80	967	726,92	747	468,03

Izvor: Izrada autora prema APPRRR, Statistika 2015. godina

Iz statistike ARKOD² baze podataka sa 31. 12. 2015. vidljivo je da je na području Općine obrađivano 468,03 ha poljoprivrednih površina raspoređenih na 747 ARKOD parcela. Po istom podatku može se zaključiti da je prosječna veličina parcele 0,63ha. Prema istom izvoru poljoprivredna gospodarstva koja obrađuju zemlju (njih 80) ukupno su obrađivala 726,92 ha čime u prosjeku jedno gospodarstvo obrađuje 9,09 ha površina.

² ARKOD je nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela

Statistički podaci Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju za 2015., a koji se temelje na predanim zahtjevima za poticaje u poljoprivredi, pokazuju da su najzastupljenije slijedeće kulture:

1. ratarske kulture na oko 570 ha
2. livade, pašnjaci, djetelina na oko 60 ha
3. jabuke na oko 17 ha
4. krumpir na oko 12 ha
5. vinova loza na oko 9 ha

Prema informacijama iz Jedinstvenog registra držanja životinja sa 31. 12. 2015. godine na području Općine evidentirano je: 176 goveda, 440 svinja, 125 koza, 69 ovaca, 10 konja i 6 magaraca.

4.2. Osnovna infrastruktura

Mreža osnovne infrastrukture na području Općine je dobro razvijena i na raspolaganju su gotovo svi segmenti osnovne infrastrukture:

Vodoopskrba- prema podacima Međimurskih voda, kao distributera usluge, za 2015. godinu na području Općine od ukupno 1.431 kućanstva njih 1.063 priključeno je na vodovodnu mrežu, a što izraženo u postotcima iznosi 74%.

Telekomunikacija- Hrvatski Telekom osigurava telekomunikacijski promet, telefonske centrale su u digitalnoj tehnologiji koje omogućuju široku paletu dodatnih pretplatničkih usluga. Korisnicima su na raspolaganju tri mreže sustava pokretnih komunikacija: mreža MOBITEL, mreža CRONET i mreža VIPNET.

Prikaz korištenja brzina širokopojasnog pristupa koji objavljuje HAKOM (Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti)³ pokazuje da se od ukupnog broja privatnih kućanstava (803) njih 53,05% koristi uslugama nepokretnog širokopojasnog pristupa brzine 2 Mbit/s i većih. Od 53, 05% kućanstava njih 32,88% koristi se brzinom od 2- 4 Mbit/ s; 9,09% brzinom od 4- 10 Mbit/ ; 7,22% brzinom 10- 20 Mbit/s; 0,37% brzinom od 20- 30 Mbit/s; 2,37% koristi brzinu od 30- 50 Mbit/s, te 1,12% brzinu od 50- 100 Mbit/s. Navedeno svrstava Općinu u skupinu od 45- 55% kućanstava koja koriste brzinu 2 Mbit/ s i veće.

Plinoopskrba- na području Općine opskrba plinom započela je 1996. godine, do danas je plinificirano 13 naselja općine što čini 93% područja Općine. Usluge opskrbe plinom vrši Međimurje plin d.o.o.

³ Izvor: <http://bbzone.hakom.hr/hr-HR/StatistickiPrikaz> 06/2016.

Zbrinjavanje otpada- na području Općine zbrinjavanje vrši tvrtka TD Murs-ekom d.o.o. Od usluga zbrinjavanja stanovnicima su na raspolaganju usluge prikupljanja, odvoza, obrade i odlaganje otpada i to:

- miješani otpad, plastika, papir, metal i tetrapak- odvoz s kućnog praga
- baterije i staklo- postavljeni kontejneri
- organizirani odvoz glomaznog otpada

Stanovnicima je također na raspolaganju reciklažno dvorište Murs ekom d.o.o. u susjednom Murskom Središću.

Promet- sva naselja Općine prometno su povezana sa središtem Općine, susjednim naseljima, županijskim središtem, te graničnim prijelazom Sveti Martin na Muri sa susjednom Republikom Slovenijom. Na tom graničnom prostoru nalazi se međudržavni granični prijelaz Sv. Martin na Muri.

Tablica 6. Prikaz županijskih i lokalnih cesta koje se protežu na području Općine

Vrsta ceste i broj	Opis pružanja ceste	Dužina ceste u km
ŽC 2245	Gr. R. Slovenije – Vrhovljan – Sveti Martin na Muri (Ž2003)	1,8
ŽC 2002	Ž2003 – Jalšovec – D227	3,6
ŽC 2003	G. P. Bukovje (Gr. R. Slovenije) – Sv. Martin na Muri – M. Središće – Miklavec – Turčišće – Hodošan (D3)	34,9
ŽC 2004	Brezovec (Ž2003) – Toplice Sveti Martin	4,0
ŽC 2005	Vrhovljan (Ž2003) – Selnica – Zebanec Selo – D209	6,7
LC 20001	Vrhovljan (Ž2003) – Gradišćak – Kapelšćak – D. Koncovčak (L20002)	3,3
LC 20002	Ž2005 – D. Koncovčak – G. Koncovčak – Toplice Sveti Martin (L20080)	5,2
LC 20080	Toplice Sveti Martin (Ž2004) – Trnovčak – Železna Gora (D227)	2,9
LC 20083	Gornji Koncovčak (L20002) – Bukovec (Ž2006)	1,8
LC 20084	Ž2002 – Jalšovec – Jurovčak – Železna Gora – L20080	2,7
UKUPNO		66,9⁴

Izvor: <http://www.zuc-ck.hr>; 05/2016.

Prema izrađenom Registru nerazvrstanih cesta Općine Sveti Martin na Muri, u vlasništvu općine su:

- 34 732 m nerazvrstanih cesta 1. kategorije
- 22 108 m nerazvrstanih cesta 2. kategorije
- 79 418 m nerazvrstanih cesta 3. kategorije
- 19 716 m nerazvrstanih cesta 4. Kategorije

Ukupna duljina svih nerazvrstanih kategorija iznosi: 155 974 m.⁵

⁴ Iskazana dužina ne predstavlja isključivo dužinu ceste na području Općine iz razloga jer se neke prometnice protežu i na području susjednih Jedinica lokalne samouprave

⁵ Registar nerazvrstanih cesta Općine Sveti Martin na Muri, siječanj 2015.

4.3. Društvene djelatnosti i društvena infrastruktura

Predškolski odgoj i obrazovanje- na području Općine djeluju dvije ustanove za predškolski odgoj i obrazovanje:

- Dječji vrtić Ribica- prosječno godišnje polazi 37 djece raspoređenih u jasličku skupinu (djeca do 3 godine starosti) i vrtićke skupine (djeca starosti 3- 7 godina)
- Dječji vrtić Smješko- prosječno godišnje polazi 58 djece raspoređenih u jasličku skupinu (djeca do 3 godine starosti) i vrtićke skupine (djeca starosti 3- 7 godina)

Osnovnoškolsko obrazovanje- na području Općine djeluje Osnovna škola Sveti Martin na Muri, smještena u naselju Sveti Martin na Muri. Prema podacima za školske godine nastavu je polazilo: 2012./13. – 208 učenika; 2013./14. – 214 učenika; 2014./15. – 208 učenika; 2015./16. – 195 učenika; 2016./17. – 200 učenika).

Zdravstvo i socijalna skrb- od ustanova na području Općine na raspolaganju su:

- dvije ordinacije obiteljske medicine
- ordinacija dentalne medicine
- ljekarna

Hitna medicinska pomoć organizirana je iz Čakovca koji na raspolaganju ima 10 timova T1 čime je zbrinjavanje pacijenata osigurano unutar 20 minuta.⁶

4.3.1. Civilno društvo

Uvidom u Registar udruga na području Općine Sveti Martin na Muri registrirano je 16 udruga tj. organizacija civilnog društva. Od navedenih udruga njih najviše (6) djeluje u sportskim aktivnostima (nogomet, biciklizam, tenis i golf), dvije kulturno- umjetničke druge, dva lovačka društva, 2 dobrovoljno- vatrogasna društva, udruga voćara, vinogradara i povrćara, udruga ribolovaca, udruga za razvoj kontinentalnog turizma, udruga svetomartinskih krampusa. Pored navedenih također su aktivne i dvije podružnice udruga: udruga hrvatskih veterana Domovinskog rata i udruga umirovljenika.

⁶ Izvor: <http://zhm-mz.hr> 05/2016.

4.3.2. Stanje nezaposlenosti

Temeljem informacija od strane Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za 12. mjesec 2015. godine na području Općine Sveti Martin na Muri registrirano je 94 nezaposlenih osoba, od čega je 32 nezaposlena muškarca, a 62 nezaposlene žene. Pregledom podataka o nezaposlenosti u istom periodu 2014. i 2013. godine zabilježen je pad broja nezaposlenih osoba. Isti trend zabilježen je i za područje Međimurske županije.

Tablica 7. Broj i obrazovna struktura nezaposlenih osoba u 2015., 2014. i 2013. godini

Općina	Ukupno	M	Ž	Bez škole i nezavršena osnovna škola			Osnovna škola			SŠ sa zanimanja do 3 g. i škola za kv, vkv radnike			SS u trajanju od 4 g. i više i gimnazija			Viša škola i I. stupanj fakulteta			Fakulteti, akademije, magisteriji, doktorat		
				Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
2015.																					
Međimurska županija	5.219	2.431	2.788	877	546	331	1.193	542	651	1.442	753	689	1.067	385	682	324	101	223	316	104	212
Sveti Martin na Muri	94	32	62	7	7	0	25	8	17	33	13	20	18	3	15	4	0	4	7	1	6
Udio u MŽ	1,80%																				
2014.																					
Međimurska županija	6.237	2.919	3.318	875	560	315	1.341	560	781	1.911	1.060	851	1.463	518	945	341	120	221	306	101	205
Sveti Martin na Muri	111	37	74	7	7	0	28	9	19	39	16	23	24	2	22	5	1	4	8	2	6
Udio u MŽ	1,78%																				
2013.																					
Međimurska županija	7.833	3.830	4.003	1.098	704	394	1.652	702	950	2.626	1.506	1.120	1.773	675	1.098	352	127	225	332	116	216
Sveti Martin na Muri	157	59	98	10	8	2	32	6	26	61	33	28	37	8	29	7	0	7	10	4	6
Udio u MŽ	2,00%																				

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Mjesečni bilten 12/ 2013., 2014. i 2015. godina

Pregledom podataka u tablici vidljivo je da prema obrazovnoj strukturi najveći broj nezaposlenih osoba sa trogodišnjom srednjom školom (35%); osnovnom školom (27%); srednjom školom i gimnazijom (19%), fakulteti i bez škole (8%) i na kraju viša škola i I. stupanj fakulteta.

4.4. Upravljanje razvojem i kvaliteta života

Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine Općina Sveti Martin na Muri ima ukupno 2.605 stanovnika, od čega je 1.303 žena (50,02%), a 1.302 muškaraca (49,98%). Prema istom popisu 2.538 (97,43%) stanovnika izjašnjava se prema narodnosti kao Hrvati, 44 stanovnika kao Slovenci (1,69%), dok se razlika u broju stanovnika izjašnjava kao ostale narodnosti (Albanci, Bošnjaci, Česi, Mađari, Nijemci, Rusi, Slovaci, Srbi i ostali).

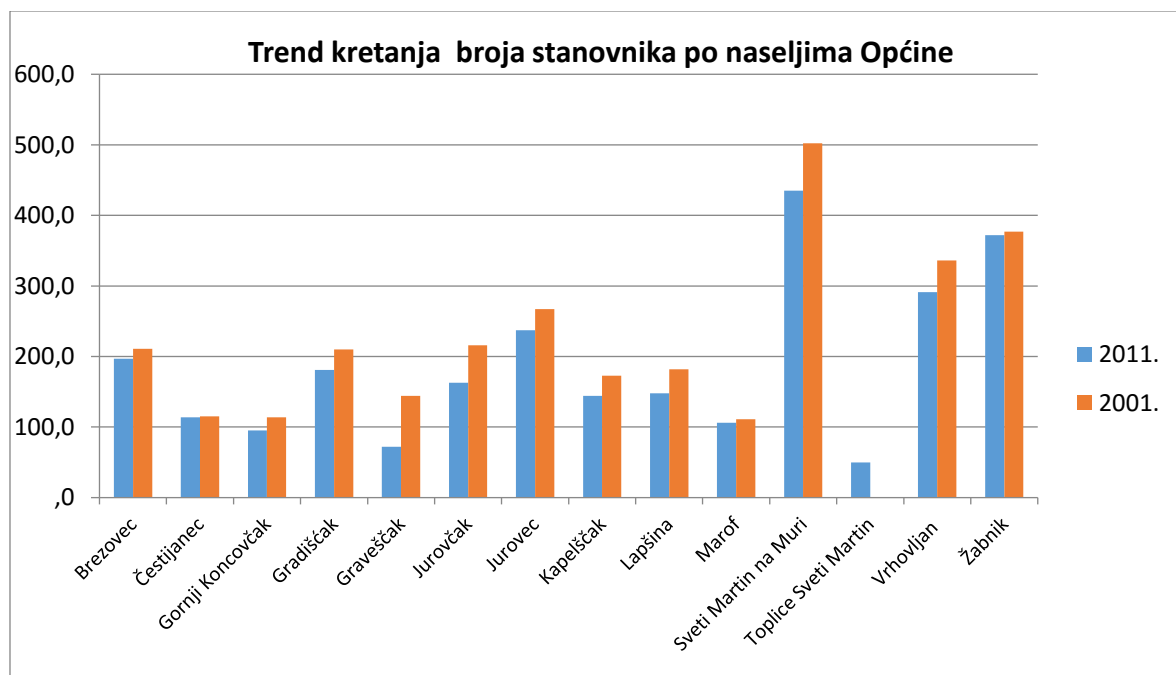
Tablica 8. Kretanje broja stanovnika od 1981. – 2011. godine

Općina Sveti Martin na Muri	Broj stanovnika po godinama			
	1981.	1991.	2001.	2011.
	3.083	2.987	2.958	2.605

Izvor: Državni zavod za statistiku, 04/2016.

Pregledom podataka u Tablici 7. vidljivo je da broj stanovnika kroz godine opada. No, ovdje valja napomenuti da se popisi, do popisa 2001. godine, odnose na stalno stanovništvo, tj. na osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj bez obzira na to jesu li u vrijeme popisa bile prisutne u prebivalištu ili ne i bez obzira na duljinu odsutnosti iz prebivališta. U popisu 2001. prvi se put pri definiranju ukupnog stanovništva primjenjuje koncept "uobičajenog mjesta stanovanja" i uvodi se razdoblje od jedne godine i dulje kao osnovni kriterij za uključivanje ili isključivanje osobe iz ukupnog stanovništva⁷.

Grafikon 1. Trend kretanja broja stanovnika 2001. i 2011. godine

Izvor: Obrada autora prema podacima Državnog zavoda za statistiku.

⁷ DZS, Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., Izvještaj 1468, str. 8

Podaci o kontingentu stanovništva prema popisu stanovništva iz 2011. godine govore o tome da najveći broj stanovnika pripada radno sposobnom stanovništvu (stanovništvu u dobi od 15- 64 godine), njih 1.805 (69,29%). Udio mladih osoba od 0 – 19 godina je 21,00%, dok je udio osoba starih 60 i više godina 20,31%.

Tablica 9. Kontingent stanovništva prema popisu stanovništva iz 2001. i 2011. godine

Godina	Ukupni broj stanovnika	Godine stanovnika		
		0- 19	15- 64	60 i više
2001.	2.958	747	1.923	569
2011.	2.605	547	1.805	529

Izvor: Izrada autora prema podacima Državnog zavoda za statistiku

Usporedbom podataka iz Tablice 9. možemo zaključiti da se udio radno sposobnog stanovništva u 2011. godini (69,29%) u odnosu na 2001. (65,01%) godinu povećao. Udio mladih od 0- 19 godina 2011. godine u odnosu 2001. godinu se smanjio dok se povećao broj stanovnika starih 60 i više godina. U prilog tome idu i podaci o starenju stanovništva, naime prosječna starost stanovništva prema popisu iz 2001. godine bila je 37,9 godina dok je ona prema popisu iz 2011. godine 39,9 godina. Indeks starenja⁸ je prema popisu iz 2001. 76,2% dok je on prema popisu čak 96,7%. Ovo posljednje potvrđuje činjenicu da je stanovništvo Općine Sveti Martin na Muri zašlo u proces starenja.

Na području Međimurske županije trend je sličan; naime prema popisu iz 2001. godine prosječna starost stanovništva bila je 37,6 godina dok je ona prema popisu iz 2011. godine 40,0 godina. Indeks starenja iz 2001. 72,0%, a 2011. 91,8%.

Analizom podataka prema Popisu stanovništva 2011. godine od ukupno 2.197 stanovnika starih 15 i više godina njih 12 (0,54%) je bez škole, 20 (0,91%) ima završena tri razreda osnovne škole, 328 (14,93%) završen 4.- 7. razred osnovne škole, 593 (26,99%) završenu osnovnu školu, 1.105 (50,30%) završenu srednju školu, te je 138 osoba (6,28%) visoko obrazovano.

⁸ Indeks starenja je postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na broj osoba starih 0- 19 godina.

5. RAZVOJNI PROBLEMI I RAZVOJNE POTREBE

Razvojni problemi i razvojne potrebe predstavljaju uporište Strateškog razvojnog programa u prepoznavanju ključnih razvojnih problema iz kojih proizlaze razvojne potrebe. Razvojni problemi i razvojne potrebe identificirane su na radionicama Radne skupine i to za svako područje djelovanja, a koja su definirana i usklađena s Odborom za praćenje i nadzor procesa strateškog planiranja i izrade Strateškog razvojnog programa Općine (u nastavku: Odbor za praćenje) gdje je definirano 5 područja djelovanja. U nastavku su prikazana područja djelovanja Radne skupine.

Tablica 10. Područja djelovanja i analitički prikaz područja djelovanja

Područja djelovanja	Analitika područja djelovanja
1. Gospodarstvo i poljoprivreda	Poduzetništvo i obrtništvo, poljoprivreda, ruralni razvoj
	Poduzetnička infrastruktura
	Tehnološki razvoj i inovacije, konkurentnost
2. Turizam	Prirodne, kulturne i povijesne vrijednosti - baština
	Turizam: vjerski, gastro, ciklo, edukativni, lovni, zdravstveni
	Smještajni kapaciteti
3. Osnovna infrastruktura	Infrastruktura: prometna, energetska, telekomunikacijska
	Komunalna infrastruktura (sustav kanalizacije, vodoopskrba, tržnice, parkovi, javne površine itd.)
4. Društvene djelatnosti i društvena infrastruktura	Zdravstvo i socijalna skrb, obrazovanje
	Društveni život, sport i rekreacija
	Civilno društvo, kultura
	Društvena infrastruktura
5. Upravljanje razvojem i kvaliteta življenja	Gospodarenje otpadom
	Zaštita prirode i okoliša (prirodno i društveno okruženje)
	Demografija, zaposlenost, nezaposlenost
	Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije
	Prostorno uređenje i planiranje, civilna zaštita
	Partnerstvo, suradnja-prekogranična, transnacionalna
	Institucionalni okviri za održivi razvoj
	Financijski okviri

Prema definiranim područjima djelovanja u nastavku slijedi prikaz utvrđenih i rangiranih razvojnih problema i potreba.

Prikazom razvojnih problema i razvojnih potreba, koji proizlaze iz ankete sa prve radionice Radne skupine, Radna skupina je izvršila bodovanje navedenih sadržaja prema kojima su određeni razvojni problemi i potrebe jače istaknuti što je uvažavano prilikom utvrđivanja strateških odrednica.

Razvojni problemi i razvojne potrebe u području djelovanja gospodarstva i poljoprivrede

Rang	1. Gospodarstvo i poljoprivreda	
	Problemi	Potrebe
1.	Visoki stupanj iskorištenosti i popunjenosti postojeće poslovne zone	Daljnje osiguravanje uvjeta za razvoj i širenje gospodarskih zona
2.	Nedovoljna zastupljenost poslovnih subjekata sa poslovnim funkcijama/odjelima istraživanja i razvijanja visokih tehnologija	Privlačenje tvrtki koje se bave visokim tehnologijama
3.	Nedovoljno prodajnih kanala za poljoprivredne proizvode malih obiteljskih gospodarstava (nedostatak modernih tržnica)	Izgradnja i opremanje tržnice i izgradnja prodajnih punktova
4.	Neprepoznavanje i nekorisćenje prednosti i pogodnosti ICT rješenja u svakodnevnom poslovanju malih gospodarskih subjekata, nepoznatost sa novim poslovnim modelima i trendovima u gospodarstvu, neapliciranje gospodarskih projekata na dostupne fondove, a što sve dovodi do nekonkurentnosti na tržištu	Poticanje sklonosti u uporabi i primjeni ICT rješenja u operativnim aktivnostima poslovanja malih gospodarskih subjekata. Osnivanje poduzetničke potporne institucije - poduzetnički centar, koji će doprinijeti razvoju i konkurentnosti gospodarskih subjekata
5.	Neinovativnost i spora prilagodba potrebama tržišta što dovodi do stagnacije razvoja poljoprivrednih proizvođača (zastupljenost primarne proizvodnje tradicionalnih poljoprivrednih kultura bez ponude gotovih prerađenih diversificiranih proizvoda)	Poticanje informiranja i edukacija o aktualnim trendovima u poljoprivrednoj proizvodnji (eko-proizvodnja, autohtoni proizvodi), novim tehnologijama proizvodnje i prerade te o raspoloživim marketinškim alatima. Poticanje studijskih/stručnih putovanja u zemlje u okruženju s dobrom poljoprivrednom praksom
6.	Nedostatak interesnog udruživanja mikro i malih poduzetnika u zadruge ili klastere i drugih oblika udruživanja i zajedničkog nastupa na tržištu	Poticanje udruživanja poduzetnika u zadruge, klastere ili osnivanje udruge poduzetnika, što omogućuje olakšani tržišni plasman proizvoda
7.	Nedostatak skladišnih kapaciteta distributivnih centara za poljoprivredne proizvode	Proširenje/povećanje skladišnih kapaciteta za poljoprivredne proizvode
8.	Usitnjenost i rascjepkanost poljoprivrednih površina	Izvršavanje postupka okrupnjavanja i sređivanja imovinsko-pravnih odnosa (proces komasacije)
9.	Česte i velike štete uslijed elementarnih nepogoda (suša, tuča)	Poticanje izgradnje sustava za navodnjavanje i protugradnih mreža te informiranje o rizicima i važnosti smanjenja ovisnosti o atmosferskim utjecajima s obzirom na uspješnost poslovanja
10.	Strah od poduzetničkog neuspjeha i negativnog publiciteta	Stvaranje poticajnog poduzetničkog okruženja koje podržava i olakšava ulazak novih poslovnih subjekata na tržište. Poticanje stručnih seminara o prednostima i pogodnostima bavljenja poduzetništvom - prvenstveno mlađih generacija

Razvojni problemi i razvojne potrebe u području djelovanja turizma

Rang	2. Turizam	
	Problemi	Potrebe
1.	Nužnost usklađenog razvoja svih oblika turističke ponude i nedostatak stručnih edukacija i usmjeravanja dionika kreatora turističke ponude	Unapređenje dijaloga i suradnje dionika turističkog razvoja Općine te održavanje stručnih edukacija u cilju podizanja kvalitete usluge u turizmu
2.	Neobjedinjeni podaci o kulturnoj, povijesnoj i prirodnoj baštini, te podaci o turističko-gastro ponudi, koji ne doprinose boljoj informiranosti turista	Izrada zbirnog objedinjenog informativno-prezentacijskog materijala u digitalnom i fizičkom obliku te uspostava prepoznatljivih i lako dostupnih info punktova
3.	Nedostatak smještajnih kapaciteta posebnih kategorija (privatni kampovi, smještaj kod OPG-ova, vikend kuće za najam itd.)	Poticanje izgradnje i proširenje smještajnih kapaciteta posebnih kategorija
4.	Ograničena financijska sredstva i nedostatak ljudskih resursa u odnosu na potrebe i djelovanje turističke zajednice	Poticanje i podržavanje rada turističke zajednice te osiguravanje potrebnih financijskih sredstava i ljudskih resursa
5.	Nedovoljno iskorišten potencijal kulturne, povijesne i prirodne baštine kao dio turističke ponude (tradijski obrti, mlinarenje, arheološko nalazište, pučka vjerovanja, zavičajna zbirka itd.)	Unapređenje promocije potencijala kulturne, povijesne i prirodne baštine i razvoj tradicijskih turističkih proizvoda i usluga koji će doprinijeti široj turističkoj ponudi
6.	Financijska pristupačnost turističkih proizvoda i usluga lokalnom stanovništvu	Poticanje pogodnosti za lokalno stanovništvo i usmjeravanje i informiranje stanovništva o akcijsko-promocijskim ponudama na području Općine
7.	Nedovoljna prepoznatljivost i iskorištenost (zapoostavljenost) određenih specifičnih grana turizma (lovni, vjerski, gastro)	Poticanje daljnjeg razvoja i promocija određenih specifičnih grana turizma u svrhu bolje prepoznatljivosti i ciljane proširene ponude
8.	Održivost i nadogradnja turističkih manifestacija	Razvoj i zadržavanje kontinuiteta postojećih manifestacija te kreiranje i uvođenje novih turističkih manifestacija (npr. Krampuslauf, trush&burn itd.)
9.	Nedefinirana i neopredijeljena gastronomska ponuda s obzirom na potrebu diobe klasične i tradicionalne kuhinje	Razvoj, poticanje i promoviranje prepoznatljivosti gastronomske ponude s obzirom na klasičnu i tradicionalnu gastro ponudu

Razvojni problemi i razvojne potrebe u području djelovanja osnovne infrastrukture

Rang	3. Osnovna infrastruktura	
	Problemi	Potrebe
1.	Neizgrađen sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda	Izgradnja cjelovitog sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda (izgradnja kanalizacijskog sustava)
2.	Smanjena sigurnost u prometu uslijed nedovršene izgradnje pješačkih i biciklističkih staza i slaba povezanost staza sa drugim općinama i međunarodnim stazama	Širenje područja pokrivenosti pješačkim i biciklističkim stazama koja doprinosi sigurnosti i dodanoj vrijednosti s obzirom na međunarodne biciklističke staze.
3.	Oštećeni dijelovi kolnika, slabo održavanje i nedostatna signalizacija prometne infrastrukture na određenim dionicama, osobito neasfaltiranih i neuređenih nerazvrstanih cesta	Uređenje, obnova i modernizacija prometne infrastrukture i pripadajuće signalizacije, osobito infrastrukture koja se odnosi na nerazvrstane ceste
4.	Spore brzine prijenosa podataka širokopojasne mreže (Broadband Internet)	Mogućnost pristupa širokopojasnoj mreži koja omogućuje velike brzine prijenosa podataka - optički (FTTx), bežični (wireless), hibridni (Fiber-Wireless) poslovnim i privatnim korisnicima
5.	Neadekvatna autobusna stajališta	Izgradnja tipskih autobusnih stajališta
6.	Nedostatni odvodni kanali za oborinske vode i neodržavanje istih	Potrebno napraviti sanaciju (proširivanje i nadogradnja) kanala za oborinske vode

Razvojni problemi i razvojne potrebe u području djelovanja društvenih djelatnosti i društvene infrastrukture

Rang	4. Društvene djelatnosti i društvena infrastruktura	
	Problemi	Potrebe
1.	Nedostatak kvalitetnog zatvorenog prostora za tjelesnu i zdravstvenu kulturu i održavanje sportsko-rekreativnih programa u školstvu, ali i za potrebe ostalog stanovništva	Izgradnja školske sportske dvorane koja omogućuje adekvatno izvođenje tjelesne i zdravstvene kulture i održavanje sportsko-rekreativnih programa za djecu i odrasle
2.	Nedovoljno i neadekvatno uređeni javni otvoreni i zatvoreni prostori za održavanje kulturnih, društvenih manifestacija te druge oblike civilnog djelovanja	Adekvatno uređenje centra Općine (trg Sv. Martina), parka Izgradnja doma za kulturu, uređenje otvorenog prostora za veće manifestacije
3.	Nedovoljno ulaganje u visoko sofisticiranu školsku opremu (e-udžbenici, tableti, pametne ploče), koja utječe na kvalitetnije i brže savladavanje nastavnog gradiva	Poticati ulaganje u visoko sofisticiranu opremu u obrazovanju i kreiranje projekata za apliciranje na fondove
4.	Nedovoljno usmjerena briga prema starijim, nemoćnim i osobama u nepovoljnom položaju (s invaliditetom)	Poticanje potpora, brige i stručne pomoći starijim i nemoćnim osobama kao dionicima društva od posebne važnosti. Edukacija volonterskih potencijala iz lokalne zajednice. Uređenje ulaza/ prilaza objektima javne namjene.
5.	Nedovoljna opremljenost dječjih igrališta, kao i nedostatak uređenog prostora i sportsko rekreativne infrastrukture za različite sportsko rekreativne aktivnosti	Poboljšati opremljenost dječjih igrališta modernom urbano-komunalnom opremom te izgradnja i unapređenje sportsko rekreativne infrastrukture - sportsko rekreativni centar
6.	Nedovoljna dostupnost javnih informacija djelovanja Općine i neznanje o pristupu dostupnim informacijama	Informirati stanovništvo o mogućnostima pristupa javnim informacijama
7.	Pasivnost/neuključenost dijela stanovnika prema sportsko-rekreativnim aktivnostima i nedovoljna svijest o utjecaju sportsko-rekreativnih aktivnosti na kvalitetu života i zdravlje	Poticanje organiziranja rekreativnih sportskih događanja i promocija utjecaja rekreacije na kvalitetu života i zdravlje te usmjeravanje stanovnika na uključivanje u civilne udruge koje pružaju niz aktivnosti i pogodnosti

Razvojni problemi i razvojne potrebe u području djelovanja upravljanja razvojem i kvalitete života

Rang	5. Upravljanje razvojem i kvaliteta življenja	
	Problemi	Potrebe
1.	Slab povratak mladih nakon studiranja i odlazak mladih obitelji i mladih kvalificiranih i visokokvalificiranih osoba	Osiguravanje preduvjeta za ostanak mladih i mladih obitelji i preduvjeta za povećanje radnih mjesta
2.	Pad nataliteta	Unaprijediti dodatne materijalne i financijske pogodnosti koje rasterećuju obiteljski proračun (povećanje sredstava za svako novorođeno dijete, povećano sufinanciranje vrtića i drugih materijalno-finanicijskih poticaja, poticajne mjere mladim obiteljima za kupovinu prvog stana, izgradnju prve kuće ili rekonstrukciju stare kuće)
3.	Nedovoljno opremljeni sustav civilne zaštite (opremljenost DVD-a) i nedostatni nasipi za obranu od poplave	Poboljšanje opremljenosti DVD-a i dograditi i sanirati nasipe radi kvalitetnijeg osiguranja društvene i privatne imovine od elementarnih nepogoda
4.	Onečišćenost okoliša uz rijeku Muru i pojava malih deponija smeća, nedovoljna percepcija ljudi o zaštiti okoliša, bespravna gradnja u zaštićenim područjima	Pojačani nadzor komunalnog redarstva i izvršiti sanaciju malih deponija smeća. Podizanje razine ekološke svijesti stanovnika te informiranje stanovnika o dostupnosti usluga reciklažnog dvorišta. Legalizirati ili ukloniti/uklopiti bespravno sagrađene objekte u prostorne planove općine.
5.	Zamuljeni rukavci rijeke Mure	Revitalizacija starog toka rijeke Mure
6.	Međuljudski odnosi, averzija i osjetljivost dijela stanovnika prema prihvaćanju promjena	Stvaranje kvalitetnih međuljudskih odnosa, dijaloga, solidarnosti i osjetljivosti žitelja općine s ciljem daljnjeg razvoja Općine
7.	Problem financijske održivosti	Jačanje financijske održivosti, dobivanje financijskih sredstva putem različitih domaćih i međunarodnih natječaja
8.	Nedovoljna uključenost i iskorištenost mladih ljudskih potencijala, s aspekta njihove inovativnosti, kreativnosti i uporabe novih ICT rješenja, a koje bi doprinijele radu i razvoju općine u cjelini	Pružanje prilike mladim obrazovanim osobama (inovativnim i kreativnim pojedincima) da razvijaju svoje potencijale kroz aktivaciju djelovanja u Savjetu mladih Općine Sveti Martin na Muri kao savjetodavno tijelo Općinskog vijeća
9.	Nedovoljno iskorištene prilike zapošljavanja mladih osoba uz potporu državnih programa	Povećano zapošljavanje mladih osoba u civilnim i javnim organizacijama uz državnu potporu s ciljem omogućavanja mladim osobama stjecanja potrebnog radnog iskustva.
10.	Razina komunikacije među organizacijama civilnog društva, što podrazumijeva i razmjenu informacija između pojedinih organizacija, kreće se od srednje komunikacije prema ograničenoj	Jačanje komunikacije i umrežavanja organizacija civilnog društva kroz uspostavu informacijskih kanala

6. SWOT ANALIZA

Prethodno navedena područja djelovanja zasebno su sagledana s aspekta SWOT⁹ analize tj. analize snaga i slabosti (unutarnji faktori), prilika i prijetnji (vanjski faktori). SWOT analiza kao alat procesa strateške analize koristi se, osim kod poslovnih subjekta, i u procesima definiranja društvenog stanja i uspjeha, osobito prilikom izrade razvojnih dokumenata javnog i društvenog karaktera.

Radi lakšeg uvida i razumijevanja provedene SWOT analize u nastavku slijedi grafički prikaz SWOT analize kao alata procesa strateške analize, a zatim slijedi razrada SWOT analize s obzirom na definirana područja djelovanja u Općini Sveti Martin na Muri.

Grafički prikaz SWOT analize

⁹ Naziv SWOT dolazi od inačice akronima iz engleskog jezika koja označava Strengths (snage), Weaknesses (slabosti), Opportunities (prilike), Threats (prijetnje).

6.1. SWOT analiza - gospodarstvo i poljoprivreda

SNAGE 	SLABOSTI
<i>Korisno za ostvarivanje ciljeva</i>	<i>Negativno/štetno za ostvarivanje ciljeva</i>
• Razvijen kratki lanac opskrbe – plasman poljoprivrednih proizvoda u toplicama • Kvalitetna poduzetnička infrastruktura i uvjeti za širenje poduzetničke zone • Dobra poduzetnička klima i razvijeno gospodarstvo u cjelini – poduzetništvo, obrtništvo, poljoprivreda	• Slaba suradnja i udruživanje poslovnih subjekata • Nedostatak skladišnih kapaciteta za poljoprivredne proizvode, kao i lokalnih tržišnih prostora (moderne tržnice) • Averzija ulaska u poduzetništvo zbog negativnog publiciteta koje proizlazi iz neuspjeha i trenutnog stanja na tržištu • Nedovoljna primjena ICT rješenja u procesima poslovanja malih gospodarskih subjekata • Nedostatak stručnog savjetovanja, usmjeravanja i informiranja poduzetnika (trendovi proizvodnje, primjena ICT, marketing, dostupni fondovi i apliciranje projekata) • Poticanje i zastupanje interesa domaćih poljoprivrednih proizvođača • Rascjepkanost i usitnjenost poljoprivrednih površina • Nepostojanje sustava za navodnjavanje • Nepostojanje sektorskog programa razvoja poljoprivrede • Orijentiranost poljoprivrednika na uzgoj tradicionalnih poljoprivrednih kultura i prodaja bez prerade (poluproizvodi)

PRILIKE 	PRIJETNJE
<i>Potencijali za ostvarivanje ciljeva</i>	<i>Prepreke za ostvarivanje ciljeva</i>
• Blizina EU tržišta – izvoz i plasiranje cjenovno konkurentnih proizvoda zbog nižih prometnih troškova • Dolazak investitora – „imidž” poticajnog poduzetničkog okruženja, sigurnost poslovanja, efikasna i uslužna administracija, dobri poslovni preduvjeti • Podrška i priprema gospodarskih projekata za apliciranje na nacionalne i EU fondove	• Negativna opća gospodarska kretanja koja bi utjecala na trend smanjene investicijske aktivnosti • Česte zakonske i porezne promjene koje negativno utječu na dolazak novih i odlazak postojećih investitora • Neučinkovita i neefikasna javna uprava na nacionalnom nivou • Otežani procesi apliciranja projekata na bespovratne nacionalne i EU financijske izvore

6.2. SWOT analiza - turizam

SNAGE 	SLABOSTI
<i>Korisno za ostvarivanje ciljeva</i>	<i>Negativno/štetno za ostvarivanje ciljeva</i>
• Razvijeni turizam – toplice, bogata gastronomska ponuda • Razvijena turistička infrastruktura i ponuda turističkog sadržaja • Raznolikost i kvaliteta smještajnih kapaciteta – hotel, apartmani, smještajni kapaciteti na OPG-ima • Kvalitetni ljudski potencijali u poslovnim organizacijama	• Nedostatak objedinjenog info-prezentacijskog turističkog materijala u fizičkom i digitalnom obliku, kao i info punktova • Nedovoljna informiranost lokalnog stanovništva o turističkim akcijsko-promocijskim pogodnostima • Ograničeni financijski i ljudski resursi turističke zajednice • Nedovoljno iskorišten potencijal i promocija kulturne, povijesne i prirodne baštine (tradicijski obrti, mlin, arheološko nalazište itd.) • Slaba turistička zaokružena ponuda OPG-ova (proizvodnja-prerada-smještajni kapaciteti) • Nedostatak specifičnih vrsta smještaja (kampovi) • Nedovoljna zastupljenost i razvijenost specifičnih grana turizma: lovni, vjerski, gastro • Neadekvatni „brand“ trenutne turističke destinacije (rebranding) • Nepostojanje sektorskog programa razvoja turizma • Nedovoljna iskorištena prepoznatljivost Općine – nedovoljno provođenje marketinških aktivnosti • Nerazvijena turistička infrastruktura i ponuda uz rijeku Muru (eko staze, pješačko-biciklističke staze, manifestacije)

PRILIKE 	PRIJETNJE
<i>Potencijali za ostvarivanje ciljeva</i>	<i>Prepreke za ostvarivanje ciljeva</i>
• Blizina tržišta turista s većom kupovnom moći • Zadržavanje turista u „tranzitu“ • Povećana potražnja za kontinentalnom vrstom turizma • Povećana potražnja za specifičnim granama turizma • Promjene navika u načinu života/zdravlja ljudi/turista što rezultira povećanom potražnjom za sportsko-rekreativnim aktivnostima te autohtonim (domaćim) i ekološki uzgojenim proizvodima • Apliciranje turističkih projekata na bespovratna nacionalna ili EU financijska sredstva	• Neprepoznavanje turističkog „branda“ Općine od strane turista, bilo EU ili iz RH • Slaba kupovna moć domaćih turista • Nedovoljna promocija i zastupanje kontinentalnog turizma u odnosu na jadranski (priobalni) turizam od strane Hrvatske turističke zajednice i ostalih javnih tijela u funkciji razvoja turizma

6.3. SWOT analiza - osnovna infrastruktura

SNAGE 	SLABOSTI
<i>Korisno za ostvarivanje ciljeva</i>	<i>Negativno/štetno za ostvarivanje ciljeva</i>
- Kvalitetna komunalna infrastruktura (osim kanalizacijskog sustava) - Dobra prometna infrastruktura i prometna povezanost - Dobra energetska i telekomunikacijska infrastruktura	- Neizgrađeni sustav odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda (kanalizacijski sustav) - Nedovoljno uređeni odvodni kanali - Slaba uređenost i oštećenost određenih dionica prometne infrastrukture, osobito nerazvrstanih cesta - Neadekvatna autobusna stajališta - Nezadovoljavajuće brzine prijenosa podataka širokopojasne mreže - Nedostatak pješačko-biciklističkih staza unutar općine i povezanosti prema drugim naseljima te povezanosti sa poslovnim subjektima – ugostitelji, OPG-ovi

PRILIKE 	PRIJETNJE
<i>Potencijali za ostvarivanje ciljeva</i>	<i>Prepreke za ostvarivanje ciljeva</i>
- Povećani dolazak turista uslijed kvalitetne prometne infrastrukture (pješačko-biciklističke staze) - Apliciranje projekata prometne i komunalne infrastrukture i druge infrastrukture na bespovratne nacionalne i EU izvore financiranja	- Otežani procesi apliciranja projekata na nacionalne i EU fondove - Nedovoljno raspisanih natječaja - Nedostatak financijskih sredstava iz nacionalnih i EU fondova - Vremenski okviri prijave projekata na domaće i EU izvore se odugovlače – nema najavljenih očekivanih natječaja - Porast cijene energenata – struja, plin

6.4. SWOT analiza - društvene djelatnosti i društvena infrastruktura

SNAGE 	SLABOSTI
<i>Korisno za ostvarivanje ciljeva</i>	<i>Negativno/štetno za ostvarivanje ciljeva</i>
• Brojnost i aktivno djelovanje civilnih udruga i međusobno povezano djelovanje udruga koje doprinosi razvoju zajednice • Brojnost aktivnih udruga i doprinos zajednici • Raspoloživi ljudski potencijali u udrugama s obzirom na područje i interes djelovanja udruge	• Nedostatak zatvorenog prostora za kvalitetno odvijanje tjelesne i zdravstvene kulture u školstvu • Nedovoljna opremljenost modernim pomagalicama u školi (e-udžbenici, tableti, pametne ploče i sl.) • Neadekvatni i nedostadni zatvoreni prostori za kulturno-društvene programske sadržaje tj. prostora za djelovanje civilnih udruga (dom za kulturu) • Nedostatno i nedovoljno uređeni otvoreni društveni prostori - trg, park • Nedovoljna opremljenost dječjih igrališta • Unapređenje sportsko rekreativne infrastrukture • Pasivnost i niska razina svijesti dijela stanovnika o zdravom načinu življenja i utjecaja sportsko-rekreativnih aktivnosti na zdravlje i kvalitetu života • Averzija uključivanja dijela stanovnika u civilne udruge koje pružaju niz pogodnosti • Neprilagođenost prilaza javnim objektima osobama u nepovoljnom položaju • Nedovoljna briga o starijim i nemoćnim osobama i kroničnim bolesnicima

PRILIKE 	PRIJETNJE
<i>Potencijali za ostvarivanje ciljeva</i>	<i>Prepreke za ostvarivanje ciljeva</i>
• Prekogranično i transnacionalno povezivanje i suradnja s drugim civilnim udrugama • Apliciranje društvenih i socijalnih projekata na bespovratna nacionalna i EU financijska sredstava	• Otežani procesi upravljanja udrugama s obzirom na novi Zakon o udrugama – vođenje knjigovodstvene evidencije i administrativne prepreke • Otežani procesi prijave na nacionalne i EU fondove

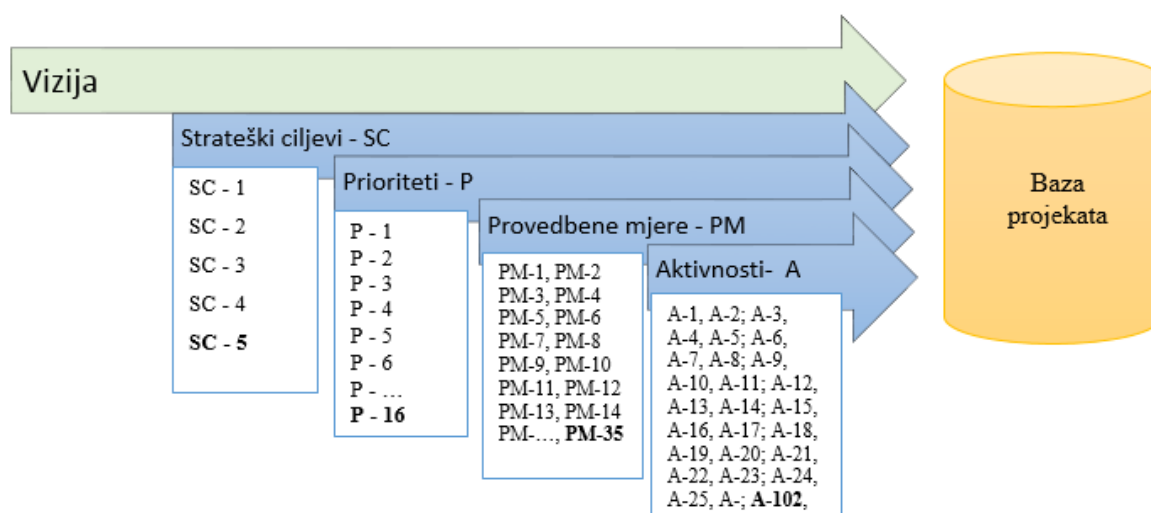
6.5. SWOT analiza - upravljanje razvojem i kvaliteta života

SNAGE 	SLABOSTI
<i>Korisno za ostvarivanje ciljeva</i>	<i>Negativno/štetno za ostvarivanje ciljeva</i>
• Bogatstvo prirodnim resursima • Koordinacija javne uprave sa civilnim i gospodarskim sektorom • Zapošljavanje i otvaranje novih radnih mjesta • Kontinuitet kvalitetnog prostornog planiranja i uređenja	• Onečišćenost okoliša uz rijeku Muru, zamuljivanja rukavaca Mure, pojava ilegalnih deponija smeća • Bespravna gradnja u zaštićenim prirodnim područjima • Nedovoljna razina ukupne ekološke svijesti stanovnika • Negativni utjecaj poduzetničke zone na kvalitetu života u okruženju zone • Nedovoljna informiranost stanovništva o događanjima u Općini • Pad nataliteta • Odlazak mladih osoba i mladih obitelji, visokokvalificirane i kvalificirane radne snage • Nedostatak poticaja za ostanak mladih osoba i obitelji • Nedostatak stambenih zona i malih pansiona • Zatvorenost stanovništva prema prihvaćanju promjena • Nedostatna opremljenost sustava civilne zaštite od elementarnih nepogoda (poplave, požari)

PRILIKE 	PRIJETNJE
<i>Potencijali za ostvarivanje ciljeva</i>	<i>Prepreke za ostvarivanje ciljeva</i>
• Aplikiranje projekata na nacionalne i EU financijske izvore sredstava s naglaskom na područje zaštite prirode i okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, socijalne politike • Uključivanje u programe prekogranične i međuregionalne suradnje • Iskorištenje geotermalnih resursa	• Neefikasna i neučinkovita administracija na nacionalnom i regionalnom nivou koja ne doprinosi uslužnosti javnom i privatnom sektoru • Česte zakonske i administrativne promjene • Reforma lokalne samouprave – objedinjavanje općina, regija (koja trenutno postiže odlične rezultate) • Daljnja centralizacija državne uprave i centara odlučivanja

7. STRATEŠKE ODREDNICE

Strateške odrednice sastoje se od strukture koja započinje s vizijom kao vrhovnom strateškom odrednicom, a zatim prema silaznoj strukturi koja započinje sa strateškim ciljevima, prioritetima, provedbenim mjerama i aktivnostima kao najnižem elementu strukture. Formiranje strateških odrednica formirala je Radna skupina u suradnji sa stručnim timom, a zatim je izvršena detaljna razrada strateških odrednica. Na slijedećoj slici prikazana je struktura strateških odrednica, a iz koje se može iščitati i broj definiranih odrednica.

Slika 1. Grafički prikaz strateških odrednica

Temeljem slike 1. možemo vidjeti definiranu strukturu strateških odrednica, koja se sastoji od definirane vizije, zatim 5 definiranih strateških ciljeva, 16 definiranih prioriteta, 35 definiranih provedbenih mjera te 102 definirane aktivnosti. Ukoliko pratimo tijek strukture, najniži element te strukture su aktivnosti koji predstavljaju najdetaljniju razradu strateških odrednica i direktnu vezu sa bazom projekata. Svrha strateškog razvojnog programa je povezivanje strateških projekata i projektnih inicijativa s aktivnosti kojima ti projekti doprinose. Svaki strateški projekt i projektna inicijativa koja doprinosi definiranoj aktivnosti, a samim time doprinosi provedbenoj mjeri, prioritetu i strateškom cilju te ostvarivanju vizije, od posebnog je značaja u Strateškom razvojnog programu i ostvarivanju postavljenih pokazatelja rezultata i pokazatelja učinaka odnosno uspješnosti provedbe i primjene Strateškog razvojnog programa.

Iz grafičkog prikaza strateških odrednica uočljivo je da vizija horizontalno obuhvaća sve strateške odrednice i predstavlja direktnu poveznicu sa bazom projekata u kojoj su uključeni strateški projekti i projektna inicijative. Horizontalna poveznica između definirane vizije i baze projekata predstavlja vremenski jaz između željene budućnosti odnosno budućeg željenog stanja i sadašnjosti odnosno postojećih problema i potreba koji se rješavaju realizacijom strateških projekata i projektnim inicijativama. Temeljem definirane vizije proizlaze strateški ciljevi koji predstavljaju smjernice razvojnih opredjeljenja. Slijedom, iz razvojnih opredjeljenja definirani su prioriteti koji nastoje otkloniti probleme i unaprijediti

postojeće stanje, a provode se kontinuirano u vremenskom razdoblju provedbe strateškog programa i nisu izravno povezani sa vremenskim trajanjem određenog projekta ili utvrđenog razvojnog stanja. Nakon utvrđivanja prioriteta, za svaki prioritet definirane su provedbene mjere koje predstavljaju skup povezanih aktivnosti kojima se rješava određeni opći ili specifični cilj koji je sadržan u prioritetu. Aktivnosti predstavljaju radnje usmjerene za izvršenje određenog zadatka (plana, ideje, projekta) u vidu strateških projekata i razvojnih inicijativa i prijedloga.

7.1. Vizija

Vizija pruža odmak od sadašnje situacije te prikazuje buduće željeno stanje i njezin atraktivan sadržaj te način kako bi se uložila energija za njezino ostvarenje, pa je tako vizija prezentirana na temelju ključnih riječi i sinonima koje su članovi Radne skupine istaknuli kao sadržaje koji se moraju ovom Strategijom realizirati da bi se postigao održivi i željeni razvoj Općine.

Rezultati anketa o sinonimima i ključnim riječima od strane Radne skupine za prvih pet sadržaja (s najviše bodova) za definiranje vizije prikazani su u nastavku. Temeljem tih sadržaja definirani su tekstualni prijedlozi vizije te se nakon razmatranja tih prijedloga definirao konačni prijedlog vizije.

Rangiranje prvih 5 sinonima za definiranje vizije

Rang	Rangiranje sinonima po broju bodova	Broj bodova
1.	Dobru poduzetničku klimu	12
2.	Područje sa razvijenom ekološkom svijesti	10
3.	Poljoprivrednu proizvodnju	9
4.	Turističko atraktivnu destinaciju	8
	Kvalitetnu komunalnu i društvenu infrastrukturu	8
5.	Očuvanu lokalnu tradiciju	7
	Područje zadovoljnih	7

Rangiranje prvih 5 ključnih riječi za definiranje vizije

Rang	Rangiranje ključnih riječi po broju bodova	Broj bodova
1.	Područje očuvane prirode i kulturne i povijesne baštine	17
2.	Zajednica tolerancije, razumijevanja i uvažavanja svih stanovnika i svih svjetonazora	12
	Uključiv, pametan i održiv rast	12
3.	Razvijena obiteljska poljoprivredna gospodarstva na kojima mladi ostaju i razvijaju suvremeno gospodarstvo	11
4.	Razvijeno malo i srednje poduzetništvo u svim sektorima i djelatnostima	10
	Održivo korištenje prirodnih resursa	10
5.	Niska stopa nezaposlenosti	8
	Autohtoni poljoprivredno- prehrambeni proizvodi	8

Slijedom prethodno prikazanih prvih 5 najbodovanih ključnih riječi i sinonima, Radna skupina temeljem predloženih prijedloga teksta vizije definirala je konačni tekst vizije. Tekst vizije sastoji se od dva dijela. Prvi dio vizije koji glasi „Destinacija aktivnost i kvalitetnog življenja“ usmjeren je u marketinške svrhe i prepoznatljivost područja Općine, dok je drugi dio vizije opširnije izražen kako bi se mogao iščitati prvi dio vizije. Test vizije prikazan je u nastavku.

Vizija Općine Sveti Martin na Muri

Destinacija aktivnog i kvalitetnog življenja

– održiva i moderna, konkurentna i kompetitivna sredina s uređenom prirodnom, kulturnom, turističkom i gospodarskom infrastrukturom, zasnovana na kvalitetnim međuljudskim odnosima.

Temeljem definirane vizije formirani su strateški ciljevi, a koji su prikazani u nastavku.

7.2. Strateški ciljevi

Strateški ciljevi kao smjernice razvojnih opredjeljenja ciljano su postavljeni kao multisektorska područja djelovanja i postizanja ciljeva. Prema stajalištu Radne skupine sektori (makropodručja djelovanja) su grupirani na 5 glavnih područja djelovanja iz kojih proizlaze 5 strateških ciljeva kojima se nastoje ostvariti prethodno navedena vizija budućeg željenog stanja. Definiranim strateškim ciljevima obuhvaćene su sve razvojne potrebe i razvojni problemi područja te razvojni potencijali temelju kojih svi zainteresirani dionici mogu podnositi svoje razvojne inicijative u vidu projektnih prijedloga. U nastavku slijedi prikaz definiranih strateških ciljeva.

Definirani strateški ciljevi

Strateški cilj 1 - Proaktivna poslovna sredina utemeljena na znanju i poduzetništvu
Strateški cilj 2 - Odgovoran i usmjeren razvoj kontinentalnog turizma
Strateški cilj 3 - Unaprjeđena mreža infrastrukturnih resursa
Strateški cilj 4 - Obrazovno unaprjeđena, kulturno i društveno razvijena zajednica
Strateški cilj 5 - Kompetitivna i održiva zajednica zasnovana na očuvanom okruženju

7.2.1. Strateški cilj 1 - Proaktivna poslovna sredina utemeljena na znanju i poduzetništvu

Strateški cilj 1 kao temeljna razvojna odrednica i usmjerenje Općine usmjereno je na poduzetništvo i njegov razvoj. Politike i strategije više razine, kako Europske unije tako i nacionalne, prepoznale su malo i srednje poduzetništvo kao ključni razvojni element društva i prosperiteta u cjelini, što je prepoznato i u Općini Sveti Martin na Muri. Razvijeno poduzetništvo i poduzetnički duh na području Općine Sveti Martin na Muri rezultira pozitivnim poduzetničkim okruženjem kojeg je potrebno njegovati, razvijati i unaprijediti.

Na radionicama Radne skupine definirani su razvojni problemi i razvojne potrebe, provedena je SWOT analiza, a koji su zajedno objedinjeni u ključne riječi koje predstavljaju temeljna područja daljnjeg gospodarskog razvoja. Područja ključnih riječi primarno ne nalaze izravno uporište u osnovnoj analizi odnosno u dostupnim statističkim podacima te u SWOT analizi, već su one nastale kao rezultat realnih potreba u svakodnevnom poslovanju poduzetnika s obzirom na poslovno okruženje u kojem djeluju, a što je Radna skupina kao predstavnik svih poduzetnika na području Općine i iznijela kroz definirane razvojne potrebe. Temeljem odrednica iz ključnih riječi definiran je Strateški cilj 1 „Proaktivna poslovna sredina utemeljena na znanju i poduzetništvu“, gdje se naglasilo da poduzetnici ciljano djeluju, da posjeduju izrazite radne navike, da nastoje mijenjati i unaprijediti svoje poslovanje i okolinu u skladu s tržišnim potrebama, no za to im je potrebna dodatna potpora, podrška, usmjeravanje i razumijevanje javnih institucija kako bi se stvorili sinergijski rezultati. Temeljen svega navedenog, u nastavku su prikazane ključne riječi za definiranje Strateškog cilja 1.

Ključne riječi za definiranje Strateškog cilja 1

Strateški cilj 1 - Proaktivna poslovna sredina utemeljena na znanju i poduzetništvu
- širenje i razvoj gospodarske zone
- privlačenje investitora
- potreba stručnog usmjeravanja, informiranja i savjetovanja poduzetnika
- međusobna povezanost i suradnja poduzetnika
- nedostatna primjena ICT rješenja malih gospodarskih subjekata
- averzija ulaska u poduzetništvo zbog straha od neuspjeha i negativnog publiciteta
- informacije i znanje o aktualnim trendovima poljoprivredne proizvodnje
- nedostatak skladišnih kapaciteta poljoprivrednih proizvoda

Postojeće vlastite snage, prvenstveno kvalitetna poduzetnička infrastruktura, dobra poduzetnička klima, dobar su osnov da su u narednom srednjoročnom razdoblju u potpunosti ostvari proaktivno gospodarstvo temeljno na znanju i korištenju suvremenih i inovacijskih tehnoloških rješenja.

Strateški cilj 1 sadržava tri razvojna prioriteta, a to su: unapređenje poduzetničke infrastrukture, razvoj poduzetničkog djelovanja i jačanje poljoprivredne proizvodnje čiji opis i svrha je navedena u nastavku.

Rekapitulacija definiranih prioriteta i provedbenih mjera

Strateški cilj 1 - Proaktivna poslovna sredina utemeljena na znanju i poduzetništvu	
<i>Prioriteti</i>	<i>Provedbene mjere</i>
Prioritet 1.1. - Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture	Mjera 1.1.1. – Jačanje uvjeta za rast i razvoj gospodarske zone
	Mjera 1.1.2.- Uspostavljanje poduzetničke potporne institucije
Prioritet 1.2. - Razvoj poduzetničkog djelovanja	Mjera 1.2.1. - Stvaranje poticajnog poduzetničkog okruženja
	Mjera 1.2.2. - Jačanje uporabe tehnološko-tehničkih rješenja u poslovanju
Prioritet 1.3. - Jačanje poljoprivredne proizvodnje	Mjera 1.3.1. - Osiguravanje uvjeta za efikasnu i/ili ekološku poljoprivrednu proizvodnju
	Mjera 1.3.2. – Stvaranje uvjeta za organiziranu prodaju poljoprivrednih proizvoda

Prioritet 1.1. - Unapređenje poduzetničke infrastrukture

Prioritet 1.1. usmjeren je na razvoj Gospodarske zone Općine Sveti Martin na Muri. Prioritetom se žele naglasiti problemi i zadovoljiti razvojne potrebe postojećih poslovnih subjekta u Gospodarskoj zoni, ali i stvoriti zadovoljavajući uvjeti za privlačenje i dolazak novih investitora. Svrha prioriteta proizlazi iz postojećeg stanja gdje osim razvoja i unapređenja poslovne infrastrukture proizlaze i druge potrebe koje su od strane Radne skupine prepoznate kao ključne u djelovanje i potpori poduzetnika, a to je uspostava poduzetničke potporne institucije koja će im pružiti stručnu podršku u njihovom poslovnom planiranju i daljnjem razvoju, a što će rezultirati kao dodatna pogodnost odgovornog poslovnog odnosa prema postojećim poslovnim subjektima i privlačenju novih investitora.

Prioritet 1.2. - Razvoj poduzetničkog djelovanja

Prioritet razvoj poduzetničkog djelovanja usmjereno je na jačanje stvorenog pozitivnog poduzetničkog okruženja i imidža temeljem kojih će Općina Sveti Martin na Muri osim na lokalnom/regionalnom području biti međunarodno prepoznata kao poslovna sredina koja pruža sve uvjete temeljem kojih se može zaključiti da se radi o sredini s izrazito pozitivnim poduzetničkom djelovanju. Jedna od aktivnosti jačanja prepoznatljivosti poslovne sredine je stjecanje certifikata BFC (Business friendly certification), a koja ima izravni doprinos na svrhu definiranog prioriteta, a to je razvoj poduzetničkog djelovanja.

Prioritet 1.3. - Jačanje poljoprivredne proizvodnje

Prioritetom 1.3. uključene su sve poljoprivredne djelatnosti s obzirom na širinu područja djelovanja poslovnih subjekata. Određeni poslovni subjekti suočeni su s negativnim odnosima na tržištu prodaje i teško zadovoljavaju svoje financijske potrebe ili potrebe za daljnja ulaganja. Poljoprivredna djelatnost više nije usmjerena na primarnu poljoprivrednu proizvodnju tradicionalnih kultura u kojoj se zbog obujma proizvodnje (posebno uzvoza) teško ostvaruje konkurentna prednost, već se razvojne prilike ostvaruju u području prerade poljoprivrednih proizvoda. Da bi se takva poljoprivredna proizvodnja i prerada ostvarila potrebna su kapitalna ulaganja, a za koja mnoga poljoprivredna gospodarstva nemaju dovoljno stručnog potencijala.

Iz tog razloga svrha navedenog prioriteta usmjerena je na pružanje informacija o trendovima poljoprivredne proizvodnje i prerade, i na stvaranje uvjeta kojima će se postizati veća produktivnost i konkurentnost, kao što je izgradnja skladišnih kapaciteta za poljoprivredne proizvode, komasacija poljoprivrednog zemljišta i izgradnja mreže za navodnjavanje poljoprivrednih površina. Nadalje, svrha je ovog prioriteta poticati i pružati potporu osnivanju i jačanju malih poljoprivrednih jedinica u formi malih poljoprivrednih gospodarstva.

Prikaz definiranih prioriteta, provedbenih mjera i aktivnosti

Strateški cilj 1 - Proaktivna poslovna sredina utemeljena na znanju i poduzetništvu		
<i>Prioriteti</i>	<i>Provedbene mjere</i>	<i>Aktivnosti (A)</i>
Prioritet 1.1. - Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture	Mjera 1.1.1. – Jačanje uvjeta za rast i razvoj gospodarske zone	A 1.1.1.1. - osigurati uvjete za širenje zone i prihvat novih investitora A 1.1.1.2. - unaprijediti i dovršiti komunalno uređenje zone A 1.1.1.3. - promovirati vrijednosti i prednosti gospodarske zone čime se utječe na povećavanu popunjenost i iskorištenost zona A 1.1.1.4. - ponuditi dodatni sadržaj za privlačenje novih investitora A 1.1.1.5. - voditi brigu o potrebama postojećih poslovnih subjekata u zoni
	Mjera 1.1.2.- Uspostavljanje poduzetničke potporne institucije	A 1.1.2.1. - uspostaviti poduzetničku potpornu instituciju (poduzetnički centar, poslovni inkubator, centar kompetencije i sl.) koja omogućava i podržava daljnji razvoj poticajnog poslovnog okruženja te stručno podržava realizaciju projektnih prijedloga i usmjerava i informira poduzetnike o natječajima bespovratnih sredstava A 1.1.2.2. - upravljati i osiguravati ljudske potencijale - osigurati kvalitetnu radnu snagu i izraditi kadrovske analize, planove za razvoj karijere
Nositelji prioriteta 1.1.: JLS, Međimurska županija, gospodarstvenici, potporne institucije, investitori		

Strateški cilj 1 - Proaktivna poslovna sredina utemeljena na znanju i poduzetništvu		
Prioriteti	Provedbene mjere	Aktivnosti (A)
Prioritet 1.2. - Razvoj poduzetničkog djelovanja	Mjera 1.2.1. - Stvaranje poticajnog poduzetničkog okruženja	A 1.2.1.1. - stvoriti uvjete za stjecanje certifikata BFC (Business friendly certification) u svrhu povećanja privlačenja investicija, gospodarskog rasta i povećanja proračunskih prihoda A 1.2.1.2. - diseminirati uspješne poduzetničke rezultate i projekte koje doprinosi pozitivnom publicitetu bavljenja poduzetništvom A 1.2.1.3. - usmjeravati i poticati poduzetnike (trgovačka društva, obrti, OPG-ovi) na suradnju i udruživanje u udruge, zadruge, klastere, proizvođačke grupe A 1.2.1.4. - poticati organizaciju poslovnih sajmova, posjete inozemnim sajmovima, kao i teritorijalnu suradnju poduzetnika
	Mjera 1.2.2. - Jačanje uporabe tehnološko-tehničkih rješenja u poslovanju	A 1.2.2.1. - savjetovati i informirati poduzetnike o dostupnim tehnologijama o vođenju i upravljanju poslovnim procesima A 1.2.2.2. - poticati implementaciju ICT rješenja (ERP) A 1.2.2.3. - provoditi stručne edukacije o primjeni web tehnologija i marketinškim alatima (CRM) A 1.2.2.4. - usmjeravati poduzetnike na stručne poslovne savjetnike u području IT-a i na izvore sufinanciranja projekata
Nositelji prioriteta 1.2.: JLS, Međimurska županija, gospodarstvenici, OPG		

Strateški cilj 1 - Proaktivna poslovna sredina utemeljena na znanju i poduzetništvu		
Prioriteti	Provedbene mjere	Aktivnosti (A)
Prioritet 1.3. - Jačanje poljoprivredne proizvodnje	Mjera 1.3.1. - Osiguravanje uvjeta za efikasnu i/ili ekološku poljoprivrednu proizvodnju	A 1.3.1.1. - savjetovati i informirati poljoprivrednike o novim tehnologijama proizvodnje i o trendovima proizvodnje koja povećava vrijednost proizvoda, a koja proizlazi iz prerade poljoprivrednih proizvoda A 1.3.1.2. - promovirati prednosti ekološkog uzgoja i trenda povećanja potražnje za ekološki uzgojenim poljoprivrednim proizvodima A 1.3.1.3. - poticati ekološke poljoprivredne proizvođače A 1.3.1.4. - poticati osnivanje poslovnih subjekata u poljoprivrednoj djelatnosti A 1.3.1.5. - izgraditi mrežu navodnjavanja poljoprivrednih površina A 1.3.1.6. - provesti komasaciju poljoprivrednih zemljišta
	Mjera 1.3.2. – Stvaranje uvjeta za organiziranu prodaju poljoprivrednih proizvoda	A 1.3.2.1. - povećati skladišne kapacitete za poljoprivredne proizvode A 1.3.2.2. - poticati uspostavu i izgradnju prodajnih punktova - tržnice na malo
Nositelji prioriteta 1.3.: JLS, gospodarstvenici, OPG, Međimurska županija, Savjetodavna služba		

7.2.2. Strateški cilj 2 - Odgovoran i usmjeren razvoj kontinentalnog turizma

Strateški cilj 2 naziva *Odgovoran i usmjeren razvoj kontinentalnog turizma* potiče promišljanje i kreiranje novih turističkih proizvoda te razvoj i obogaćivanje postojećih. Svrha je unaprijediti specifične grane turizma (edukativni, sportski, vjerski, zdravstveno-termalni, kongresni, eno gastronomski, ciklo), njihovu promociju, razviti kadrove te proširiti i unaprijediti smještajnu ponudu. Turizam kao privredna ili gospodarska grana u Općini Sveti Martin na Muri je jedna od glavnih poluga razvoja gospodarstva Općine, pa je neophodno daljnje njegovanje kontinentalnog turizma te daljnji razvitak svojevrsnog turističkog branda.

Ključne riječi za definiranje Strateškog cilja 2

Strateški cilj 2 - Odgovoran i usmjeren razvoj kontinentalnog turizma
- razvijen kontinentalni turizam - toplice, OPG-ovi, gastronomija
- nedostatak info turističkog materijala i info punktova, kao i informiranosti lokalnog stanovništva o nizu turističkih pogodnosti
- neiskorištenost kulturne, povijesne i prirodne baštine kao dio turističkog potencijala
- neprepoznatljivost specifičnih grana turizma - selektivni turizam
- neadekvatnost „branda“ turističke destinacije
- ograničeni financijski i ljudski potencijali turističke zajednice
- kvaliteta smještajnih kapaciteta i nedostatak smještajnih kapaciteta određene vrste

Strateški cilj 2 sadržava tri razvojna prioriteta, a to su: autentičan i kreativan turizam, razvoj kadrova u turizmu te unaprjeđenje i proširenje smještajne ponude, čiji opis i svrha je navedena u nastavku.

Rekapitulacija definiranih prioriteta i provedbenih mjera

Strateški cilj 2 - Odgovoran i usmjeren razvoj kontinentalnog turizma	
<i>Prioriteti</i>	<i>Provedbene mjere</i>
Prioritet 2.1. - Autentičan i kreativan turizam	Mjera 2.1.1. - Obogaćivanje postojećih i generiranje novih turističkih sadržaja i doživljaja
	Mjera 2.1.2. - Integrirani razvojni turizam
Prioritet 2.2. - Razvoj kadrova u turizmu	Mjera 2.2.1. - Poticanje ulaganja u ljudske potencijale i pružatelje usluga u turizmu
Prioritet 2.3. - Unaprjeđenje i proširenje smještajne ponude	Mjera 2.3.1. – Poticati proširenje smještajnih kapaciteta posebnih kategorija
	Mjera 2.3.2. – Poticati podizanje kvalitete usluga kod privatnih iznajmljivača

Prioritet 2.1. - Autentičan i kreativan turizam

Svrha navedenog prioriteta je kreirati nove turističke manifestacije, poticanje inovativnih turističkih sadržaja, uskladiti sve oblike turizma, unaprijediti razvoj specifičnih grana turizma te provoditi radionice o kulturnoj i povijesnoj baštini. Neophodno je kontinuirano razvijati sve oblike turizma valorizirane prema prirodnim, kulturnim, povijesnim i ljudskim resursima koje obiluje ovo područje.

Prioritet 2.2. - Razvoj kadrova u turizmu

Svrha drugog prioriteta naziva *Razvoj kadrova u turizmu* je razvijanje znanja, vještina i obrazovanje ljudskih resursa u turizmu. Potrebno je jačati kadrovske kapacitete turističke zajednice te osigurati održivi razvoj turizma.

Prioritet 2.3. - Unaprjeđenje i proširenje smještajne ponude

Treći prioritet naziva *Unaprjeđenje i proširenje smještajne ponude* usmjeren je na proširenje smještajnih kapaciteta posebnih kategorija i na podizanje kvalitete usluga kod privatnih iznajmljivača. Svrha navedenog prioriteta je podizanje kvalitete smještajnih usluga i gastronomske ponude, certificirati turističke proizvode i usluge i povećati broj smještajnih kapaciteta kod lokalnih OPG-a.

Prikaz definiranih prioriteta, provedbenih mjera i aktivnosti

Strateški cilj 2 - Odgovoran i usmjeren razvoj kontinentalnog turizma		
<i>Prioriteti</i>	<i>Provedbene mjere</i>	<i>Aktivnosti (A)</i>
Prioritet 2.1. - Autentičan i kreativan turizam	Mjera 2.1.1. - Obogaćivanje postojećih i generiranje novih turističkih sadržaja i doživljaja	A 2.1.1.1. - kreirati nove turističke manifestacije A 2.1.1.2. - razviti i zadržati kontinuitet postojećih manifestacija A 2.1.1.3. - uskladiti sve oblike turističke ponude A 2.1.1.4. - poticati inovativne turističke sadržaje A 2.1.1.5. - urediti Muzej mlinarstva - multimedijalna postava
	Mjera 2.1.2. - Integrirani razvojni turizam	A 2.1.2.1. - unaprijediti razvoj selektivnih/specifičnih grana turizma (edukativni, sportski, vjerski, zdravstveno-termalni, kongresni, eno gastronomski, ciklo, dječje ekskurzije) A 2.1.2.2. - provoditi radionice o kulturnoj i povijesnoj baštini A 2.1.2.3. - unaprijediti promociju i izraditi objedinjeni informativno-prezentacijski materijal o kulturnoj, prirodnoj i povijesnoj baštini
Nositelji prioriteta 2.1.: JLS, gospodarstvenici, udruge, Turistička zajednica		

Strateški cilj 2 - Odgovoran i usmjeren razvoj kontinentalnog turizma		
Prioriteti	Provedbene mjere	Aktivnosti (A)
Prioritet 2.2. - Razvoj kadrova u turizmu	Mjera 2.2.1. - Poticanje ulaganja u ljudske potencijale i pružatelje usluga u turizmu	A 2.2.1.1. - sustavno podizati razinu znanja, vještina i obrazovanja turističkih djelatnika A 2.2.1.2. - provoditi različite modele edukacija i radionica o tradicijskim zanatima A 2.2.1.3. - povezati i usmjeriti dionike/kreatore turističke ponude A 2.2.1.4. - jačati kadrovski kapacitet turističke zajednice A 2.2.1.5. - osigurati financijska sredstva za učinkovito djelovanje TZ
Nositelji prioriteta 2.2.: JLS, gospodarstvenici, udruge, Turistička zajednica, stanovništvo		
Prioritet 2.3. - Unaprjeđenje i proširenje smještajne ponude	Mjera 2.3.1. – Poticati proširenje smještajnih kapaciteta posebnih kategorija	A 2.3.1.1. - izgraditi kampove A 2.3.1.2. - povećati smještajne kapacitete kod lokalnih OPG-a
	Mjera 2.3.2. – Poticati podizanje kvalitete usluga kod privatnih iznajmljivača	A 2.3.2.1. - poticati prepoznatljivost gastronomske ponude lokalnih iznajmljivača A 2.3.2.2. - poticati proizvodnju i ponudu organske i autohtone hrane A 2.3.2.3. - certificirati turističke proizvode i usluge A 2.3.2.4. - provoditi edukacije o trendovima smještajnog turizma
Nositelji prioriteta 2.3.: JLS, gospodarstvenici, udruge, Turistička zajednica, stanovništvo		

7.2.3. Strateški cilj 3 - Unaprijeđena mreža infrastrukturnih resursa

Definiranje Strateškog cilja 3 proizlazi iz utvrđenih razvojnih problema i potreba te iz definiranih ključnih riječi Radne skupine. Razvojni problemi i potrebe te ključne riječi predstavljaju temeljne razvojne odrednice područja djelovanja osnovne infrastrukture te je temeljem tih sadržaja definiran naziv strateškog cilja. U nastavku su prikazane ključne riječi za definiranje Strateškog cilja 3.

Ključne riječi za definiranje Strateškog cilja 3

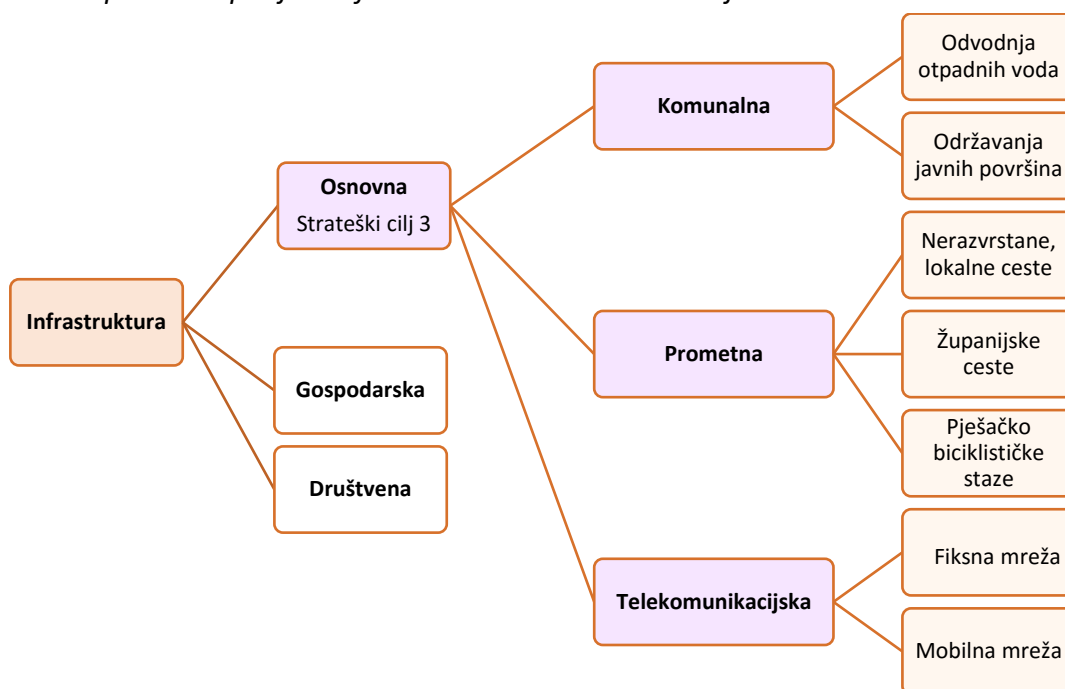
Strateški cilj 3 - Unaprijeđena mreža infrastrukturnih resursa
- izgraditi sustav odvodnje otpadnih voda - kanalizacija
- opremljenost i uređenje javnih površina - autobusna stajališta, hortikultura
- uređenje kanala za oborinske vode
- uređenje i modernizacija prometnica - nerazvrstane ceste, uređenje kolnika
- povećanje sigurnosti u prometu - pješačko biciklističke staze, signalizacija
- pristup širokopojasnom Internetu s većom brzinom prijenosa podataka

Strateški cilj 3 sadržava tri razvojna prioriteta, a to su: razvoj komunalnog gospodarstva, unaprijeđenje prometne infrastrukture i sigurnosti u prometu te razvoj širokopojasnog interneta, čiji opis i svrha je navedena u nastavku.

Rekapitulacija definiranih prioriteta i provedbenih mjera

Strateški cilj 3 - Unaprijeđena mreža infrastrukturnih resursa	
<i>Prioriteti</i>	<i>Provedbene mjere</i>
Prioritet 3.1. - Razvoj komunalnog gospodarstva	Mjera 3.1.1. - Uspostavljanje sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda
	Mjera 3.1.2. - Uređenje i opremanje javnih površina
Prioritet 3.2. - Unaprijeđenje prometne infrastrukture i sigurnosti u prometu	Mjera 3.2.1. - Povećanje sigurnosti u cestovnom prometu
	Mjera 3.2.2. - Rekonstruiranje i modernizacija prometnica
Prioritet 3.3. - Razvoj širokopojasnog interneta	Mjera 3.3.1. - Povećanje efikasnosti širokopojasne mreže

Strateški cilj 3 „Unaprijeđena mreža infrastrukturnih resursa“ objedinjuje strateška razvojna usmjerenja u području infrastrukture, isključujući gospodarsku i društvenu infrastrukturu koji su uključeni u drugim strateškim ciljevima. U području dekompozicije infrastrukture, a s obzirom na razna teoretska te zakonska promatranja same infrastrukture, osobito komunalne infrastrukture, u nastavku je prikazan shematski prikaz raspodjele infrastrukture u procesu strateškog planiranja Radne skupine, a radi razumijevanja i lakšeg sagledavanja infrastrukture u Strateškom cilju 3.

Shematski prikaz raspodjele infrastrukture u Strateškom cilju 3

Strateški cilj 3 usmjeren je na unapređenje „osnovne“ infrastrukture gdje je u fokusu Strateškog razvojnog programa Općine do 2020. godine kao razvojnog dokumenta, ali i njegova implementacija odnosno primjena, usmjerena upravno na razvoj komunalne, prometne i telekomunikacijske infrastrukture, kao glavna razvojna područja koja su sadržana u razvojnim prioritetima. Strateški cilj 3 se sastoji od 3 razvojna prioriteta, a koja su prikaza i obrazložena u nastavku.

Prioritet 3.1. - Razvoj komunalnog gospodarstva

Komunalna infrastruktura uključuje odvodnju otpadnih voda i održavanje javnih površina kao glavna razvojna područja. Razvoj komunalne infrastrukture prvenstveno je usmjeren na realizaciju projekta sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda koji predstavlja značajni problem Općine. Sljedeća područja razvoja usmjerena su na uređenje javnih površina. Svrha prioriteta očituje se u razvoju društvene zajednice i odgovornog odnosa prema okolišu, prvenstveno s aspekta otpadnih voda.

Prioritet 3.2. - Unapređenje prometne infrastrukture i sigurnosti u prometu

Prometna infrastruktura zbog svoje strateške važnosti izdvojena je iz komunalne infrastrukture (a koja je prema Zakonu o komunalnom gospodarstvu uključena u komunalne djelatnosti odnosno uključena je u područje održavanja javnih površina) zbog svojeg značaja u Strateškom razvojnog programu. Prometna infrastruktura svojim razvojem doprinosi razvoju društva u cjelini, osobito u području turističkih i gospodarskih aktivnosti, a realizacijom projekta sustava odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda predstavljaju zaseban razvojni problem i potrebu, kako bi se prometna infrastruktura dovela u prvobitno stanje prije realizacije projekta sustava odvodnje, ali i izvršio daljnji razvoj prometne infrastrukture.

Svrha unapređenja prometne infrastrukture doprinosi efikasnom razvoju prometnica koja uključuje i sigurnost u prometu kao što je razvoj pješačko-biciklističkih staza i prometne signalizacije, a krajnji rezultat razvoja prometne infrastrukture očituje se u društvenim i gospodarskim pokazateljima.

Prioritet 3.3. - Razvoj širokopojasnog Interneta

Telekomunikacijska infrastruktura predstavlja razvojni problem i potrebu prvenstveno poslovnih subjekata, a iz razloga što im postojeća telekomunikacijska infrastruktura ne pruža dovoljnu podršku u smislu informacijsko-komunikacijskog razvoja i pružanja usluga. Prioritet uključuje kapitalna ulaganja koje nastoje unaprijediti telekomunikacijsku infrastrukturu. Svrha prioriteta je povećanje efikasnosti širokopojasne mreže i dostupnosti širokopojasne mreže na području Općine.

Prikaz definiranih prioriteta, provedbenih mjera i aktivnosti

Strateški cilj 3 - Unaprjeđena mreža infrastrukturnih resursa		
<i>Prioriteti</i>	<i>Provedbene mjere</i>	<i>Aktivnosti (A)</i>
Prioritet 3.1. - Razvoj komunalnog gospodarstva	Mjera 3.1.1. - Uspostavljanje sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda	A 3.1.1.1. - izgraditi sustav kanalizacije - odvodnja otpadnih voda A 3.1.1.2. - sanirati i urediti cestovnu komunikaciju i odvodne kanale
	Mjera 3.1.2. - Uređenje i opremanje javnih površina	A 3.1.2.1. - adekvatno hortikulturno urediti i održavati javne i zelene površine A 3.1.2.2. - opremiti javne površine urbanom opremom - dječja igrališta, klupe za odmor, nadstrešnice, vidikovci, kante za otpad, stupovi s znakovima i obilježjima, poučne staze i sl. A 3.1.2.3. - izraditi adekvatna autobusna stajališta
Nositelji prioriteta 3.1.: Međimurske vode, JLS		
Prioritet 3.2. - Unaprjeđenje prometne infrastrukture i sigurnosti u prometu	Mjera 3.2.1. - Povećanje sigurnosti u cestovnom prometu	A 3.2.1.1. - proširiti mrežu pješačko biciklističkih staza u funkciji povećanja sigurnosti u prometu A 3.2.1.2. - unaprijediti prometnu signalizaciju
	Mjera 3.2.2. - Rekonstruiranje i modernizacija prometnica	A 3.2.2.1. - modernizirati i rekonstruirati nerazvrstane i lokalne ceste A 3.2.2.2. - poticati i lobirati za modernizaciju i rekonstrukciju županijskih i državnih cesta
Nositelji prioriteta 3.2.: Hrvatske ceste, Županijska uprava za ceste, JLS		
Prioritet 3.3. - Razvoj širokopojasnog interneta	Mjera 3.3.1. - Povećanje efikasnosti širokopojasne mreže	A 3.3.1.1. - omogućiti pristup širokopojasnom internetu s velikim brzinama prijenosa podataka (pristup širokopojasnoj mreži slijedeće generacije; optički (FTTx), bežični (wireless), hibridni (Fiber-Wireless))
Nositelji prioriteta 3.3.: HAKOM, JLS,		

7.2.4. Strateški cilj 4 - Obrazovno unaprjeđena, kulturno i društveno razvijena zajednica

Strateškim ciljem 4, nastoji se povećati kvaliteta života u smislu unaprjeđenja društvene infrastrukture, jačanju ljudskih potencijala civilnih društva, zatim moderno opremiti obrazovni sustav i voditi stalnu brigu o starijim, nemoćnima, bolesnima i osobama u nepovoljnom položaju. Svrha i cilj strateškog cilja 4 je poticati modernizaciju postojeće infrastrukture, jačanje obrazovnog sustava te osnaživanje uloge socijalnih skupina društva.

Ključne riječi za definiranje Strateškog cilja 4

Strateški cilj 4 - Obrazovno unaprjeđena, kulturno i društveno razvijena zajednica
- nedostatak prostora za odvijanje tjelesne i zdravstvene kulture u školstvu
- brojnost udruga - nedostatak i neadekvatni prostori za kulturno društvene programe
- potrebno uređenje centra Općine - trg Sv. Martina
- opremljenost dječjih igrališta, unaprjeđenje sportsko rekreativne infrastrukture
- edukacija volonterskih potencijala
- poboljšanje pristupa javnim informacijama
- poticanje sportsko rekreativnih aktivnosti i doprinosa zdravlju i kvaliteti života
- opremljenost razreda potrebnim nastavnim sredstvima i pomagalicama
- briga i stručna pomoć o starijim i nemoćnim osobama
- prilagođavanje dostupnosti javnih tijela osobama u nepovoljnom položaju (s invaliditetom)

Strateški cilj 4 sadržava tri razvojna prioriteta, a to su: povećanje kvalitete života, moderno opremljen obrazovni sustav te stalna briga o starijim, nemoćnim, bolesnim i o osobama u nepovoljnom položaju (invaliditet), čiji opis i svrha je navedena u nastavku.

Rekapitulacija definiranih prioriteta i provedbenih mjera

Strateški cilj 4 - Obrazovno unaprjeđena, kulturno i društveno razvijena zajednica	
<i>Prioriteti</i>	<i>Provedbene mjere</i>
Prioritet 4.1. - Povećanje kvalitete života	Mjera 4.1.1. - Razvoj društvene infrastrukture
	Mjera 4.1.2. - Jačanje uloge organizacija civilnog društva i svijesti o volonterskom radu
	Mjera 4.1.3. - Podizanje svijesti o zdravom načinu života
Prioritet 4.2. - Moderno opremljen obrazovni sustav	Mjera 4.2.1. - Uvođenje visoke tehnologije kao alata za prenošenje znanja
	Mjera 4.2.2. - Proširenje funkcionalnosti obrazovne infrastrukture
	Mjera 4.2.3. - Usmjeravanje stanovništva na stalnu nadogradnju znanja
Prioritet 4.3. - Stalna briga o starijim, nemoćnim, bolesnim i o osobama u nepovoljnom položaju (invaliditet)	Mjera 4.3.1. - Unaprjeđenje fizičke dostupnosti ustanova i organizacija
	Mjera 4.3.2. - Uključivanje starijih, nemoćnih i socijalno ugroženih osoba u društvenom i gospodarskom životu Općine
	Mjera 4.3.3. - Poticanje društvenog poduzetništva

Prioritet 4.1. - Povećanje kvalitete života

Podrazumijeva razvoj društvene infrastrukture, jačanje uloge organizacija civilnog društva i svijest o volonterskom radu te podizanje svijesti o zdravom načinu života, što je ujedno i svrha prioriteta.

Prioritet 4.2. - Moderno opremljen obrazovni sustav

Svrha drugog prioriteta naziva *Moderno opremljen obrazovni sustav* je osigurati preduvjete za poboljšanu obrazovnu strukturu stanovništva i to ponajprije kroz dogradnju nove škole i korištenje multimedijalnih tehnoloških sredstva u nastavi. Također je potrebno poticati stanovništvo na stalnu nadogradnju znanja te organizirati neformalne specijalizirane edukacije cjeloživotnog obrazovanja.

Prioritet 4.2. - Stalna briga o starijim, nemoćnim, bolesnim i o osobama u nepovoljnom položaju (invaliditet)

Svrha trećeg prioriteta naziva *Stalna briga o starijim, nemoćnima, bolesnima i o osobama u nepovoljnom položaju (invaliditetu)* je unaprjeđenje fizičke dostupnosti ustanova i organizacija na način da se prilagode prilaze osobama s fizičkim ograničenjima, kroz uključivanje starijih, nemoćnih i socijalno ugroženih osoba u društvenom i gospodarskom životu Općine. Potrebno je razvijati i poticati društveno poduzetništvo kroz sve oblike djelovanja i obrazovanja. Cilj navedenog prioriteta je unaprijediti integriranje socijalnih slojeva društva i poboljšati okruženje za njihov život i rad.

Prikaz definiranih prioriteta, provedbenih mjera i aktivnosti

Strateški cilj 4 - Obrazovno unaprjeđena, kulturno i društveno razvijena zajednica		
<i>Prioriteti</i>	<i>Provedbene mjere</i>	<i>Aktivnosti (A)</i>
Prioritet 4.1. - Povećanje kvalitete života	Mjera 4.1.1. - Razvoj društvene infrastrukture	A 4.1.1.1. - izgraditi dom za kulturu i obnoviti postojeće društvene domove A 4.1.1.2. - izgraditi školsku sportsku dvoranu A 4.1.1.3. - urediti trg Sv. Martina A 4.1.1.4. - izgraditi dom za starije i nemoćne osobe A 4.1.1.5. - izgraditi sportsko-rekreativne centre
	Mjera 4.1.2. - Jačanje uloge organizacija civilnog društva i svijesti o volonterskom radu	A 4.1.2.1. - podupirati i poticati civilna društva (financijski i infrastrukturno) A 4.1.2.2. - razviti sadržaje i programe rada civilnih udruga A 4.1.2.3. - jačati komunikaciju i umrežavanje organizacija civilnog društva A 4.1.2.4. - poticati volonterski rad te nove programe i sadržaje kroz udruge civilnog društva A 4.1.2.5. - podupirati kulturne aktivnosti i programe
	Mjera 4.1.3. - Podizanje svijesti o zdravom načinu života	A 4.1.3.1. - kreirati rekreativne programe za sve generacije, organizirati obiteljske radionice i druženja A 4.1.3.2. - uvesti programe zdravog življenja u predškolski odgoj A 4.1.3.3. - podupirati inicijative za odvijanje nacionalnih i međunarodnih sportskih programa na području Općine A 4.1.3.4. - poticati i uvesti preventivne i edukativne zdravstvene programe
Nositelji prioriteta 4.1.: Udruge, JLS, obrazovne institucije, MŽ		

Strateški cilj 4 - Obrazovno unaprjeđena, kulturno i društveno razvijena zajednica		
<i>Prioriteti</i>	<i>Provedbene mjere</i>	<i>Aktivnosti (A)</i>
Prioritet 4.2. - Moderno opremljen obrazovni sustav	Mjera 4.2.1. - Uvođenje visoke tehnologije kao alata za prenošenje znanja	A 4.2.1.1. - uvesti moderna multimedijalna tehnološka sredstva u nastavu
	Mjera 4.2.2. - Proširenje funkcionalnosti obrazovne infrastrukture	A 4.2.2.1. - dograditi zgradu „nove“ škole i stvoriti uvjete za cjelodnevni boravak A 4.2.2.2. - dograditi i opremiti ustanove za predškolski odgoj prema visokim pedagoškim standardima
	Mjera 4.2.3. - Usmjeravanje stanovništva na stalnu nadogradnju znanja	A 4.2.3.1. - organizirati formalne i neformalne specijalizirane programske edukacije cjeloživotnog obrazovanja
Nositelji prioriteta 4.2.: Obrazovne institucije, MŽ, JLS		
Prioritet 4.3. - Stalna briga o starijim, nemoćnim, bolesnim i o osobama u nepovoljnom položaju (invaliditet)	Mjera 4.3.1. - Unaprjeđenje fizičke dostupnosti ustanova i organizacija	A 4.3.1.1. - prilagoditi prilaze/ulaze osobama s fizičkim ograničenjima
	Mjera 4.3.2. - Uključivanje starijih, nemoćnih i socijalno ugroženih osoba u društvenom i gospodarskom životu Općine	A 4.3.2.1. - organizirati radionice o mogućnostima uključivanja u društveni i gospodarski život, radionice prenošenja znanja na mlađe generacije A 4.3.2.2. - razvijati suradnju s organizacijama koje vode brigu o starijim, nemoćnim, bolesnim osobama i o osobama u nepovoljnom položaju A 4.3.2.3. - izgraditi dom za starije i nemoćne osobe
	Mjera 4.3.3. - Poticanje društvenog poduzetništva	A 4.3.3.1. - promicati važnost i ulogu društvenog poduzetništva kroz sve oblike djelovanja i obrazovanja A 4.3.3.2. - poticati i sustavno podržavati rad društvenih poduzetnika
Nositelji prioriteta 4.3.: Obrazovne institucije, MŽ, JLS, udruge, stanovništvo		

7.2.5. Strateški cilj 5 - Kompetitivna i održiva zajednica zasnovana na očuvanom okruženju

Strateški cilj 5 naziva *Kompetitivna i održiva zajednica zasnovana na očuvanom okruženju* definiran je na temelju prethodnih analiza i na temelju potreba i problema koje je navela Radna skupina prilikom održavanja radionica tijekom izrade Strateškog razvojnog programa Općine Sveti Martin na Muri. Strateški cilj 5 povezuje zapravo sve strukture društva horizontalno te se njime nastoje stvoriti preduvjeti za povećanje nataliteta, podržati ostanak mladih u zajednici i zapošljavanje, očuvati prirodne i okolišne resurse, preventivno djelovati na elementarne nepogode te poboljšati sustav civilne zaštite.

Ključne riječi za definiranje Strateškog cilja 5

Strateški cilj 5 - Kompetitivna i održiva zajednica zasnovana na očuvanom okruženju
- demografska kretanja - migracije, natalitet
- zapošljavanje - otvaranje novih radnih mjesta
- poticanje mladih i mladih obitelji za zadržavanje na području Općine
- stambeno zbrinjavanje
- sustav civilne zaštite
- zaštita okoliša i prirode - ilegalni deponiji, zamuljivanje rukavaca Mure
- prirodni resursi
- prostorno planiranje i uređenje, ilegalna gradnja
- obnovljivi izvori energije i energetska učinkovitost
- financijska održivost - predfinanciranje projekata, nacionalna i EU bespovratna sredstva

Strateški cilj 5 sadržava četiri razvojna prioriteta, a to su: jačanje prilika i uvjeta za ostanak u zajednici, zaštita imovine i ljudi, očuvanje prirodnih i okolišnih resursa stalna te Jačanje institucionalnih i financijskih kapaciteta lokalnog razvoja, čiji opis i svrha je navedena u nastavku.

Rekapitulacija definiranih prioriteta i provedbenih mjera

Strateški cilj 5 - Kompetitivna i održiva zajednica zasnovana na očuvanom okruženju	
<i>Prioriteti</i>	<i>Provedbene mjere</i>
Prioritet 5.1. - Jačanje prilika i uvjeta za ostanak u zajednici	Mjera 5.1.1. - Stvaranje preduvjeta za povećanje nataliteta i podrška mladima za ostanak i zapošljavanje u zajednici
	Mjera 5.1.2. - Održivo upravljanje međuljudskim odnosima
Prioritet 5.2. - Zaštita imovine i ljudi	Mjera 5.2.1. - Jačanje i opremanje vatrogasne službe i sustava civilne zaštite
	Mjera 5.2.2. - Preventivno djelovanje na prirodne nepogode
Prioritet 5.3. - Očuvanje prirodnih i okolišnih resursa	Mjera 5.3.1. - Unaprjeđenje sustava zaštite prirode i okoliša
	Mjera 5.3.2. - Pravilno i selektivno gospodarenje otpadom i odlagalištima
Prioritet 5.4. - Jačanje institucionalnih i financijskih kapaciteta lokalnog razvoja	Mjera 5.4.1. - Poticati projekte u energetske učinkovitosti u privatnom i javnom sektoru
	Mjera 5.4.2. - Podrška projektima teritorijalne suradnje

Prioritet 5.4. - Jačanje institucionalnih i financijskih kapaciteta lokalnog razvoja	Mjera 5.4.3. – Specijalizacija kadrova za prijavu i provedbu sufinanciranih projekta
	Mjera 5.4.4. – Poticati institucije višeg ranga na osnivanje izvora za predfinanciranje i međufinanciranje projekta

Prioritet 5.1. - Jačanje prilika i uvjeta za ostanak u zajednici

Prioritet Jačanje prilika i uvjeta za ostanak u zajednici doprinosi stvaranju preduvjeta za povećanje nataliteta i podršci mladima za ostanak i zapošljavanje u zajednici i održivo upravljanje međuljudskim odnosima. Svrha navedenog prioriteta je poticati projekte međusobnog druženja, poticati rad i aktivnosti Savjeta mladih, pružiti priliku mladima da razvijaju svoje potencijale, nastaviti sufinanciranje vrtića i stipendiranje studenata.

Prioritet 5.2. - Zaštita imovine i ljudi

Drugi prioritet naziva *Zaštita imovine i ljudi* odnosi se na zaštitu imovine i ljudi kojem je svrha jačanje i opremanje vatrogasne službe i sustava civilne zaštite te preventivno djelovanje na prirodne nepogode.

Prioritet 5.3. - Očuvanje prirodnih i okolišnih resursa

Svrha trećeg prioriteta naziva *Očuvanje prirodnih i okolišnih resursa* je očuvati prirodne resurse i zaštititi okoliš, educirati stanovništvo o održivosti prirode, zatim sanirati i urediti lokalne deponije otpada i poticati selektivno odvajanje otpada/smeća. Cilj je stvoriti uvjete za aktivnosti zaštite prirode i okoliša te sustavno provoditi aktivnosti u gospodarenju otpadom kao važnim razvojnim potencijalom.

Prioritet 5.4. - Jačanje institucionalnih i financijskih kapaciteta lokalnog razvoja

Svrha četvrtog prioriteta naziva *Jačanje institucionalnih i financijskih kapaciteta lokalnog razvoja* je stvoriti uvjete za pojačano korištenje bespovratnih EU i nacionalnih sredstava, podizanje razine osposobljenosti kadrova za prijavu i provedbu projekata, poticati projekte teritorijalne suradnje te povećati energetske učinkovitost u javnom i privatnom sektoru kroz smanjenje troškova energenata.

Prikaz definiranih prioriteta, provedbenih mjera i aktivnosti

Strateški cilj 5 - Kompetitivna i održiva zajednica zasnovana na očuvanom okruženju		
<i>Prioriteti</i>	<i>Provedbene mjere</i>	<i>Aktivnosti (A)</i>
Prioritet 5.1. - Jačanje prilika i uvjeta za ostanak u zajednici	Mjera 5.1.1. - Stvaranje preduvjeta za povećanje nataliteta i podrška mladima za ostanak i zapošljavanje u zajednici	A 5.1.1.1. - povećati financijske donacije za svako novorođeno dijete A 5.1.1.2. - nastaviti sufinanciranje vrtića A 5.1.1.3. - nastaviti stipendiranje studenata A 5.1.1.4. - poticati rad i aktivnosti Savjeta mladih A 5.1.1.5. - poticati mjere za kupovinu prvog stana/kuće ili rekonstrukciju stare kuće A 5.1.1.6. - pružiti priliku mladim osobama da razvijaju svoje potencijale u civilnim i javnim organizacijama s ciljem stjecanja potrebnog radnog iskustva
	Mjera 5.1.2. - Održivo upravljanje međuljudskim odnosima	A 5.1.2.1. - poticati na međusobni dijalog i solidarnost žitelja A 5.1.2.2. - provoditi projekte međusobnog druženja
Nositelji prioriteta 5.1.: Obrazovne institucije, JLS, udruge, stanovništvo		
Prioritet 5.2. - Zaštita imovine i ljudi	Mjera 5.2.1. - Jačanje i opremanje vatrogasne službe i sustava civilne zaštite	A 5.2.1.1. - izgraditi novi vatrogasni dom A 5.2.1.2. - ulagati u opremljenost vatrogasnih postrojbi A 5.2.1.3. - poticati volonterski rad u postrojbama A 5.2.1.4. - educirati i adekvatno opremiti organizacije za zaštitu imovine i ljudi
	Mjera 5.2.2. - Preventivno djelovanje na prirodne nepogode	A 5.2.2.1. - dograditi i sanirati obrambene nasipe rijeke Mure A 5.2.2.2. - unaprijediti sustav zaštite od tuče
Prioritet 5.3. - Očuvanje prirodnih i okolišnih resursa	Mjera 5.3.1. - Unaprjeđenje sustava zaštite prirode i okoliša	A 5.3.1.1. - očuvati prirodne resurse i zaštititi prirodne vrijednosti u skladu s prostornim planom A 5.3.1.2. - revitalizirati stari tok i počistiti zamuljene rukavce rijeke Mure A 5.3.1.3. - educirati stanovništvo o održivosti prirode
	Mjera 5.3.2. - Pravilno i selektivno gospodarenje otpadom i odlagalištima	A 5.3.2.1. - sanirati i urediti lokalne deponije otpada A 5.3.2.2. - podizati ekološku svijesti građana o uslugama reciklažnog dvorišta A 5.3.2.3. - poticati selektivno odvajanje otpada/smeća.
Nositelji prioriteta 5.2. i 5.3.: Udruge, JLS, TZ, stanovništva, DVD		

Strateški cilj 5 - Kompetitivna i održiva zajednica zasnovana na očuvanom okruženju		
Prioriteti	Provedbene mjere	Aktivnosti (A)
Prioritet 5.4. - Jačanje institucionalnih i finansijskih kapaciteta lokalnog razvoja	Mjera 5.4.1. - Poticati projekte u energetskej učinkovitosti u privatnom i javnom sektoru	A 5.4.1.1. - obnoviti privatnu i javnu imovinu u svrhu energetske efikasnosti A 5.4.1.2. - učinkovito koristiti dostupna bespovratna sredstva putem EU i domaćih fondova A 5.4.1.3. - poticati korištenje alternativnih izvora energije
	Mjera 5.4.2. - Podrška projektima teritorijalne suradnje	A 5.4.2.1. - poticati projekte prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje
	Mjera 5.4.3. – Specijalizacija kadrova za prijavu i provedbu sufinanciranih projekata	A 5.4.3.1. - poticati razvoj kadrova za prijavu i provedbu projekata i njihovog usavršavanja
	Mjera 5.4.4. – Poticati institucije višeg ranga na osnivanje izvora za predfinanciranje i međufinanciranje projekata	A 5.4.4.1. - izraditi smjernice za osnivanje fonda za predfinanciranje projekata i programe poticajnog predfinanciranja
Nositelji prioriteta 5.4.: MŽ, JLS, REDEA, MENE, stanovništvo, gospodarstvenici		

8. STRATEŠKI PROJEKTI I PROJEKTNE INICIJATIVE

8.1. Popis strateških projekata

Strateški projekti općine predstavljaju kapitalna ulaganja na području Općine Sveti Martin na Muri koji se nastoje realizirati u programskom razdoblju Strategije. Navedeni kapitalni projekti su u velikoj mjeri definirani te su u fazi pripreme ili fazi pripreme za provođenje. Nositelj većine strateških projekata je Općina Sveti Martin na Muri. Prikaz strateških projekata i doprinos definiranim aktivnostima Strateškog razvojnog programa naveden je u nastavku.

Popis strateških projekata

R.br.	Naziv strateškog projekta	Doprinos aktivnosti (A)
1.	Autobusna stajališta	A 3.1.2.3.
2.	Biciklistički velodrom, BMX staza i prateći sadržaji	A 4.1.1.5.
3.	Cesta Jurovčak	A 3.2.1.2. A 3.2.2.1
4.	Dom za kulturu Sveti Martina na Muri	A 4.1.1.1.
5.	Društveni dom Gornji Koncovčak	A 4.1.1.1.
6.	Društveni dom Lapšina - uređenje interijera	A 4.1.1.1.
7.	Održivo upravljanje i suživot s ekosustavima: akronim: U zagrljaju ekosustava (Eko-etno staza i Skelarska kuća)	A 2.1.2.1. A 5.3.1.1.
8.	Izgradnja i sanacija nasipa od poplave	A 5.2.2.1.
9.	Izgradnja vatrogasnog doma/spremišta	A 5.2.1.1.
10.	Jedan dan u životu mlinara - Multimedijalni muzej mlinarstva	A 2.1.1.5.
11.	Manifestacije na području Općine Sveti Martin na Muri	A 2.1.1.2.
12.	Obnova kulturne i povijesne baštine kroz izradu tradicijskih nošnji, igračaka te tradicijskih zanata	A 2.1.2.2. A 2.2.1.2.
13.	Obnova plovećeg mlina na rijeci Muri	A 2.1.1.4. A 2.2.1.2.
14.	Povijesna baština - od prapovijesti do danas	A 2.1.2.2. A 2.1.2.3.
15.	Proširenje zdravstvene ponude Termi Sveti Martin	A 2.1.2.1.
16.	Sanacija i uređenje cestovnih komunikacija i odvodnih kanala (paralelno s kanalizacijom)	A 3.1.1.2
17.	Skelarska kuća i Eko-turistička poučna pješačka staza "Sv. Martinska Mura"	A 2.1.1.4.
18.	Smještajni kapaciteti u sklopu OPG-a (kamp)	A 2.3.1.1.
19.	Stambena zona - infrastruktura	A 5.1.1.5.
20.	Strategija razvoja turizma	A 2.1.1.3
21.	Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda	A 3.1.1.1

Popis strateških projekata

R.br.	Naziv strateškog projekta	Doprinos aktivnosti (A)
22.	Širokopojasni Internet	A 3.3.1.1.
23.	Škola u prirodi uz rijeku Muru	A 2.1.1.4. A 4.1.2.5. A 4.2.3.1.
24.	Školska sportska dvorana	A 4.1.1.2.
25.	Trg Svetog Martina	A 4.1.1.3.
26.	Turistička cesta Sv. Martin - Toplice Sv. Martin	A 1.3.2.2. A 3.2.2.1.
27.	Turistička karta Općine	A 2.1.2.3.
28.	Uređenje gospodarske zone	A 1.1.1.2.
29.	Uređenje nerazvrstanih cesta	A 3.2.1.2. A 3.2.2.1.
30.	Uzgoj starinskih sorta jabuka	A 1.3.1.3.

8.2. Popis projektnih inicijativa

Za razliku od strateških projekata, u nastavku se nalazi popis projektnih inicijativa, a koje predstavljaju projekte manje kapitalne intenzivnosti, a u pravilu uključuju programske projekte ulaganja u kratkotrajnu imovinu. Projektna inicijativa su u većem dijelu projekti u fazi ideje i pripreme te je moguće da određeni projekt doprinosi jednoj ili više aktivnosti u Strateškom razvojnem programu, zbog čega su projektna inicijativa prikazane u odnosu na pripadnost određenoj provedbenoj mjeri.

Popis projektnih inicijativa

R.br.	Naziv projektne inicijative	Doprinos provedbenoj mjeri
1.	Bolja skrb (zdravstvena i socijalna) o osjetljivim skupinama društva- stariji stanovnici-kronični bolesnici te mala djeca	Mjera 4.3.2.
2.	Chronic care management (skrb o kroničnim bolesnicima)- educirana dodatna kvaliteta radne snage pridružena timovima obiteljske medicine i patronaciji	Mjera 4.3.2.
3.	Dodatni turistički sadržaji; smještajni kapaciteti, eko staze, manifestacije, biciklističke staze	Mjera 2.3.2.
4.	Edukacija volonterskih snaga iz lokalne zajednice, dobro susjedska pomoć, starija osamljena populacija bez obitelji	Mjera 4.1.2.
5.	Eko proizvodnja	Mjera 1.3.1.
6.	Ekološka poljoprivreda	Mjera 1.3.1.
7.	Izgradnja doma za starije osobe	Mjera 4.3.2.
8.	Kampovi	Mjera 2.3.1.

Popis projektnih inicijativa

R.br.	Naziv projektne inicijative	<i>Doprinos provedbenoj mjeri</i>
9.	Model skupe prakse-integracija sustava zdravstva, socijalne skrbi, školstva, lokalne zajednice	Mjera 4.3.2.
10.	Nabava opreme za polaznike ŠN Sveti Martin	Mjera 4.1.3.
11.	Osiguranje adekvatnog prostora za obavljanje društvenih aktivnosti	Mjera 4.1.1.
12.	Park sa zelenilom	Mjera 3.1.2.
13.	Poljoprivredna udruženja (zadruga)	Mjera 1.3.1.
14.	Projekti na temu sportskih aktivnosti-pokreta, poticati stanovništvo općine da se kreću	Mjera 4.1.3.
15.	Promocija starinskih i novih sorti jabuka	Mjera 2.1.2.
16.	Proširenje stambene zone i malih pansiona	Mjera 5.1.1.
17.	Razvoj tenisa kao sporta	Mjera 4.1.3.
18.	Razvoj turizma (sportski ribolov) na rijeci Muri	Mjera 2.1.2.
19.	Revitalizacija starog toka rijeke Mure-Žabnik	Mjera 5.3.1.
20.	Rimsko doba u Svetom Martinu na Muri	Mjera 2.1.2.
21.	Sanacija odlagališta smeća (deponija)	Mjera 5.3.2.
22.	Stvaranje i poticanje (jačanje) branda trash&burn kao najzanimljivije manifestacije	Mjera 2.1.1.
23.	Tradicijske sportske igre KUD-ova Međimurske županije i susjednih država	Mjera 5.4.2.
24.	Turistički objekti s noćenjima, domaći proizvodi iz kućnog praga	Mjera 2.3.1. Mjera 2.3.2.
25.	Zaštita okoliša	Mjera 5.3.1.

9. PROCES PROVEDBE, PRAĆENJA, INFORMIRANJA, AŽURIRANJA I VREDNOVANJA STRATEGIJE

Svrha je procesa provedbe, praćenja, informiranja, ažuriranja i vrednovanja Strategije (u daljnjem tekstu Proces provedbe) osigurati maksimalnu efikasnost u provedbi razvojnih aktivnosti Općine, osigurati trajno svježe informacije na svim nivoima i tekuće ažuriranje Strategije novo nastalim razvojnim problemima i potrebama.

Za uspješnu provedbu Strategije potrebno je utvrditi institucionalni okvir i provedbeni okvir, te postaviti model i elemente vrednovanja Strategije. Institucionalnim okvirom definiraju se nadležna i odgovorna tijela u provedbi Strategije, a u provedbenom okviru definiraju se sadržaji i procesi u provedbi, praćenja provedbe, informiranja, ažuriranje i kao posebno poglavlje vrednovanje Strategije, kako bi se moglo u pojedinim vremenskim razdobljima Strategije vrednovati stupanj uspješnosti provedbe strateških odrednica.

9.1. Institucionalni okvir

Institucionalni okvir čine tijela za provedbu, praćenja, informiranje, ažuriranje i vrednovanje Strategije. To su: općinsko Vijeće i Načelnik, Radna skupina, Odbor za praćenje, upravna tijela općinske Uprave i tijela javnih funkcija kao provedbena tijela te svi akteri razvojnih inicijativa, kao interesne skupine.

Općinsko Vijeće i Načelnik su najviša tijela za donošenje i ažuriranje Strategije te za donošenje odluka o uspješnosti provedbe Strategije (vrednovanje Strategije) o izmjeni i dopuni odnosno ažuriranju Strategije te odluke o usvajanju određenih sadržaja Strategije (kao što je Akcijski plan projekata).

Radna skupina je predstavnik Zajednice Općine kao interesnog tijela koja razmatra razvojne probleme i razvojne potrebe te sukladno tome predlaže općinskom Vijeću i Načelniku izmjene i dopune ili ažuriranja Strategije.

Odbor za praćenje (ili odbor za koordinaciju i praćenje) je koordinacijsko tijelo stručno interesnog karaktera koje vrši praćenje provedbe, prikuplja informacije od provedbenih tijela i interesnih skupina, iste stručno obrađuje i prosljeđuje Radnoj skupini. Odbor za praćenje se imenuje odlukom općinskog Vijeća ili Načelnika nakon usvajanja Strategije. Operativnije je, da tu odluku donosi Načelnik, zbog operativnog povremenog uključivanja vanjskih stručnih članova Odbora i da o izboru sastava i broju stalnih i povremenih članova, odlučuje Načelnik.

Upravna tijela općinske Uprave i javnih funkcija, djeluju kao provedbeno tijelo Strategije. Ova tijela su nadležna i odgovorna za provedbu razvojnih aktivnosti, inicijativa i projekata po svojoj profesionalnoj zaduženosti ili po nalogu i odlukama Načelnika ili općinskog Vijeća.

Sve **interesne skupine ili pojedinci, civilne udruge i poduzetnici** koji se susreću s razvojnim problemima i potrebama i koji iznalaze razvojna rješenja, predlažu svoja rješenja u obliku projektnih ideja, projektnih prijedloga ili samih projekata u Katalog projektnih prijedloga iz kojeg Odbor za praćenje i stručna i upravna tijela pripremaju projekte za provedbe i utvrđuju Akcijski plan projekata za provedbu.

9.2. Provedbeni okvir

Provedba, praćenje provedbe, informiranje i ažuriranje Strategije izvodi se kontinuirano u cijelom razdoblju Strategije, a ciklusno svake kalendarske godine u dijelu izvještavanja i ažuriranja. Kalendarske godine poistovjećuju se s proračunskim godinama.

Za kvalitetnu provedbu Strategije neophodno je u proces provedbe uključiti sljedeće sadržaje:

- a) formiranje Kataloga ili baze projektnih prijedloga,
- b) izrada Akcijskog plana projekata za provedbu,
- c) izrada Financijskog plana,
- d) praćenje provedbe, izvještavanje i ažuriranje Strategije,
- e) očuvanje i provedba horizontalnih načela.

Ad a) Formiranje Kataloga ili baze projektnih prijedloga

Sastavni dio provedbenih mjera i njihovih programskih aktivnosti u provedbenom smislu Strategije su upravo razvojne inicijative u formi projektnih ideja, projektnih prijedloga ili samih projekata. Da bi se stvarala „zaliha” razvojnih inicijativa potrebno je formirati Katalog projektnih prijedloga i kontinuirano prikupljati razvojne ideje. Formiranje Kataloga i prikupljanje projektnih prijedloga, trebalo bi biti u nadležnosti Odbora za praćenje ili tijela koje odbor imenuje za te poslove.

Katalog projekata postaje razvojni alat ili razvojna osnova za stručnu općinsku Upravu i tijela javnih funkcija (distributeri vode i plina, el. energije, komunalne djelatnosti, Uprava za ceste...) koja iz Kataloga crpi razvojne inicijative kao rješenja razvojnih potreba i sukladno provedbenom statusu projektnih prijedloga u smislu pripremljenosti projekta i njegove provedivosti u organizacijskom i financijskom smislu predlaže projekte za provedbu u određenom vremenskom razdoblju, zapravo u proračunskom razdoblju.

Ad b) Izrada Akcijskog plana projekata za provedbu

Na osnovi usvojenog proračuna za promatranu proračunsku godinu, ažurirane Strategije za isto razdoblje i na osnovi projekata iz Kataloga projektnih prijedloga koji su provedivi u promatranom proračunskom razdoblju, formira se Akcijski plan projekata za provedbu. Isti se strukturira po svim bitnim elementima specificiranih projekata s najznačajnijim informacijama nositelja projekata, vremenskom razdoblju izvođenja projekta, vrijednosti ulaganja i izvora financiranja. Nositelji izrade Akcijskog plana projekata za provedbu su provedbena tijela Strategije, tj. stručno i Upravno tijelo općinske Uprave i tijela javnih funkcija i Odbor za praćenje, koji prijedlog podnose Načelniku i općinskom Vijeću na usvajanje. U prilogu Strategije pripremljen je akcijski plan za sve projektne prijedloge i projektne inicijative koji su do momenta izrade tog plana sadržavali razradu dinamike njihove provedbe, vrijednosti ulaganja i izvore financiranja. Plan je razrađen za provedbu aktivnosti u 2016. i sa projekcijom za 2017. i 2018. godinu. To je akcijski plan s aspekta 2016. godine kao model za izradu akcijskih planova u narednim kalendarskim godinama i može

poslužiti za ažuriranje i praćenje njihovog izvršenja i biti polazna osnova za izradu akcijskog plana za 2017. godinu sa projekcijom sa 2018. i 2019. godinom, a koji će se moći izraditi nakon što se usvoji Strategija i donese proračun Općine za 2017. godinu. Akcijski plan sadrži i elemente za vrednovanje uspješnosti i njihove pokazatelje ishoda za ocjenu uspješnosti.

Ad c) Izrada Financijskog plana

Financijski plan je ustvari rekapitulacija dinamike ulaganja i izvora financiranja po njihovoj strukturi svih projektnih prijedloga i projektnih inicijativa iz akcijskog plana. Financijski plan daje uvid izvora financijskog opterećenja proračuna u promatranoj godini i kao projekcija u naredne dvije godine. Kao i pregled ostalih izvora financiranja koji se u praksi mogu razvrstati na glavne izvore sufinanciranja. U prilogu Strategije je prijedlog Financijskog plana projekata i projektnih inicijativa iz akcijskog plana za 2016. godinu koji može poslužiti kao model za izradu financijskog plana za narednu godinu, ali i kao osnov za analizu financijskog izvršenja akcijskog plana iz 2016. godine.

Ad d) Praćenje provedbe, izvještavanje i ažuriranje Strategije

U godini nakon usvajanja Strategije i ciklički svake godine nakon toga nužno je prikupljati informacije o procesu provedbe projekata iz Akcijskog plana projekata za provedbu i prikupljanje projektnih prijedloga, kao i svih novonastalih stanja na prostoru Općine Sveti Martin na Muri u svim sektorima; javnom, civilnom i gospodarskom, u smislu novonastalih razvojnih problema i potreba i u kontinuiranom prikupljanju razvojnih inicijativa. Paralelno s prikupljanjem navedenih informacija, svake kalendarske godine potrebno je izvršiti obnovu osnovne analize u smislu ostvarenih rezultata na svim područjima življenja radi ocjene uspješnosti provedbe Strategije. Svi prikupljeni elementi i informacije procesa provedbe Strategije i obnovljene osnovne analize rezultiraju u potrebnoj promjeni izmjenama i dopunama Strategije odnosno u potrebi ažuriranja Strategije za naredna razdoblja.

Proces praćenja prikupljanja informacija i predlaganja promjena utvrđuje Odbor za praćenje ili stručno tijelo koje imenuje Načelnik Općine koji podnose prijedloge Radnoj skupini najmanje jednom godišnje i to prije vremena kada se utvrđuje proračun za sljedeću godinu. Nakon što se utvrdi proračun za sljedeću godinu, temeljem razvojnih mogućnosti financijskog karaktera iz proračuna i temeljem izmjena i dopuna ili ažuriranja Strategije, formira se Akcijski plan projekata za provedbu za promatranu proračunsku godinu i projekciju za naredne dvije godine.

Ad e) Očuvanje i provedba horizontalnih načela

U procesu provedbe Strategije dužnost je svih provedbenih tijela voditi računa o potpunoj primjeni svih horizontalnih načela koja su implementirana u Strategiji. To znači da će aktivnosti i projekti ili bilo koje druge intervekcije u provedbenom procesu Strategije biti prihvaćeni za provedbu samo uz uvjet da se u svom planu i provedbi poštuju sva

horizontalna načela iz ove Strategije. Izričito primjena načela zaštite okoliša i prirode moraju biti jasno prezentirana kod svake stavke akcijskog plana projekata za provedbu.

9.3. Vrednovanje učinaka Strategije

Svrha procesa praćenja provedbe i vrednovanja Strategije je **vrednovanje učinaka** Strategije u smislu stupnja ostvarivanja strateških odrednica što je osnova za ažuriranje, izmjene i dopune Strategije u pojedinim vremenskim razdobljima preporučljivo u proračunskim godinama. Vrednovanje Strategije operativno se utvrđuje činjenicama o izvršenju ili ostvarivanju određenih strateških odrednica koje se prezentira opisnim stanjem ili kvantifikacijom pomoću indikatora.

U nastavku je prikazan sustav za korištenje indikatora koji se preporuča primijeniti u praćenju i vrednovanju Strategije Općine Sveti Martin na Muri

9.3.1. Uvodno o indikatorima/pokazateljima

Pojam indikator je istovjetan sinonimu pokazatelj, a usmjerava na brojčanu veličinu određenog sadržaja. U pravilu indikator je kvantifikacija određenog stanja ili promjene.

9.3.2. Primjena indikatora u praksi

Bez obzira što je indikator brojčana veličina i odražava apsolutno ili relativno stanje, u praksi se često kao indikator koristi i opis stanja ili promjene. Primjera radi u cost-benefit analizi kod javnih projekata definiraju se javni benefite (koristi) kao posljedica javnog ulaganja i trošenja javnog novca dvojako. U primjerima mogućeg definiranja benefit se izražava novim vrijednostima, brojčanim veličinama, novostvorene vrijednosti (nova novčana vrijednost, period povrata ulaganja, profitabilnost ulaganja, broj novozaposlenih i dr.), a u benefitima koji se ne mogu izraziti brojčanom veličinom koristi se opisno novonastalo stanje, kao rezultat ulaganja javnog novca, kao npr.: poboljšana poduzetnička klima, kvalitetnija zdravstvena zaštita, smanjenje zagađenosti okoline, u pravilu sve sa glagolskim imenicama; poboljšanje, unapređenje, pojačanje.

9.3.3. Indikatori u Strategiji razvoja Općine Sveti Martin na Muri

U Strategijama razvoja obavezno razmatramo razvojne odrednice; vizija, strateški ciljevi, strateški prioriteti, provedbene mjere i aktivnosti.

U svrhu definiranja indikatora za pojedinu odrednicu, bitno je saznanje da se odrednice definiraju na slijedeći način:

- **vizija** se definira kao buduće željeno stanje. To buduće željeno stanje objedinjuje mnoštvo indikatora svih područja življenja i aktivnosti, to znači da se kao indikator vizije može definirati najbolja kao ocjena postignutog stanja, što je ustvari integrirana ocjena mnoštva pokazatelja, relativnih i apsolutnih željenih stanja (definirano u Strategiji) ili ostvarenog stanja (utvrđenog u Izvještaju o provedbi Strategije),

- **strateški ciljevi** su također definirani kao opći ciljevi. Teorija o ciljevima govori da je cilj definirano stanje u nekom vremenskom terminu. U Strategiji razvoja stanje je opisano nazivom cilja, a rok je razdoblje završetka programskog razdoblja Strategije. Analogno indikatoru za viziju i indikator za određeni strateški cilj je integrirana ocjena planiranih ili ostvarenih indikatora prioriteta, koji čine promatrani strateški cilj.
- u Strategiji razvoja **strateški prioriteti** su definirani kao specifični ciljevi, koji integrirani čine opći cilj te se i indikator za strateške prioritete također mogu definirati kao integrirana ocjena planiranih ili postignutih indikatora provedbenih mjera i aktivnosti. Želi li se kod strateških prioriteta definirati kvantitativni indikator, isto se može izraziti s nekoliko indikatora svih aktivnosti koje su predviđene ili koje će se u provedbi pojavljivati iz svih provedbenih mjera koje su sastavnice određenih prioriteta.
- **provedbene mjere i aktivnosti**. U pravilu se provedbene mjere definiraju kao niz od nekoliko aktivnosti, a česti je slučaj da se provedbena mjera definira samo za jednu za razvoj JLS vrlo bitnu aktivnost. Za svaku predviđenu ili ostvarenu aktivnost uspješnost se može programirati s jednim indikatorom ili vrlo ograničenim brojem indikatora, što znači da se odgovarajuće tome za svaku mjeru mogu postaviti jedan ili više kvantitativnih indikatora, a i dodatno kvalitativni indikator (opisni).

Iz gornjeg proizlazi da se za viziju, strateške ciljeve i strateške prioritete mogu naznačiti opisni i kvantitativni indikator. Kod utvrđivanja indikatora za provedbenu mjeru ili kod aktivnosti, kvalitativni-opisni indikator su načelno naznačeni u opisu i svrsi mjere i aktivnosti, a utvrđivanje kvantitativnih indikatora obuhvaća proces definiranja postojećeg stanja sadržaja koji obrađuje mjere i procjene mogućeg postignuća u relativnom ili apsolutnom iznosu, ali uvijek u odnosu na prethodno (polazno) stanje ili u odnosu na željeno (završno) stanje. Taj proces ili postupak je međutim stručnog i upravnog karaktera u nadležnosti stručnih tijela Općine, nadležnih za sadržaj koji se obrađuje provedbenim mjerama i aktivnostima. Da je to tako, proizlazi i iz dokumenata pravilnika i smjernica za izradu Strategija razvoja;

- Pravilnik o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (NN 53/2010),

- Smjernice za izradu županijskih razvojnih Strategija, praćenje i vrednovanje njihove provedbe (u sklopu Strategije regionalnog razvoja RH),

U oba dokumenta, koji su dobra podloga za izradu Strategija razvoja JLS, naznačeno je da se indikator svih strateških odrednica definiraju i utvrđuju u akcijskim planovima, koji je provedbeni dokument u procesu praćenja provedbe Strategije. Ovo je sukladno činjenici da je Strategija dokument preporuka i smjernica kako doći do budućeg željenog i kontroliranog stanja do kraja programskog razdoblja, a proces praćenja i provedbe je izvršni, prvenstveno stručno-upravni dio procesa ukupnog razvoja JLS, u našem slučaju Općine Sveti Martin na Muri

10. USKLAĐENOST S NADREĐENIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

U nastavku je prikazana usklađenost Strateškog razvojnog programa s Razvojnomo Strategijom Međimurske županije 2011.-2013. i Lokalnom razvojnomo strategijom LAG-a Međimurski doli i bregi 2014.-2020. Budući da strateški dokument Međimurske županije za slijedeće programsko razdoblje 2014.-2020. nije finalizirani u trenutku izrade ovog Strateškog razvojnog programa za Općinu Sveti Martin na Muri do 2020., predviđena je njena revizija i usklađivanje s novim strateškim odrednicama. Prilikom izrade ovog Strateškog razvojnog programa vodilo se računa o usklađenosti s relevantnim strateškim dokumentom višeg ranga, a to je Razvojna strategija Međimurske županije 2011.-2013., čije važenje je produženo do 2016. godine, te s Lokalnom razvojnomo strategijom LAG-a Međimurski doli i bregi 2014.-2020.

Prikaz usklađenosti s nadređenim strateškim dokumentima

CILJ	1. Proaktivna poslovna sredina temeljena na znanju i poduzetništvu		
Prioriteti	1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture	1.2. Razvoj poduzetničkog djelovanja	1.3. Jačanje poljoprivredne proizvodnje
Mjere	Mjera 1.1.1. - Jačanje uvjeta za rast i razvoj gospodarske zone	Mjera 1.2.1. - Stvaranje poticajnog poduzetničkog okruženja	Mjera 1.3.1. - Osiguranje uvjeta za efikasnu i/ili ekološku poljoprivrednu proizvodnju
	Mjera 1.1.2. - Uspostavljanje poduzetničke potpome institucije	Mjera 1.2.2. - Jačanje uporabe tehnološko-tehničkih rješenja u poslovanju	Mjera 1.3.2. -Stvaranje uvjeta za organiziranu prodaju poljoprivrednih proizvoda
Razvojna strategija Međimurske županije 2011.-2013.(2016.)	1P1 M2 Proaktivno pristupanje privlačenju ulaganja i razvoju gospodarskih zona	1P1 M1 Razvoj poslovnog okruženja i jačanje pozitivne poduzetničke klime	1P4 M2 Povećanje proizvodne učinkovitosti poljoprivrednih proizvođača
	4P1 M3 Jačanje sposobnosti za upravljanjem regionalnim razvojem	1P3 M2 Razvoj informatičko-komunikacijske infrastrukture kao pokretača sveukupnoga gospodarskog razvoja	1P2-M2 Interesno povezivanje gospodarskih subjekata, razvoj klastera, zadruga i poljoprivrednih udruga
LRS LAG-a Međimurski doli i bregi 2014.-2020.	3.2.2.Projekti suradnje LAG-a		1.1.4.Razvoj održive poljoprivrede

CILJ	2.Odgovoran i usmjeren razvoj kontinentalnog turizma		
Prioriteti	2.1.Autentičan i kreativan turizam	2.2. Razvoj kadrova u turizmu	2.3.Unaprjeđenje i proširenje smještajne ponude
Mjere	Mjera 2.1.1. - Obogaćivanje postojećih i generiranje novih turističkih sadržaja i doživljaja	Mjera 2.2.1. - Poticanje ulaganja u ljudske potencijale i pružitelje usluga u turizmu	Mjera 2.3.1. - Poticati proširenje smještajnih kapaciteta posebnih kategorija
	Mjera 2.1.2. - Integrirani razvojni turizam		Mjera 2.3.2. - Poticati podizanje kvalitete usluga kod privatnih iznajmljivača
Razvojna strategija Međimurske županije 2011.-2013.(2016.)	IP5-M2 Unaprjeđenje turističkih proizvoda i usluga kroz specijalizaciju diverzifikaciju	IP5-M3 Osiguranje efikasnog upravljanja turističkom destinacijom	IP5-M2 Unaprjeđenje turističkih proizvoda i usluga kroz specijalizaciju i diverzifikaciju
	IP5-M1 Očuvanje turističke atrakcijske osnove županije s naglaskom na zaštitu prirodnih vrijednosti i kulturne baštine		IP5-M4 Promocija Međimurja kao cjelovite turističke regije
LRS LAG-a Međimurski doli i bregi 2014.-2020.	1.2.1. Umrežavanje turističke ponude, unaprjeđenje postojećih i kreiranje novih turističkih proizvoda i usluga	1.2.1. Umrežavanje turističke ponude, unaprjeđenje postojećih i kreiranje novih turističkih proizvoda i usluga	1.2.2. Povećanje i unaprjeđenje smještajnih kapaciteta

CILJ	3. Unaprjeđena mreža infrastrukturnih resursa		
Prioriteti	3.1. - Razvoj komunalnog gospodarstva	3.2. - Unaprjeđenje prometne infrastrukture i sigurnosti u prometu	3.3. - Razvoj širokopojsnog interneta
Mjere	Mjera 3.1.1. - Uspostavljanje sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda	Mjera 3.2.1. - Povećanje sigurnosti u cestovnom prometu	Mjera 3.3.1. - Povećanje efikasnosti širokopojsne mreže
	Mjera 3.1.2. - Uređenje i opremanje javnih površina	Mjera 3.2.2. - Rekonstruiranje i modernizacija prometnica	
Razvojna strategija Međimurske županije 2011.-2013.(2016.)	3P1 M5 Izrada Programa zaštite tla i poboljšanja kakvoće tla	3P2-M2 Unaprjeđenje prometnog infrastrukturnoga sustava županije	IP3-M2 Razvoj informatičko-komunikacijske infrastrukture kao pokretača sveukupnoga gospodarskog razvoja
	3P2-M2 Poticanje korištenja energije iz obnovljivih izvora energije		
LRS LAG-a Međimurski doli i bregi 2014.-2020.	2.2.1. Zaštita šuma i prirodnih tokova	2.1.2. Izgradnja i modernizacija komunalne infrastrukture	2.1.2. Izgradnja i modernizacija komunalne infrastrukture
	2.1.3. Uređenje i održavanje javnih površina		

CILJ	4. Obrazovno unaprijeđena, kulturno i društveno razvijena zajednica		
Prioriteti	4.1. - Povećanje kvalitete života	4.2. - Moderno opremljen obrazovni sustav	Prioritet 4.3. - Stalna briga o starijim, nemoćnim, bolesnim i osobama u nepovoljnom položaju (invaliditet)
Mjere	Mjera 4.1.1. - Razvoj društvene infrastrukture	Mjera 4.2.1. - Uvođenje visoke tehnologije kao alata za prenošenja znanja	Mjera 4.3.1. -Unaprijeđenje fizičke dostupnost svih ustanova i organizacija
	Mjera 4.1.2. - Jačanje uloge organizacija civilnog društva i svijesti o volonterskom radu	Mjera 4.2.2. - Proširenje funkcionalnosti obrazovne infrastrukture	Mjera 4.3.2. - Uključivanje starijih, nemoćnih i socijalno ugroženih osoba u društvenom i gospodarskom životu Općine
	Mjera 4.1.3. - Podizanje svijesti o zdravom načinu života	Mjera 4.2.3. - Usmjeravanje stanovništvo na stalnu nadogradnju znanja	Mjera 4.3.3. - Poticanje društvenog poduzetništva
Razvojna strategija Međimurske županije 2011.-2013. (2016.)	2P3-M3 Unapjeđenje socijalne infrastrukture (modernizacija, izgradnja nove) i jačanje pripadajućih ljudskih potencijala	2P3-M3 Unapjeđenje socijalne infrastrukture (modernizacija, izgradnja nove) i jačanje pripadajućih ljudskih potencijala	2P3-M3 Unapjeđenje socijalne infrastrukture (modernizacija, izgradnja nove) i jačanje pripadajućih ljudskih potencijala
	2P1-M5 Podrška zapošljavanju mladih visokoobrazovanih osoba	2P1-M6 Poticanje cjeloživotnog učenja	2P4-M2 Jačanje sudjelovanja organizacija civilnog društva u razvoju županije
	2P2-M3 Promicanje zdravog načina života	2P1-M3 Unaprijeđenje obrazovne strukture i jačanje kompetencija ljudskih potencijala	
LRS LAG-a Međimurski doli i bregi 2014.-2020.	2.1.1.Izgradnja i modernizacija društvene infrastrukture	2.1.1.Izgradnja i modernizacija društvene infrastrukture	3.2.2.Projekti suradnje LAG-a
	3.2.1. Promicanje djelovanja LAG-a animacija članova		

CILJ	5. Kompetitivna i održiva zajednica zasnovana na očuvanom okruženju			
Prioriteti	5.1. - Jačanje prilika i uvjeta za ostanak u zajednici	5.2. - Zaštita imovine i ljudi	5.3. - Očuvanje prirodnih i okolišnih resursa	5.4. - Jačanje institucionalnih i financijskih kapaciteta lokalnog razvoja
Mjere	Mjera 5.1.1. - Stvaranje preduvjeta za povećanje nataliteta i podrška mladima za ostanak i zapošljavanje u zajednici	Mjera 5.2.1. - Jačanje i opremanje vatrogasne službe i sustava civilne zaštite	Mjera 5.3.1. - Unaprjeđenje sustava zaštite prirode i okoliša	Mjera 5.4.1. - Poticati projekte u energetske učinkovitosti u privatnom i javnom sektoru
	Mjera 5.1.2. - Održivo upravljanje međuljudskim odnosima	Mjera 5.2.3. - Preventivno djelovanje na prirodne nepogode	Mjera 5.3.2. - Pravilno i selektivno gospodarenje otpadom i odlagalištima	Mjera 5.4.2. - Podrška projektima teritorijalne suradnje
				Mjera 5.4.3. - Specijalizacija kadrova za prijavu i provedbu sufinanciranih projekata
				Mjera 5.4.4. - Poticati institucije višeg ranga na osnivanje izvora za predfinanciranje i međufinanciranje projekata
Razvojna strategija Međimurske županije 2011.-2013. (2016.)	2P1-M3 Unaprjeđenje obrazovne strukture i jačanje ljudskih kompetencija	3P1-M1 Zaštita prirode i upravljanja zaštićenim prirodnim vrijednostima na području MŽ	3P1-M1 Zaštita prirode i upravljanja zaštićenim prirodnim vrijednostima na području MŽ	3P3-M3 Poticanje energetske učinkovitosti u javnom i privatnom sektoru
	2P1-M5 Podrška zapošljavanju mladih visokoobrazovanih osoba		3P4-M3 Uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	4P2-M1 Jačanje međužupanijske, međuregionalne i prekogranične suradnje
				4P1-M3 Jačanje sposobnosti za upravljanje regionalnim razvojem
LRS LAG-a Međimurski doli i bregi 2014.-2020.		2.1.2. Izgradnja i modernizacija komunalne infrastrukture	2.2.2. Promicanje zaštite okoliša i prirode te očuvanja biološke, geološke i krajobrazne raznolikosti	3.2.2. Projekti suradnje LAG-a

11. ČLANOVI RADNE SKUPINE

Popis članova Radne skupine Strateškog razvojnog programa Općine Sveti Martin na Muri do 2020.

R.br.	Popis članova Radne skupine
1.	Anđelka Klemenčić – Osnovna škola Sv.Martin na Muri
2.	Barbara Premuš – Dječji vrtić „Ribica“, Žabnik
3.	Bosiljka Oletić – MO Gornji Koncovčak
4.	Branimir Blajić – direktor Lifeclass Terme Sv. Martin na Muri
5.	Dražen Crnčec – predsjednik Općinskog vijeća
6.	Franciška Mostosi – MO Jurovčak
7.	Franjo Makovec – načelnik Općine Terme Sv. Martin na Muri
8.	Goran Perčić – Teniski klub Sv. Martin na Muri
9.	Isabela Lisjak – Dječji vrtić „Smješko“
10.	Ivan Herceg – župnik
11.	Ivana Babić – zdravstvo , doktorica obiteljske medicine
12.	Ivanka Puklavec - poduzetništvo
13.	Ivica Kutnjak – IT Lifeclass Terme Sv. Martin na Muri
14.	Juraj Rašperger – Ribičko društvo
15.	Klaudija Srša Pregelj (Ivana Živčec) – TZ Sv. Martin na Muri
16.	Kristina Vožar – Savjet mladih, HKUU Sv.Martin na Muri
17.	Krunoslav Colar – Općinski vijećnik, DVD Sv. Martin na Muri
18.	Ljubo Kralj - poduzetništvo
19.	Martin Srša – član Općinskog vijeća, poduzetnik
20.	Michael (Jasmina) Vnuk (Dejan Vinko)-Vnuk d.o.o.
21.	Mirko Krajačić – Podružnica umirovljenika Sv.Martin na Muri
22.	Mladen Dobranić – Udruga voćara i vinogradara
23.	Petra Novinščak – Zamjenica načelnika Općine
24.	Stanko Sedmak – DVD Lapšina, PC podrška d.o.o.
25.	Tatjana Hažić – OPG Hažić
26.	Tomislav Paljak – Osnovna škola Sv.Martin na Muri
27.	Valentina Bogdan – MO Lapšina
28.	Vlatka Županec – Općina Sv. Martin na Muri
29.	Zoran Šardi – NK Polet, Sv. Martin na Muri
30.	Željko Fajfar – predsjednik HVIDRE

12. PRILOZI

12.1. Rekapitulacija definiranih strateških ciljeva i prioriteta

Strateški cilj 1 - Proaktivna poslovna sredina utemeljena na znanju i poduzetništvu	
Prioriteti	Provedbene mjere
Prioritet 1.1. - Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture	Mjera 1.1.1. – Jačanje uvjeta za rast i razvoj gospodarske zone
	Mjera 1.1.2.- Uspostavljanje poduzetničke potporne institucije
Prioritet 1.2. - Razvoj poduzetničkog djelovanja	Mjera 1.2.1. - Stvaranje poticajnog poduzetničkog okruženja
	Mjera 1.2.2. - Jačanje uporabe tehnološko-tehničkih rješenja u poslovanju
Prioritet 1.3. - Jačanje poljoprivredne proizvodnje	Mjera 1.3.1. - Osiguravanje uvjeta za efikasnu i/ili ekološku poljoprivrednu proizvodnju
	Mjera 1.3.2. – Stvaranje uvjeta za organiziranu prodaju poljoprivrednih proizvoda
Strateški cilj 2 - Odgovoran i usmjeren razvoj kontinentalnog turizma	
Prioritet 2.1. - Autentičan i kreativan turizam	Mjera 2.1.1. - Obogaćivanje postojećih i generiranje novih turističkih sadržaja i doživljaja
	Mjera 2.1.2. - Integrirani razvojni turizam
Prioritet 2.2. - Razvoj kadrova u turizmu	Mjera 2.2.1. - Poticanje ulaganja u ljudske potencijale i pružatelje usluga u turizmu
Prioritet 2.3. - Unaprjeđenje i proširenje smještajne ponude	Mjera 2.3.1. – Poticati proširenje smještajnih kapaciteta posebnih kategorija
	Mjera 2.3.2. – Poticati podizanje kvalitete usluga kod privatnih iznajmljivača
Strateški cilj 3 - Unaprijeđena mreža infrastrukturnih resursa	
Prioritet 3.1. - Razvoj komunalnog gospodarstva	Mjera 3.1.1. - Uspostavljanje sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda
	Mjera 3.1.2. - Uređenje i opremanje javnih površina
Prioritet 3.2. - Unaprjeđenje prometne infrastrukture i sigurnosti u prometu	Mjera 3.2.1. - Povećanje sigurnosti u cestovnom prometu
	Mjera 3.2.2. - Rekonstruiranje i modernizacija prometnica
Prioritet 3.3. - Razvoj širokopojasnog interneta	Mjera 3.3.1. - Povećanje efikasnosti širokopojasne mreže

Strateški cilj 4 - Obrazovno unaprjeđena, kulturno i društveno razvijena zajednica	
Prioritet 4.1. - Povećanje kvalitete života	Mjera 4.1.1. - Razvoj društvene infrastrukture
	Mjera 4.1.2. - Jačanje uloge organizacija civilnog društva i svijesti o volonterskom radu
	Mjera 4.1.3. - Podizanje svijesti o zdravom načinu života
Prioritet 4.2. - Moderno opremljen obrazovni sustav	Mjera 4.2.1. - Uvođenje visoke tehnologije kao alata za prenošenje znanja
	Mjera 4.2.2. - Proširenje funkcionalnosti obrazovne infrastrukture
	Mjera 4.2.3. - Usmjerenje stanovništva na stalnu nadogradnju znanja
Prioritet 4.3. - Stalna briga o starijim, nemoćnim, bolesnim i o osobama u nepovoljnom položaju (invaliditet)	Mjera 4.3.1. - Unaprjeđenje fizičke dostupnosti ustanova i organizacija
	Mjera 4.3.2. - Uključivanje starijih, nemoćnih i socijalno ugroženih osoba u društvenom i gospodarskom životu Općine
	Mjera 4.3.3. - Poticanje društvenog poduzetništva
Strateški cilj 5 - Kompetitivna i održiva zajednica zasnovana na očuvanom okruženju	
Prioritet 5.1. - Jačanje prilika i uvjeta za ostanak u zajednici	Mjera 5.1.1. - Stvaranje preduvjeta za povećanje nataliteta i podrška mladima za ostanak i zapošljavanje u zajednici
	Mjera 5.1.2. - Održivo upravljanje međuljudskim odnosima
Prioritet 5.2. - Zaštita imovine i ljudi	Mjera 5.2.1. - Jačanje i opremanje vatrogasne službe i sustava civilne zaštite
	Mjera 5.2.2. - Preventivno djelovanje na prirodne nepogode
Prioritet 5.3. - Očuvanje prirodnih i okolišnih resursa	Mjera 5.3.1. - Unaprjeđenje sustava zaštite prirode i okoliša
	Mjera 5.3.2. - Pravilno i selektivno gospodarenje otpadom i odlagalištima
Prioritet 5.4. - Jačanje institucionalnih i financijskih kapaciteta lokalnog razvoja	Mjera 5.4.1. - Poticati projekte u energetske učinkovitosti u privatnom i javnom sektoru
	Mjera 5.4.2. - Podrška projektima teritorijalne suradnje
	Mjera 5.4.3. – Specijalizacija kadrova za prijavu i provedbu sufinanciranih projekata
	Mjera 5.4.4. – Poticati institucije višeg ranga na osnivanje izvora za predfinanciranje i međufinanciranje projekata

12.2. Pokazatelji učinka

Definicija pokazatelja	Jed. mjera	Polazna vrijednost		Procjena rasta na god. razini	Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor podataka
		Vrijednost	Stanje od		Vrijednost	Ostvariti do		
Strateški cilj 1 - Proaktivna poslovna sredina utemeljena na znanju i poduzetništvu								
Ukupni prihodi poduzetnika	kn	259.000.000,00	31.12.2014.	3,00%	297.900.000,00	31.12.2020.	Godišnje	FINA
Gospodarski subjekti	subjekti	119	31.12.2014.	2,00%	140	31.12.2020.	Godišnje	HGK
Strateški cilj 2 - Odgovoran i usmjeren razvoj kontinentalnog turizma								
Broj noćenja	noćenje	89.306	2015.	1000	94.300	31.12.2020.	Godišnje	DZS
Broj dolazaka gostiju	dolasci	37.833	2015.	3000	52.800	31.12.2020.	Godišnje	DZS
Strateški cilj 3 - Unaprijeđena mreža infrastrukturnih resursa								
Zadovoljstvo građana kvalitetom osnovne infrastrukture *	%	potrebno utvrditi	31.12.2016.	5,00%	>71% zadovoljnih	31.12.2020.	Godišnje	Općina
Strateški cilj 4 - Obrazovno unaprjeđena, kulturno i društveno razvijena zajednica								
Zadovoljstvo građana društvenom kvalitetom življenja*	%	potrebno utvrditi	31.12.2016.	5,00%	>71% zadovoljnih	31.12.2020.	Godišnje	Općina
Strateški cilj 5 - Kompetitivna i održiva zajednica zasnovana na očuvanom okruženju								
Zadovoljstvo građana radom Općine *	%	potrebno utvrditi	31.12.2016.	5,00%	>71% zadovoljnih	31.12.2020.	Godišnje	Općina
Kretanje broja stanovnika	stanovnik	2.605	2011.	2,00%	2.870	31.12.2020.	Godišnje	Općina
Nezaposlene osobe	osoba	94	2015.	-10,00%	47	31.12.2020.	Godišnje	HZZ

* Zadovoljstvo građana mjeri se anketnim upitnicima temeljem reprezentativnog uzorka iz ukupne populacije iz kojeg se donose zaključci o zadovoljstvu građana s obzirom na postignuto stanje razvoja određenog područja/sektora. Zadovoljstvo građana usmjereno je na zadovoljstvo koje se iščitava iz područja koja su navedena u definiranim prioritetima i provedbenim mjerama.

12.3. Akcijski plan

SC	P	Aktivnosti (A)	Očekivani rezultati					Iznos ulaganja u kn			
			Definicija pokazatelja	Jed. mjera	Polazna vrijednost u 2015.	Ciljna vrijednost 2016.	Ciljna vrijednost 2017.	Ciljna vrijednost 2018.	2016.	2017.	2018.
Strateški cilj 1	Prioritet 1.1.	Mjera 1.1.1. – Jačanje uvjeta za rast i razvoj gospodarske zone									
		A 1.1.1.1. - osigurati uvjete za širenje zone i prihvat novih investitora	DPU nove zone	dokument	0	1	0	1	10.000	0	10.000
			Broj investitora	investitor	13	15	17	20	0	0	0
		A 1.1.1.2. - unaprijediti i dovršiti komunalno uređenje zone	Izgrađenost kom. infrastrukturom	%	60	68	70	76	690.000	650.000	1.500.000
		A 1.1.1.3. - promovirati vrijednosti i prednosti gospodarske zone čime se utječe na povećavanu popunjenost i iskorištenost zona	Udio iskorištenosti zemljišta	%	64	75	80	85	5.000	5.000	5.000
		A 1.1.1.4. ponuditi dodatni sadržaj za privlačenje novih investitora	Održani gospodarski forumi	forum	0	0	1	1	0	10.000	10.000
		A 1.1.1.5. - voditi brigu o potrebama postojećih poslovnih subjekata u zoni	Prikupljanje mišljenja	anketa	0	0	1	1	0	2.000	2.000
		Ukupno Mjera 1.1.1.							705.000	667.000	1.527.000
		Mjera 1.1.2.- Uspostavljanje poduzetničke potporne institucije									
		A 1.1.2.1. - uspostaviti poduzetničku potpornu instituciju	Uspostavljena institucija i kadar	odjel ili tvrtka	0	0	1	0	0	200.000	156.000
		A 1.1.2.2. - upravljati i osiguravati ljudske potencijale	Kadrovske analize i planovi	dokument	0	0	1	1	0	10.000	10.000
		Ukupno Mjera 1.1.2.							0	210.000	166.000
		Sveukupno Prioritet 1.1.							705.000	877.000	1.693.000

SC	P	Aktivnosti (A)	Očekivani rezultati					Iznos ulaganja u kn			
			Definicija pokazatelja	Jed. mjera	Polazna vrijednost u 2015.	Ciljna vrijednost 2016.	Ciljna vrijednost 2017.	Ciljna vrijednost 2018.	2016.	2017.	2018.
Strateški cilj 1	Prioritet 1.2.	Mjera 1.2.1. - Stvaranje poticajnog poduzetničkog okruženja									
		A 1.2.1.1. - stvoriti uvjete za stjecanje certifikata BFC	Stjecanje certifikata	certifikat	0	0	1	0	0	10.000	0
		A 1.2.1.2. - diseminirati uspješne poduzetničke rezultate i projekte	Dodijeljena priznanja	broj	/	/	5	5	0	5.000	5.000
		A 1.2.1.3. - usmjeravati i poticati poduzetnike na suradnju i udruživanje u udruge, zadruge, klastere, proizvođačke grupe	Uspostavljene suradnje i grupe	broj	0	1	1	1	5.000	5.000	5.000
		A 1.2.1.4. - poticati organizaciju poslovnih sajmova, posjete inozemnim sajmovima, kao i teritorijalnu suradnju poduzetnika	Održani sajmovi, posjete i suradnje	broj	/	/	3	4	0	9.000	12.000
		Ukupno Mjera 1.2.1.							5.000	29.000	22.000
		Mjera 1.2.2. - Jačanje uporabe tehnološko-tehničkih rješenja u poslovanju									
		A 1.2.2.1. - savjetovati i informirati poduzetnike o dostupnim tehnologijama o vođenju i upravljanju poslovnim procesima	Održana savjetovanja poduzetnika	broj	/	/	2	2	0	6.000	6.000
		A 1.2.2.2. - poticati implementaciju ICT rješenja (ERP sustavi)	Broj implementiranih rješenja	broj	/	/	4	4	0	20.000	20.000
		A 1.2.2.3. - provoditi stručne edukacije o primjeni web tehnologija i marketinškim alatima (CRM)	Održane stručne edukacije	broj	/	/	2	2	0	8.000	8.000
		A 1.2.2.4. - usmjeravati poduzetnike na stručne poslovne savjetnike u području IT-a i na izvore sufinanciranja projekata	Ostvareni sufinancirani projekti	broj	/	/	5	5	0	2.000	2.000
		Ukupno Mjera 1.2.2.							0	36.000	36.000
		Sveukupno Prioritet 1.2.							5.000	65.000	58.000

SC	P	Aktivnosti (A)	Očekivani rezultati					Iznos ulaganja u kn			
			Definicija pokazatelja	Jed. mjera	Polazna vrijednost u 2015.	Ciljna vrijednost 2016.	Ciljna vrijednost 2017.	Ciljna vrijednost 2018.	2016.	2017.	2018.
Strateški cilj 1	Prioritet 1.3.	Mjera 1.3.1. - Osiguravanje uvjeta za efikasnu i/ili ekološku poljoprivrednu proizvodnju									
		A 1.3.1.1. - savjetovati i informirati poljoprivrednike o novim tehnologijama proizvodnje i o trendovima proizvodnje	Održana savjetovanja	broj	/	/	2	2	0	10.000	10.000
		A 1.3.1.2. - promovirati prednosti ekološkog uzgoja i trenda povećanja potražnje za ekološki uzgojenim poljoprivrednim proizvodima	Promotivni stručni materijali	broj izdanja	/	/	1	1	0	5.000	5.000
		A 1.3.1.3. - poticati ekološke proizvođače	Dodijeljeni poticaji	broj	/	/	5	5	0	50.000	50.000
		A 1.3.1.4. - poticati osnivanje poslovnih subjekata u poljoprivrednoj djelatnosti	Broj novoosnovanih subjekata	broj	/	/	5	5	0	15.000	15.000
		A 1.3.1.5. - izgraditi mrežu navodnjavanja poljoprivrednih površina	Površine pod mrežom navodnjavanja	ha	/	/	10	15	0	100.000	150.000
		A 1.3.1.6. - provesti komasaciju poljoprivrednih zemljišta	Provedena komasacija	ha	0	0	150	150	0	50.000	50.000
		Ukupno Mjera 1.3.1.							0	230.000	280.000
		Mjera 1.3.2. – Stvaranje uvjeta za organiziranu prodaju poljoprivrednih proizvoda									
		A 1.3.2.1. - povećati skladišne kapacitete za poljoprivredne proizvode	Izgrađeni skladišni prostor	objekt	0	0	1	0	0	500.000	0
		A 1.3.2.2. - poticati uspostavu i izgradnju prodajnih punktova - tržnice na malo	Izgrađene tržnice na malo	broj tržnica	0	0	2	2	0	30.000	30.000
		Ukupno Mjera 1.3.2.							0	530.000	30.000
		Sveukupno Prioritet 1.3.							0	760.000	310.000
		Sveukupno Strateški cilj 1							710.000	1.702.000	2.061.000

SC	P	Aktivnosti (A)	Očekivani rezultati					Iznos ulaganja u kn			
			Definicija pokazatelja	Jed. mjera	Polazna vrijednost u 2015.	Ciljna vrijednost 2016.	Ciljna vrijednost 2017.	Ciljna vrijednost 2018.	2016.	2017.	2018.
Strateški cilj 2	Prioritet 2.1.	Mjera 2.1.1. - Obogaćivanje postojećih i generiranje novih turističkih sadržaja i doživljaja									
		A 2.1.1.1. - kreirati nove turističke manifestacije	Nove turističke manifestacije	broj	0	0	2	3	0	10.000	15.000
		A 2.1.1.2. - razviti i zadržati kontinuitet postojećih manifestacija	Financiranje postojećih manifestacija	sufinanciranje kn	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
		A 2.1.1.3. - uskladiti sve oblike turističke ponude	Strategija razvoja turizma	dokument	0	0	1	0	0	50.000	0
		A 2.1.1.4. - poticati inovativne turističke sadržaje	Sufinancirani projekti	broj	/	5	6	7	700.000	850.000	1.000.000
		A 2.1.1.5. - urediti Muzej mlinarstva - multimedijalna postava	Multimedijalna (4D) postava	uređenost	0	0	0	1	0	325.000	975.000
		Ukupno Mjera 2.1.1.						800.000	1.335.000	2.090.000	
		Mjera 2.1.2. - Integrirani razvojni turizam									
		A 2.1.2.1. - unaprijediti razvoj selektivnih/specifičnih grana turizma	Održani seminari i sajmovi	broj	0	1	1	1	10.000	10.000	10.000
		A 2.1.2.2. - provoditi radionice o kulturnoj i povijesnoj baštini	Održane radionice	broj	1	1	2	2	30.000	250.000	200.000
		A 2.1.2.3. - unaprijediti promociju i izraditi objedinjeni informativno-prezentacijski materijal o kulturnoj, prirodnoj i povijesnoj baštini	Izrađeni promotivni materijali/brošure	broj izdanja	0	1	1	1	5.000	5.000	5.000
		Ukupno Mjera 2.1.2.						45.000	265.000	215.000	
		Sveukupno Prioritet 2.1.						845.000	1.600.000	2.305.000	

SC	P	Aktivnosti (A)	Očekivani rezultati					Iznos ulaganja u kn			
			Definicija pokazatelja	Jed. mjera	Polazna vrijednost u 2015.	Ciljna vrijednost 2016.	Ciljna vrijednost 2017.	Ciljna vrijednost 2018.	2016.	2017.	2018.
Strateški cilj 2	Prioritet 2.2.	Mjera 2.2.1. - Poticanje ulaganja u ljudske potencijale i pružatelje usluga u turizmu									
		A 2.2.1.1. - sustavno podizati razinu znanja, vještina i obrazovanja turističkih djelatnika	Održane stručne edukacije	edukacija	0	0	1	1	0	10.000	10.000
		A 2.2.1.2. - provoditi različite modele edukacija i radionica o tradicijskim zanatima	Održane edukacije i radionice	edukacija/radionica	0	1	2	2	5.000	10.000	10.000
		A 2.2.1.3. - povezati i usmjeriti dionike/kreatore turističke ponude	Uspostavljene suradnje	suradnja	0	2	2	2	5.000	5.000	5.000
		A 2.2.1.4. - jačati kadrovski kapacitet turističke zajednice	Broj novozaposlenih	zaposlenik	0	1	0	1	96.000	96.000	192.000
		A 2.2.1.5. - osigurati financijska sredstva za učinkovito djelovanje TZ	Raspoloživa sredstva	verižni indeks	100	110	110	120	110.000	121.000	145.000
		Ukupno Mjera 2.2.1.							216.000	242.000	362.000
		Sveukupno Prioritet 2.2.							216.000	242.000	362.000
	Prioritet 2.3.	Mjera 2.3.1. – Poticati proširenje smještajnih kapaciteta posebnih kategorija									
		A 2.3.1.1. - izgraditi kampove	Izgrađeni kampovi	kamp	0	0	1	1	0	2.500.000	2.500.000
		A 2.3.1.2. - povećati smještajne kapacitete kod lokalnih OPG-a	Izgrađeni kapaciteti	objekt	/	1	1	1	300.000	300.000	300.000
		Ukupno Mjera 2.3.1.							300.000	2.800.000	2.800.000
		Mjera 2.3.2. – Poticati podizanje kvalitete usluga kod privatnih iznajmljivača									
		A 2.3.2.1. - poticati prepoznatljivost gastronomske ponude lokalnih iznajmljivača	Sufinancirani projekti	projekt	0	0	4	4	0	10.000	10.000
		A 2.3.2.2. - poticati proizvodnju i ponudu organske i autohtone hrane	Sufinancirani projekti	projekt	0	0	8	8	0	40.000	40.000
		A 2.3.2.3. - certificirati turističke proizvode i usluge	Stjecanje certifikata	certifikati	0	0	5	5	0	10.000	10.000
		A 2.3.2.4. - provoditi edukacije o trendovima smještajnog turizma	Održane edukacije	broj edukacija	0	1	1	1	5.000	5.000	5.000
		Ukupno Mjera 2.3.2.							5.000	65.000	65.000
		Sveukupno Prioritet 2.3.							305.000	2.865.000	2.865.000
		Sveukupno Strateški cilj 2							1.366.000	4.707.000	5.532.000

SC	P	Aktivnosti (A)	Očekivani rezultati					Iznos ulaganja u kn			
			Definicija pokazatelja	Jed. mjera	Polazna vrijednost u 2015.	Ciljna vrijednost 2016.	Ciljna vrijednost 2017.	Ciljna vrijednost 2018.	2016.	2017.	2018.
Strateški cilj 3	Prioritet 3.1.	Mjera 3.1.1. - Uspostavljanje sustava odvodnje otpadnih voda									
		A 3.1.1.1. - izgraditi sustav kanalizacije - odvodnja otpadnih voda	Izgrađen sustav kanalizacije	Posto dovršenosti	0	0	30%	60%	0	10.000.000	10.000.000
		A 3.1.1.2. - sanirati i urediti cestovnu komunikaciju i odvodne kanale	Sanirane i uređene prometnice	km	32	33	34,5	35	415.000	1.000.000	3.000.000
		Ukupno Mjera 3.1.1.							415.000	11.000.000	13.000.000
		Mjera 3.1.2. - Uređenje i opremanje javnih površina									
		A 3.1.2.1. - adekvatno hortikulturno urediti i održavati javne i zelene površine	Održavane javne površine	km ²	35	40	42,5	45	33.000	35.000	37.000
		A 3.1.2.2. - opremiti javne površine urbanom opremom - dječja igrališta, klupe za odmor, nadstrešnice, vidikovci, kante za otpad, stupovi s znakovima i obilježjima, poučne staze i sl.	Novopostavljena urbana oprema	broj	1	2	4	6	5.000	10.000	15.000
		A 3.1.2.3. - izraditi adekvatna autobusna stajališta	Izgrađena autobusna stajališta	broj	0	0	5	5	0	250.000	250.000
		Ukupno Mjera 3.1.2.							38.000	295.000	302.000
		Sveukupno Prioritet 3.1.							453.000	11.295.000	13.302.000

SC	P	Aktivnosti (A)	Očekivani rezultati					Iznos ulaganja u kn			
			Definicija pokazatelja	Jed. mjera	Polazna vrijednost u 2015.	Ciljna vrijednost 2016.	Ciljna vrijednost 2017.	Ciljna vrijednost 2018.	2016.	2017.	2018.
Strateški cilj 3	Prioritet 3.2.	Mjera 3.2.1. - Povećanje sigurnosti u cestovnom prometu									
		A 3.2.1.1. - proširiti mrežu pješačko biciklističkih staza u funkciji povećanja sigurnosti u prometu	Novo izgrađene pješačko biciklističke staze	km	0	0	2	3	0	300.000	450.000
		A 3.2.1.2. - unaprijediti prometnu signalizaciju	Broj novih prometnih oznaka	kom	/	10	30	50	5.000	15.000	25.000
		Ukupno Mjera 3.2.1.							5.000	315.000	475.000
		Mjera 3.2.2. - Rekonstruiranje i modernizacija prometnica									
		A 3.2.2.1. - modernizirati i rekonstruirati nerazvrstane i lokalne ceste	Iznos sufinanciranja	kn	500.000	500.000	1.600.000	500.000	500.000	1.600.000	500.000
		A 3.2.2.2. - poticati i lobirati za modernizaciju i rekonstrukciju županijskih i državnih cesta	Broj projekata	projekat	0	1	2	2	0	0	0
		Ukupno Mjera 3.2.2.							500.000	1.600.000	500.000
		Sveukupno Prioritet 3.2.							505.000	1.915.000	975.000
	Prioritet 3.3.	Mjera 3.3.1. - Povećanje efikasnosti širokopojasne mreže									
		A 3.3.1.1. - omogućiti pristup širokopojasnom Internetu s velikim brzinama prijenosa podataka (pristup širokopojasnoj mreži slijedeće generacije; optički (FTTx), bežični (wireless), hibridni (Fiber-Wireless))	Postotak kućanstava s ugovorenom brzinom većom od 30 Mbit/s	%	3,49	3,50	5,00	10,00	0	1.500.000	3.500.000
		Ukupno Mjera 3.3.1.							0	1.500.000	3.500.000
		Sveukupno Prioritet 3.3.							0	1.500.000	3.500.000
Sveukupno Strateški cilj 3							958.000	14.710.000	17.777.000		

SC	P	Aktivnosti (A)	Očekivani rezultati					Iznos ulaganja u kn			
			Definicija pokazatelja	Jed. mjera	Polazna vrijednost u 2015.	Ciljna vrijednost 2016.	Ciljna vrijednost 2017.	Ciljna vrijednost 2018.	2016.	2017.	2018.
Strateški cilj 4	Prioritet 4.1.	Mjera 4.1.1. - Razvoj društvene infrastrukture									
		A 4.1.1.1. - izgraditi dom za kulturu i obnoviti postojeće društvene domove	Izgrađen dom kulture	objekt	0	0	0	1	500.000	0	7.500.000
			Obnovljeni domovi	objekt	0	0	2	0	0	420.000	0
		A 4.1.1.2. - izgraditi školsku sportsku dvoranu	Izgrađena dvorana	objekt	0	0	0	1	0	1.500.000	5.000.000
		A 4.1.1.3. - urediti trg Sv. Martina	Uređen trg	uređenost	0	0	0	1	0	1.500.000	1.500.000
		A 4.1.1.4. - izgraditi dom za starije i nemoćne osobe	Izgrađen dom za starije	objekt	0	0	1	1	0	700.000	700.000
		A 4.1.1.5. - izgraditi sportsko-rekreativne centre	Izgrađeni centri	objekt	0	0	0	2	0	0	2.500.000
		Ukupno Mjera 4.1.1.							500.000	4.120.000	17.200.000
		Mjera 4.1.2. - Jačanje uloge organizacija civilnog društva i svijesti o volonterskom radu									
		A 4.1.2.1. - podupirati i poticati civilna društva	Sufinancirane udruge	broj (min)	20	20	20	20	173.000	173.000	173.000
		A 4.1.2.2. - razviti sadržaje i programe rada civilnih udruga	Predstavljeni programi udruga	dokument	/	4	6	8	8.000	12.000	16.000
		A 4.1.2.3. - jačati komunikaciju i umrežavanje organizacija civilnog društva	Uspostavljene suradnje civilnih društava	broj	/	2	6	8	2.000	6.000	8.000
		A 4.1.2.4. - poticati volonterski rad te nove programe i sadržaje kroz udruge civilnog društva	Izrađeni volonterski programi	dokument	/	0	1	1	0	2.000	2.000
		A 4.1.2.5. - podupirati kulturne aktivnosti i programe	Očuvana kulturna baština	sufinanciranje kn	29.000	29.000	35.000	40.000	29.000	35.000	40.000
		Ukupno Mjera 4.1.2.							212.000	228.000	239.000

SC	P	Aktivnosti (A)	Očekivani rezultati					Iznos ulaganja u kn			
			Definicija pokazatelja	Jed. mjera	Polazna vrijednost u 2015.	Ciljna vrijednost 2016.	Ciljna vrijednost 2017.	Ciljna vrijednost 2018.	2016.	2017.	2018.
Strateški cilj 4	Prioritet 4.1.	Mjera 4.1.3. - Podizanje svijesti o zdravom načinu života									
		A 4.1.3.1. - kreirati rekreativne programe za sve generacije, organizirati obiteljske radionice i druženja	Izrađeni pogrami i održane radionice	broj	/	1	4	6	2.000	12.000	20.000
		A 4.1.3.2. - uvesti programe zdravog življenja u predškolski odgoj	Uspotavljeni programi	broj	0	0	1	1	0	80.000	80.000
		A 4.1.3.3. - podupirati inicijative za odvijanje nacionalnih i međunarodnih sportskih programa na području Općine	Realizirane inicijative	broj	/	1	4	4	10.000	40.000	40.000
		A 4.1.3.4. - poticati i uvesti preventivne i edukativne zdravstvene programe	Preventivni programi	broj	0	1	2	2	10.000	20.000	20.000
		Ukupno Mjera 4.1.3.							22.000	152.000	160.000
		Sveukupno Prioritet 4.1.							734.000	4.500.000	17.599.000
	Prioritet 4.2.	Mjera 4.2.1. - Uvođenje visoke tehnologije kao alata za prenošenje znanja									
		A 4.2.1.1. - uvesti moderna multimedijalna tehnološka sredstva u nastavu	Implementirana oprema	broj	0	0	1	1	0	400.000	400.000
		Ukupno Mjera 4.2.1.							0	400.000	400.000
		Mjera 4.2.2. - Proširenje funkcionalnosti obrazovne infrastrukture									
		A 4.2.2.1. - dograditi zgradu „nove“ škole i stvoriti uvjete za cjelodnevni boravak	Izvršena dogradnja škole	objekt	0	0	1	1	0	1.500.000	1.500.000
		A 4.2.2.2. - dograditi i opremiti ustanove za predškolski odgoj prema visokim pedagoškim standardima	Dograđene i opremljene ustanove	objekt	0	0	1	1	0	300.000	450.000
		Ukupno Mjera 4.2.2.							0	1.800.000	1.950.000
		Mjera 4.2.3. - Usmjeravanje stanovništva na stalnu nadogradnju znanja									
		A 4.2.3.1. - organizirati formalne i neformalne specijalizirane programske edukacije cjeloživotnog obrazovanja	Održane edukacije	broj edukacija	0	0	2	4	0	50.000	100.000
		Ukupno Mjera 4.2.3.							0	50.000	100.000
		Sveukupno Prioritet 4.2.							0	2.250.000	2.450.000

SC	P	Aktivnosti (A)	Očekivani rezultati					Iznos ulaganja u kn			
			Definicija pokazatelja	Jed. mjera	Polazna vrijednost u 2015.	Ciljna vrijednost 2016.	Ciljna vrijednost 2017.	Ciljna vrijednost 2018.	2016.	2017.	2018.
Strateški cilj 4	Prioritet 4.3.	Mjera 4.3.1. - Unapređenje fizičke dostupnosti ustanova i organizacija									
		A 4.3.1.1. - prilagoditi prilaze/ulaze osobama s fizičkim ograničenjima	Prilagođeni prilazi/ulazi	broj	0	1	4	4	40.000	160.000	160.000
		Ukupno Mjera 4.3.1.							40.000	160.000	160.000
		Mjera 4.3.2. - Uključivanje starijih, nemoćnih i socijalno ugroženih osoba u društvenom i gospodarskom životu Općine									
		A 4.3.2.1. - organizirati radionice o mogućnostima uključivanja u društveni i gospodarski život, radionice prenošenja znanja na mlađe generacije	Održane radionice	broj	/	1	2	2	10.000	20.000	20.000
		A 4.3.2.2. - razvijati suradnju s organizacijama koje vode brigu o starijim, nemoćnim, bolesnim osobama i o osobama u nepovoljnom položaju	Uspostavljene suradnje	broj	0	1	1	1	15.000	15.000	20.000
		A 4.3.2.3. - izgraditi dom za starije i nemoćne osobe	Izgrađen dom za starije i nemoćne	objekt	0	0	0	1	0	0	700.000
		Ukupno Mjera 4.3.2.							25.000	35.000	740.000
		Mjera 4.3.3.-Poticanje društvenog poduzetništva									
		A 4.3.3.1. - promicati važnost i ulogu društvenog poduzetništva kroz sve oblike djelovanja i obrazovanja	Izrađeni promotivni materijali	broj izdanja	0	1	2	2	5.000	8.000	8.000
		A 4.3.3.2. - poticati i sustavno podržavati rad društvenih poduzetnika	Učinkovito djelovanje	sufinanciranje	0	10.000	10.000	20.000	10.000	10.000	20.000
		Ukupno Mjera 4.3.3.							15.000	18.000	28.000
		Sveukupno Prioritet 4.3.							80.000	213.000	928.000
		Sveukupno Strateški cilj 4							814.000	6.963.000	20.977.000

SC	P	Aktivnosti (A)	Očekivani rezultati					Iznos ulaganja u kn			
			Definicija pokazatelja	Jed. mjera	Polazna vrijednost u 2015.	Ciljna vrijednost 2016.	Ciljna vrijednost 2017.	Ciljna vrijednost 2018.	2016.	2017.	2018.
Strateški cilj 5	Prioritet 5.1.	Mjera 5.1.1. - Stvaranje preduvjeta za povećanje nataliteta i podrška mladima za ostanak i zapošljavanje u zajednici									
		A 5.1.1.1. - povećati financijske donacije za svako novorođeno dijete	Sufinanciranje novorođene djece	kn/djetetu	1.000	1.000	1.400	1.600	25.000	35.000	40.000
		A 5.1.1.2. - nastaviti sufinanciranje vrtića	Sufinancirana djeca u predškolskom odgoju	broj	95	98	103	105	490.000	510.000	520.000
		A 5.1.1.3. - nastaviti stipendiranje studenata	Stipendirani studenti	broj stipendija	18	21	23	25	60.000	70.000	80.000
		A 5.1.1.4. - poticati rad i aktivnosti Savjeta mladih	Povećana aktivnost	sufinanciranje kn	/	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
		A 5.1.1.5. - poticati mjere za kupovinu prvog stana/kuće ili rekonstrukciju stare kuće	Dodjeljeni poticaji	broj	0	0	15	15	0	300.000	300.000
		A 5.1.1.6. - pružiti priliku mladim osobama da razvijaju svoje potencijale u civilnim i javnim organizacijama s ciljem stjecanja potrebnog radnog iskustva	Stručno usavršavanje mladih osoba	broj	/	5	8	12	60.000	96.000	144.000
		Ukupno Mjera 5.1.1.							645.000	1.021.000	1.094.000
		Mjera 5.1.2. - Održivo upravljanje međuljudskim odnosima									
		A 5.1.2.1. - poticati na međusobni dijalog i solidarnost žitelja	Programi dijaloga i solidarnosti	broj	/	0	1	1	0	15.000	15.000
		A 5.1.2.2. - provoditi projekte međusobnog druženja	Uspostavljeni projekti	broj	0	0	2	2	0	10.000	10.000
		Ukupno Mjera 5.1.2.							0	25.000	25.000
		Sveukupno Prioritet 5.1.							645.000	1.046.000	1.119.000

SC	P	Aktivnosti (A)	Očekivani rezultati					Iznos ulaganja u kn			
			Definicija pokazatelja	Jed. mjera	Polazna vrijednost u 2015.	Ciljna vrijednost 2016.	Ciljna vrijednost 2017.	Ciljna vrijednost 2018.	2016.	2017.	2018.
Strateški cilj 5	Prioritet 5.2.	Mjera 5.2.1. - Jačanje i opremanje vatrogasne službe i sustava civilne zaštite									
		A 5.2.1.1. - izgraditi novi vatrogasni dom	Izgrađeni vatrogasni dom	objekt	0	0	1	0	0	2.300.000	0
		A 5.2.1.2. - ulagati u opremljenost vatrogasnih postrojbi	Opremljene postrojebe	broj intervencija	15	17	20	25	90.000	105.000	135.000
		A 5.2.1.3. - poticati volonterski rad u postrojbama	Efikasniji rad postrojbi	sufinanciranje kn	0	0	10.000	10.000	0	10.000	10.000
		A 5.2.1.4. - educirati i adekvatno opremiti organizacije za zaštitu imovine i ljudi	Novonabavljena oprema	broj	0	2	5	10	10.000	20.000	40.000
		Ukupno Mjera 5.2.1.							100.000	2.435.000	185.000
		Mjera 5.2.2. - Preventivno djelovanje na prirodne nepogode									
		A 5.2.2.1. - dograditi i sanirati obrambene nasipe rijeke Mure	Dograđeni i sanirani nasipi	financiranje kn	120.000	0	2.000.000	2.000.000	0	2.000.000	2.000.000
		A 5.2.2.2. - unaprijediti sustav zaštite od tuče	Unaprijeđen sustav zaštite	sufinanciranje kn	6.250	8.000	50.000	12.000	8.000	50.000	12.000
		Ukupno Mjera 5.2.2.							8.000	2.050.000	2.012.000
		Sveukupno Prioritet 5.2.							108.000	4.485.000	2.197.000
	Prioritet 5.3.	Mjera 5.3.1. - Unaprijeđenje sustava zaštita prirode i okoliša									
		A 5.3.1.1. - očuvati prirodne resurse i zaštititi prirodne vrijednosti u skladu s prostornim planom	Očuvani prirodni resursi	sufinanciranje kn	0	0	10.000	10.000	0	10.000	100.000
		A 5.3.1.2. - revitalizirati stari tok i počistiti zamuljene rukavce rijeke Mure	Revitalizirani tok	sufinanciranje kn	0	0	15.000	20.000	0	15.000	20.000
		A 5.3.1.3. - educirati stanovništvo o održivosti prirode	Izrađeni edukacijski materijali	broj izdanja	0	0	1	1	0	5.000	5.000
		Ukupno Mjera 5.3.1.							0	30.000	125.000

SC	P	Aktivnosti (A)	Očekivani rezultati					Iznos ulaganja u kn			
			Definicija pokazatelja	Jed. mjera	Polazna vrijednost u 2015.	Ciljna vrijednost 2016.	Ciljna vrijednost 2017.	Ciljna vrijednost 2018.	2016.	2017.	2018.
Strateški cilj 5	Prioritet 5.3.	Mjera 5.3.2. - Pravilno i selektivno gospodarenje otpadom i odlagalištima									
		A 5.3.2.1. - sanirati i urediti lokalne deponije otpada	Sanirani deponiji	sufinanciranje kn	0	0	20.000	20.000	0	20.000	20.000
		A 5.3.2.2. - podizati ekološku svijesti građana o uslugama reciklažnog dvorišta	Promotivni letci i brošure	broj izdanja	0	0	1	1	0	5.000	5.000
		A 5.3.2.3. - poticati selektivno odvajanje otpada/smeća	Efikasni sustav poticanja	sufinanciranje kn	0	0	20.000	20.000	0	20.000	20.000
		Ukupno Mjera 5.3.2.						0	45.000	45.000	
	Sveukupno Prioritet 5.3.						0	75.000	170.000		
	Prioritet 5.4.	Mjera 5.4.1. - Poticati projekte u energetske učinkovitosti u privatnom i javnom sektoru									
		A 5.4.1.1. - obnoviti privatnu i javnu imovinu u svrhu energetske efikasnosti	Obnovljena imovina	objekti	/	2	10	10	70.000	250.000	250.000
		A 5.4.1.2. - učinkovito koristiti dostupna bespovratna sredstva putem EU i domaćih fondova	Uspješno provedeni projekti	broj	/	/	10	10	0	450.000	450.000
		A 5.4.1.3. - poticati korištenje alternativnih izvora energije	Promotivni materijali	broj izdanja	0	0	1	1	0	5.000	5.000
		Ukupno Mjera 5.4.1.						70.000	705.000	705.000	
		Mjera 5.4.2. - Podrška projektima teritorijalne suradnje									
		A 5.4.2.1. - poticati projekte teritorijalne suradnje	Uspostavljeni projekti	broj	/	1	1	1	188.000	1.125.000	1.125.000
		Ukupno Mjera 5.4.2.						188.000	1.125.000	1.125.000	
		Mjera 5.4.3. – Specijalizacija kadrova za prijavu i provedbu sufinanciranih projekta									
		A 5.4.3.1. - poticati razvoj kadrova za prijavu i provedbu projekata i njihovog usavršavanja	Educirani kadrovi	broj	0	0	2	2	0	15.000	15.000
		Ukupno Mjera 5.4.3.						0	15.000	15.000	
		Mjera 5.4.4. – Poticati institucije višeg ranga na osnivanje izvora za predfinanciranje i međufinanciranje projekta									
		A 5.4.4.1. - izraditi smjernice za osnivanje fonda za predfinanciranje projekata i programe poticajnog predfinanciranja	Kreirane smjernice i program	dokument	0	0	1	0	0	10.000	0
		Ukupno Mjera 5.4.4.						0	10.000	0	
		Sveukupno Prioritet 5.4.						258.000	1.855.000	1.845.000	
		Sveukupno Strateški cilj 5						1.011.000	7.461.000	5.331.000	

12.4. Financijski plan

Strateški cilj	Iznos ulaganja u kn			Ukupna vrijednost ulaganja u kn	Procjena izvora financiranja i sufinanciranja u kn	
	2016.	2017.	2018.		Općinski proračun	Objedinjeni izvori*
Strateški cilj 1	710.000	1.702.000	2.061.000	4.473.000	1.180.000	3.293.000
<i>Prioritet 1.1.</i>	705.000	877.000	1.693.000	3.275.000	800.000	2.475.000
<i>Prioritet 1.2.</i>	5.000	65.000	58.000	128.000	80.000	48.000
<i>Prioritet 1.3.</i>	0	760.000	310.000	1.070.000	300.000	770.000
Strateški cilj 2	1.366.000	4.707.000	5.532.000	11.605.000	1.420.000	10.185.000
<i>Prioritet 2.1.</i>	845.000	1.600.000	2.305.000	4.750.000	750.000	4.000.000
<i>Prioritet 2.2.</i>	216.000	242.000	362.000	820.000	550.000	270.000
<i>Prioritet 2.3.</i>	305.000	2.865.000	2.865.000	6.035.000	120.000	5.915.000
Strateški cilj 3	958.000	14.710.000	17.777.000	33.445.000	1.450.000	31.995.000
<i>Prioritet 3.1.</i>	453.000	11.295.000	13.302.000	25.050.000	450.000	24.600.000
<i>Prioritet 3.2.</i>	505.000	1.915.000	975.000	3.395.000	1.000.000	2.395.000
<i>Prioritet 3.3.</i>	0	1.500.000	3.500.000	5.000.000	0	5.000.000
Strateški cilj 4	814.000	6.963.000	20.977.000	28.754.000	4.050.000	24.704.000
<i>Prioritet 4.1.</i>	734.000	4.500.000	17.599.000	22.833.000	2.800.000	20.033.000
<i>Prioritet 4.2.</i>	0	2.250.000	2.450.000	4.700.000	750.000	3.950.000
<i>Prioritet 4.3.</i>	80.000	213.000	928.000	1.221.000	500.000	721.000
Strateški cilj 5	1.011.000	7.461.000	5.331.000	13.803.000	3.400.000	10.403.000
<i>Prioritet 5.1.</i>	645.000	1.046.000	1.119.000	2.810.000	2.200.000	610.000
<i>Prioritet 5.2.</i>	108.000	4.485.000	2.197.000	6.790.000	900.000	5.890.000
<i>Prioritet 5.3.</i>	0	75.000	170.000	245.000	200.000	45.000
<i>Prioritet 5.4.</i>	258.000	1.855.000	1.845.000	3.958.000	100.000	3.858.000
Procjena vrijednosti trogodišnjeg ulaganja				92.080.000	11.500.000	80.580.000

* Objedinjeni izvori predstavljaju izvore iz županijskog proračuna, sredstva iz državnog proračuna koja se odnose na javna poduzeća i javna tijela, zatim sredstva iz ESI¹⁰ fondova, sredstva civilnih organizacija te sredstva investitora iz privatnog sektora i sredstva fizičkih osoba. U navedenom razdoblju najznačajniji izvor sufinanciranja projekata predstavljaju ESI fondovi te uspješnost provedbe Strateškog razvojnog programa uvelike ovisi o efikasnosti „povlačenja“ sredstava iz ESI fondova.

¹⁰ ESI ili ESIF, kratica; Europski strukturni i investicijski fondovi

12.5. Komunikacijska strategija

Istraživanja koja su provedena u Europskoj uniji 2002. i 2003. na temu uspješnog razvoja lokalne sredine kao preduvjeta sredine zadovoljnih ljudi, pokazala su, da su među ključnih čimbenicima uspješnog i djelotvornog razvoja lokalne sredine i čimbenici; sposobnost mobilizacije sudionika razvoja i unutarnje i vanjsko povezivanje i umrežavanje sudionika razvoja. Primjena ovih dvaju čimbenika ostvaruje se komunikacijom među sudionicima razvoja koja se provodi načelima i modelima definiranim u komunikacijskoj strategiji.

Svrha je komunikacijske strategije definiranje i objašnjenje osnovnih načela trajnog komunikacijskog procesa među sudionicima odnosno dionicima razvoja.

Ciljevi komunikacijske strategije

Temeljni ciljevi komunikacijske strategije su podizanje svijesti o ulozi i značaju Strateškog razvojnog programa (u daljnjem tekstu: Strategija) te podizanje svijesti o potrebi razumijevanja strateških odrednica Strategije.

U okviru temeljnih ciljeva komunikacijska strategija treba ostvarivati specifične ciljeve među kojima su najvažniji:

- osnažiti komunikacijsku potrebu u procesu provedbe Strategije među dionicima razvoja,
- osigurati stalnu transparentnost provedbe Strategije ,
- informirati javnost o mogućim izvorima financiranja razvojnih projekata posebno o EU fondovima i domaćim izvorima financiranja,
- uskladiti sve komunikacijske aktivnosti koje se provode interno unutar nadležnosti Općine i eksterno u regionalnom, nacionalnom i u EU okruženju.

Načela komunikacijske strategije

Uspješnost komunikacijskih procesa zavisna je od primjene komunikacijskih načela, a prvenstveno sljedećih:

- temeljna načela;
 - informacije se prezentiraju u jasnom, pristupačnom i razumljivom obliku,
 - informacije će se usmjeravati svim relevantnim ciljnim skupinama,
 - uspostaviti će se sistem praćenja i ažuriranja informacija kako bi iste bile realan pokazatelj vremenskog tijeka provedbe Strategije , uspješnosti njene provedbe i primjene potrebnih potencijalnih promjena. U nastavku će se imenovati odgovorno tijelo za provedbu ovog načela.
- načelo partnerstva;
 - komunikacijskom strategijom se osigurava direktna i indirektna komunikacija javnog i gospodarskog sektora i organizacija civilnog društva kao i ostale javnosti koja nije direktna sastavnica određenog partnerstva.

- načelo jednakog pristupa informacijama;
 - komunikacijski procesi nužno uvažavaju potrebu jednakog pristupa informacijama svim skupinama kako bi se spriječila svaka diskriminacija na temelju spola, rasnog ili etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili seksualne orijentacije.

Ciljne skupine

Komunikacijske aktivnosti se usmjeravaju i odvijaju na razini internog i na razini eksternog komuniciranja. Na internoj razini se osiguravaju procesi praćenja provedbe, sam proces provedbe i vrednovanje napretka Strategije, a na eksternoj razini se osigurava suradnja s razvojnim akterima na regionalnom nivou i usklađenost razvoja Općine s razvojem okruženja tj. Međimurskom županijom i Republikom Hrvatskom.

Ciljne skupine na internoj razini čine dvije skupine:

- nadležna i provedbena tijela iz institucionalnog okvira provedbe Strategije,
- interesne skupine ili pojedinci, organizacije civilnog društva i poduzetnici.

Ciljne skupine na eksternoj razini su institucionalna i javno-upravna tijela Međimurske županije i Republike Hrvatske u dijelu njihovih nadležnosti kojima direktno ili indirektno utječu na uspješnost razvojnih procesa Općine.

Komunikacijski alati

U procesu provedbe komunikacijske strategije primjenjivati će se sljedeći komunikacijski alati:

- direktna komunikacija između nadležnih i provedbenih aktera razvoja i ostalih dionika razvoja i zainteresiranih skupina kako na internoj tako i na eksternoj razini,
- Internet komunikacija - birane informacije objavljuvat će se i distribuirati putem web stranice Općine,
- Priopćenja za tisak - priopćenjima za tisak objavljuvat će se najširoj javnosti redovne informacije o tijeku i uspješnosti provedbe Strategije,
- TV i radio mediji - lokalnim TV i radio postajama također će se distribuirati informacije i izvješćivati najšira javnost o tijeku i uspješnosti provedbe Strategije.

Provedba komunikacijske strategije

Nadležno tijelo koje će biti zaduženo za uspostavu komunikacijske strategije i praćenje njene provedbe je koordinacijsko stručno tijelo - Koordinacijski odbor za komunikaciju koje objedinjuje i usmjerava cjelokupni proces komunikacije za sve komponente Strategije.

U svrhu jasnog definiranja procesa provedbe Strategije i komunikacijske strategije Koordinacijski odbor za komunikaciju će za svaku proračunsku godinu zajedno s Akcijskim planom projekata za provedbu predložiti i komunikacijski-akcijski plan za isto proračunsko razdoblje, te isto, kao jednu cjelinu proslijediti na razmatranje i usvajanje općinskom vijeću i načelniku Općine.

Koordinacijski odbor za komunikaciju imenuje načelnik Općine kao posebno stručno tijelo ili svojom odlukom obveze i nadležnosti koje proizlaze iz Komunikacijske strategije dodjeljuje Odboru za praćenje provedbe Strategije.

Komunikacijskim akcijskim planovima za svaku proračunsku godinu će se detaljno razraditi struktura i dinamika primjene komunikacijskih alata u funkciji provedbe Akcijskog plana projekata za provedbu kao i praćenja i vrednovanja uspješnosti provedbe Strategije u promatranoj proračunskoj godini.

12.6. Mišljene o provedenom postupku ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš

REPUBLICA HRVATSKA MEĐIMURSKA ŽUPANIJA OPĆINA SVETI MARTIN NA MURI		
Primljeno: 21. 10. 2016.		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
351-02/16-01/01		
Uredbeni broj	Pris.	Vrij.
2109/1-09-16-06/17		

KLASA: 351-02/16-03/13
URBROJ: 2109/1-09-16-06
Čakovec, 20.10.2016.

OPĆINA SVETI MARTIN
NA MURI
Trg svetog Martina 7
Sveti Martin na Muri

Predmet: Postupak provedbe ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja Strateškog razvojnog programa Općine Sveti Martin na Muri do 2020. godine na okoliš
- mišljenje o provedenom postupku, daje se

Poštovani,

dopisom KLASA: 351-02/16-01/01; URBROJ: 2109-17/16-01/01 od 12. listopada 2016. godine, zatražili ste od ovog upravnog tijela mišljenje o provedenom postupku ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Sveti Martin na Muri do 2020. godine na okoliš.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju daje se mišljenje da je predmetni postupak proveden sukladno Zakonu o zaštiti okoliša (NN br. 80/13, 153/13 i 78/15), Zakonu o zaštiti prirode (NN br. 80/13) i Uredbi o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (NN br. 64/08) te da se može donijeti Odluka da nije potrebno provesti postupak strateške procjene utjecaja Strateškog razvojnog programa Općine Sveti Martin na Muri do 2020. godine na okoliš.

Sukladno članku 5. stavak 2. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (NN br. 64/08) o Odluci donesenoj u postupku ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja Strateškog razvojnog programa Općine Sveti Martin na Muri do 2020. godine na okoliš informirati javnost.

S poštovanjem,

Privremeni pročelnik
Stjepan Lacković, dipl.iur.

Dostaviti:

1. Naslovu
2. u spis predmeta